

Groenstructuurplan Gemeente Dalfsen 2013-2017

Groenstructuurplan

Gemeente Dalfsen

2013-2017

Versie: Definitief
Datum: 5 december 2012
project: groenstructuurplan Dalfsen

Opgesteld door:

Gemeente Dalfsen
p: Postbus 35,
7720 AA Dalfsen
t: 0529 488388
e: gemeente@dalfsen.nl
w: www.dalfsen.nl

BTL Advies, Apeldoorn
p: Postbus 177,
7300 AD Apeldoorn
t: 055 5999436
e: advies@btl.nl
w: www.btladvies.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	9
1.1 Gemeente Dalfsen: vijf groene kernen	10
1.1.1 Aanleiding	10
1.1.2 Doelstelling en geldigheidsduur	10
1.1.3 Proces/gehanteerde werkwijze	10
1.1.4 Status	10
1.1.5 Leeswijzer	11
1.2 Kaders	12
1.2.1 Kaders vanuit wet- en regelgeving	12
1.2.2 Kaders vanuit beleid	12
1.2.3 Overige randvoorwaarden	12
1.2.4 Aandachtspunten vanuit informatie bijeenkomsten Plaatselijk Belang	13
1.3 Belang en de waarde van groen	14
1.4 Rekeninstrument waarde van groen	15
2. Gebiedsanalyse	17
2.1 Landschap en historie	18
2.1.1 De kernen in verschillende landschapstypen	18
2.2 Ruimtelijke structuur, stedenbouwkundige opbouw en recreatieve voorzieningen	19
2.3 Routing en infrastructuur	19
2.4 Ecologie en water	20
2.5 Groenbeheer en arealen	20
2.5.1 Groentypes	21
2.5.2 Functies van het groen	23
2.5.3 Vergelijking met buurgemeenten	23
3. Analyse groenstructuur	25
3.1 Kern Dalfsen	27
3.1.1 Huidige dorpskarakteristiek	27
3.1.2 Huidige groenstructuur	27
3.2 Kern Nieuwleusen	31
3.2.1 Huidige dorpskarakteristiek	31
3.2.2 Huidige groenstructuur	32
3.3 Kern Lemelerveld	34
3.3.1 Huidige dorpskarakteristiek	34
3.3.2 Huidige groenstructuur	35
3.4 Kern Hoonhorst	37
3.4.1 Huidige dorpskarakteristiek	37
3.4.2 Huidige groenstructuur	37
3.5 Kern Oudleusen	39
3.5.1 Huidige dorpskarakteristiek	39
3.5.2 Huidige groenstructuur	39
3.6 SWOT-analyse / conclusies	40
4. Groenvisie	41
4.1 Versterken identiteit kernen	42
4.2 Gewenste groenstructuur per kern	44
4.2.1 Kern Dalfsen	46

4.2.2	Kern Nieuwleusen	48
4.2.3	Kern Lemelerveld	50
4.2.4	Kern Hoonhorst	51
4.2.5	Kern Oudleusen	51
5.	Groenbeleidsthema's	53
5.1	Thematische projecten	54
5.1.1	Boombeleid	54
5.1.1.1	<i>Inleiding</i>	
5.1.1.2	<i>Kapbeleid</i>	
5.1.1.3	<i>Waardevolle bomen</i>	
5.1.1.4	<i>Boswet</i>	
5.1.1.5	<i>Herplantplicht en instandhoudingsplicht</i>	
5.1.1.5.1	<i>Richtlijnen herplant</i>	
5.1.1.5.2	<i>Instandhoudingsplicht</i>	
5.1.1.5.3	<i>Illegale kap</i>	
5.1.1.6	<i>Zorgplicht</i>	
5.1.1.6.1	<i>Drie pijlers van de zorgplicht</i>	
5.1.1.6.2	<i>Aansprakelijkheid</i>	
5.1.1.7	<i>Afhandelingen meldingen</i>	
5.1.2	Snippergroen- en uitgiftebeleid	64
5.1.2.1	<i>Toetsing</i>	
5.1.2.2	<i>Verkoop</i>	
5.1.2.3	<i>Verhuur</i>	
5.1.2.4	<i>Gebruik</i>	
5.1.2.5	<i>Verjaring</i>	
5.1.2.6	<i>Ontruiming</i>	
5.1.3	Omvorming in relatie tot bezuinigingen	67
5.1.4	Omvorming in relatie met wateropvang	69
5.1.5	Speelplaatsbeleid	71
5.1.5.1	<i>Basisvisie speelruimte</i>	
5.1.5.2	<i>Aanpak speelruimtebeleid</i>	
5.1.6	Hondenbeleid	75
5.2	Groenbeleidsprojecten m.b.t. inrichting en beheer	76
5.2.1	Zonering	76
5.2.2	Kwaliteitshandboek groen	79
5.2.3	Natuurlijk groenbeheer	79
5.2.4	Bescherming flora- en fauna	80
5.3	Overige thema's	82
5.3.1	Bedrijfsvoering	82
5.3.1.1	<i>Handvaten voor uitbesteding</i>	
5.3.1.2	<i>Duurzaamheid</i>	
5.3.2	Burgerparticipatie/communicatie	87
6.	Realisatie groenvisie en groenbeleidsthema's	89
6.1	Prioritering	91
6.2	Financien	92

Bijlage 1. Inleiding	100
Bijlage 1.2 Kaders vanuit wet- en regelgeving en beleid	100
Bijlage 1.2.1 Kaders vanuit wet- en regelgeving	100
Bijlage 1.2.2 Kaders vanuit beleid	100
Bijlage 1.2.2.1 Provinciaal beleid	
Bijlage 1.2.2.2 Gemeentelijk beleid	
Bijlage 1.2.4 Verslag van de informatiebijeenkomst Plaatselijk Belang	105
Bijlage 2. Gebiedsanalyse	
Bijlage 2.1 Kaarten landschap en historie	117
Bijlage 2.1.1 De kernen in verschillende landschapstypen	126
Bijlage 3. Analyse groenstructuur	127
Bijlage 3.1 Kaarten dorpskarakteristiek Dalfsen	128
Bijlage 3.2 Kaarten dorpskarakteristiek Nieuwleusen	130
Bijlage 3.3 Kaarten dorpskarakteristiek Lemelerveld	132
Bijlage 3.4 Kaarten dorpskarakteristiek Hoonhorst	134
Bijlage 3.5 Kaarten dorpskarakteristiek Oudleusen	134
Bijlage 3.6 SWOT-analyse/conclusies	136
Bijlage 5. Groenbeleidsthema's	
Bijlage 5.1 Thematische projecten	138
Bijlage 5.1.1 Boombeleid	138
Bijlage 5.1.1.3 Selectiecriteria waardevolle bomen	
Bijlage 5.1.1.4 Boswetgrenzen	
Bijlage 5.1.1.7 Afhandelingen meldingen	
Bijlage 5.1.2 Snippergroen- en uitgiftebeleid	142
Bijlage 5.1.2.1 Toetsing	
Bijlage 5.1.2.5 Verjaring	
Bijlage 5.1.2.6 Ontruiming	
Bijlage 5.2 Groenbeleidsprojecten m.b.t. inrichting en beheer	145
Bijlage 5.2.1 Zoneringskaarten	145
Bijlage 5.2.2 Kwaliteitshandboek Groen	147
Bijlage 5.2.2.1 Bomen	
Bijlage 5.2.2.2 Beplanting	
Bijlage 5.2.2.3 Leveringseisen	
Bijlage 5.3 Overige thema's	156
Bijlage 5.3.1 Bedrijfsvoering	156
Bijlage 5.3.1.2 Overzicht toepassingen op gebied van duurzaamheid voor de afdeling Onderhoud en Beheer	
Bijlage 6. Realisatie groenvisie en groenbeleidsthema's	158
Bijlage 6.1 Voorstellen Dalfsen	159
Bijlage 6.2 Voorstellen Nieuwleusen	172
Bijlage 6.3 Voorstellen Hoonhorst	185
Bijlage 6.4 Voorstellen Lemelerveld	187
Bijlage 6.5 Voorstellen Oudleusen	194

1. Inleiding

1. Inleiding

1.1 Gemeente Dalfsen: vijf groene kernen

1.1.1 Aanleiding

In de gemeente Dalfsen zijn in de komende jaren op gebied van de openbare ruimte veel ontwikkelingen te verwachten. Denk hierbij aan de wateropgave, duurzaamheid, maar ook ontwikkelingen op gebied van ruimtelijke ordening. Groen speelt hierin nu vaak een ondergeschikte rol en dat terwijl de identiteit van de kernen sterk wordt bepaald door de aanwezigheid van bomen, beplanting en ander groen. Het is daarom van essentieel belang dat vastgelegd wordt welk groen behouden moet blijven, op welke plaatsen groen mist en waar dus versterking plaats moet vinden.

1.1.2 Doelstelling en geldigheidsduur

Doelstelling

Met dit groenstructuurplan (GSP) heeft de gemeente een concreet plan waarmee de kwaliteiten van de groene openbare ruimte in de vijf kernen, gewaarborgd en versterkt kunnen worden. De toekomstvisie voor het direct aangrenzende buitengebied en de gewenste duurzame groenstructuur per kern vormen belangrijke kaders voor verdere ontwikkeling van de huidige groenstructuur.

Geldigheidsduur

Het groenstructuurplan heeft een geldigheidsduur van 5 jaar. Het GSP beslaat de periode van 2013-2017.

1.1.3 Proces/gehanteerde werkwijze

Het proces om te komen tot een GSP is op te delen in drie fasen. In de eerste fase zijn de meningen gepeild van de Plaatselijk Belangen aan de hand van stellingen over groenstructuur en groenbeleidsthema's. Tevens is er in de eerste fase gebiedsanalyse en een analyse van de groenstructuur gemaakt. Op basis van de meningen en de analyses is er een groenvisie voor de komende vijf jaar geformuleerd en zijn er ook visies ontwikkeld voor de groenbeleidsthema's boombeleid, snippergroenbeleid, omvormingsbeleid in relatie tot bezuinigingen en wateropvang, het speelplaatsenbeleid en het hondenbeleid. Tevens zijn in deze tweede fase de visies op de verschillende beheervormen, de richtlijnen voor inrichten en bedrijfsvoeringvraagstukken aan de orde gekomen. Ten slotte zijn er in de derde fase van het proces de groenvisie en de groenbeleidsthema's uitgewerkt in projecten en geprioriteerd en financieel vertaald.

1.1.4 Status

Het GSP heeft geen juridische status, maar met het vaststellen van de inhoud van het plan legt het gemeentebestuur de visie met betrekking tot het openbaar groen in de kernen voor een periode van 5 jaar vast.

Het GSP vormt een inhoudelijk sturingskader voor de ontwikkelingen in de kernen wanneer het groen aangaat. Daarnaast biedt dit plan uitgangspunten voor het opstellen en toetsen van andere ruimtelijke plannen (bijvoorbeeld bestemmingsplannen). Verder worden in dit GSP diverse voorstellen gedaan om de groenstructuur te ontwikkelen en te versterken. Deze voorstellen zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma. Hierin worden de projectvoorstellen voor de ontwikkeling, bescherming en het beheer van het groen en afspraken over de uitvoering voor de komende 5 jaar beschreven. De afspraken hebben betrekking op de vraag wie, wat, wanneer gaat doen, de projectkosten en hoe de projecten gefinancierd gaan worden.

Het is belangrijk dat het ontwikkelen van een visie op groen in een vroeg stadium onderdeel uitmaakt van het planproces. Hierdoor kan het groen als volwaardig ontwerpelement meegroeien met de overige planelementen.

1.1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de kaders en het belang en de waarde (inclusief het rekeninstrument) van groen beschreven. De gebiedsanalyse en de beschrijving van groenbeheer en arealen volgen in hoofdstuk 2. De analyse wordt afgesloten met een analyse van de groenstructuren per kern (hoofdstuk 3).

In het tweede deel van het GSP, de visievorming, wordt de groenvisie en de gewenste groenstructuur per kern beschreven (hoofdstuk 4). Aansluitend in hoofdstuk 5 volgen de visies op de groenbeleidsthema's bomen, snippergroen, omvormingen, speelplaatsen en honden. Tevens worden de visies op groenbeheervormen, de bedrijfsvoering en de inzet van burgerparticipatie bij groenprojecten beschreven. Het GSP wordt afgesloten met hoofdstuk 6, de realisatie van de visie en de groenbeleidsthema's, waarin de uitvoeringsprojecten worden beschreven. Aan het eind van het hoofdstuk worden deze uitvoeringsprojecten geprioriteerd en in een kostenoverzicht weergegeven.

In het achtergronddocument, de bijlagen, worden een aantal zaken nader toegelicht:

- De kaders m.b.t. wet- en regelgeving en beleid;
- De stellingen die besproken zijn met de Plaatselijke Belangen en de wijkteammedewerkers;
- Een overzicht met karakteristieke kenmerken in de kernen;
- De kaarten per kern van landschap en cultuurhistorie en van de dorpskarakteristiek;
- SWOT-analyse;
- Selectiecriteria waardevolle bomen;
- Kaarten boswetgrenzen;
- Afhandeling melding boombeleid;
- De uitgangspunten beleid snippergroen, verjaring en ontruiming;
- Zoneringskaarten;
- Kwaliteitshandboek;
- Overzicht toepassingen op gebied van duurzaamheid afdeling Onderhoud en Beheer;
- Milieubeleidsverklaring;
- Verbetervoorstellen per kern;
- Thematische voorstellen per kern;
- Beheervoorstellen per kern.

1.2 Kaders

Aan het document GSP liggen de kaders wet- en regelgeving en beleid ten grondslag. Hieronder wordt een korte opsomming gegeven van relevante stukken. Specifieke uitwerking is te vinden in de bijlage 1.2.1 en 1.2.2.

1.2.1 Kaders vanuit wet- en regelgeving

De volgende wet- en regelgeving zijn voor het GSP van belang en zijn verder toegelicht in bijlage 1.2.1:

- Flora- en Fauna wet;
- Monumentenwet;
- APV.

1.2.2 Kaders vanuit beleid

Bestaand gemeentelijk beleid is een belangrijke basis voor het groenstructuurplan. Daarnaast speelt ook het provinciaal beleid een belangrijke rol als het gaat om ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. In dit hoofdstuk staat daarmee het meest relevante ruimtelijke beleid centraal. Dit is verder uitgewerkt in het achtergronddocument, bijlage 1.2.2.

Provinciaal beleid

- Omgevingsvisie provincie Overijssel;
- Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

Gemeentelijk beleid

De gemeente heeft de afgelopen jaren diverse beleidsdocumenten opgesteld voor uiteenlopende beleidsterreinen die van belang zijn voor het groenstructuurplan. In deze § staan de plannen genoemd zodat hiermee bij de uitwerking van dit plan rekening gehouden kan worden.

- Toekomstvisie 'Bij uitstek Dalfsen' Missie en Visie gemeente Dalfsen 2020;
- Structuurvisies;
- Landschapsonwikkelingsplan Dalfsen (LOP) (2010);
- Masterplan Ruimte voor de Vecht;
- Meerjarenprogramma Duurzaamheid 2011-2012;
- Duurzaam watersysteem;
- Gedragscode Flora- en Faunwet gemeente Dalfsen (2010);
- Groenstructuurplan gemeente Dalfsen (2001);
- Berm- en slotenbeheersplan (actualisatie);
- Integraal Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (2007);
- Dorpsontwikkelingsplan (DOP) Oudleusen en Hoonhorst;
- Beleidsplan speelvoorzieningen gemeente Dalfsen;
- Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) (2012).

1.2.3 Overige randvoorwaarden

Vanuit de gemeente zijn aanvullende randvoorwaarden gesteld die mede het kader vormen voor het opstellen van het groenstructuurplan.

Algemeen kan worden gesteld dat het groenstructuurplan:

- Financieel, juridisch en politiek uitvoerbaar moet zijn;
- Maatschappelijk draagvlak moet hebben.

Daarnaast sluit het groenstructuurplan aan bij andere doelstellingen van de gemeente zoals:

- Behoud van de ruimtelijke kwaliteiten rust en ruimte;
- Behoud en versterking van de identiteit van de kernen en het landelijk gebied (zie LOP);
- Verduurzamen van de openbare ruimte inclusief het groen;
- Realiseren van een aantrekkelijke en veilige woonomgeving met een grote belevingswaarde;
- Regenwater wordt in de woonwijk opgevangen, voor zover dat mogelijk is zonder overlast.

1.2.4 Aandachtspunten vanuit informatie bijeenkomsten Plaatselijk Belang

Op 11 juli 2012 heeft de gemeente een informatiebijeenkomst gehouden met de Plaatselijk Belangen van de vijf kernen van Dalfsen. Hierbij is aan de hand van stellingen, die betrekking hebben op de groenstructuur en de inrichting van de openbare ruimte, geprobeerd om duidelijkheid te krijgen wat de PB belangrijk vinden voor hun kern. De verslagen van deze bijeenkomst zijn opgenomen in bijlage 1.2.4. De volgende aandachtspunten zijn hierbij naar voren gekomen:

Groenstructuur

- Historisch groen is van grote waarde voor de kernen;
- De karakteristieke uitstraling van de kernen in combinatie met het landschap vinden inwoners van groot belang. Wel moet een duidelijke scheiding aanwezig zijn tussen kern en landschap;
- Elk dorp kent zijn eigen karakteristieke uitstraling. Behoud hiervan is belangrijk;
- Bij ruimtelijk ontwikkelingen dienen bestaande landschapselementen en structuren behouden te blijven. Daarnaast moeten bomen de ruimte krijgen om groot te kunnen worden;
- Water is in diverse kernen een belangrijk element: beleefbaarheid en gebruik van het water kan verbeterd/gestimuleerd worden. Daarnaast kan groen een waterbergende functie krijgen;
- Beplanting en bomen moeten op een juiste plaats/ manier worden aangeplant. Dit voorkomt veel overlast en beheerproblemen;
- Hoogwaardig groen dat bruikbaar is (voor wandelen, spelen e.d.) heeft de voorkeur boven ecologisch groen of groen wat burgers zelf mogen onderhouden.

Groenbeleid

- Afwisseling in groentypen heeft de voorkeur boven een uniforme inrichting;
- Natuur (extensief groen) in de directe leefomgeving is goed mogelijk mits het gepaard gaat met een goede voorlichting. Daarnaast moet de locatie zich er wel voor lenen;
- Duurzaamheid is wel belangrijk maar hoeft alleen ingezet worden als middel om iets te bereiken. Het moet geen doel op zich zijn. Het benutten van kansen is voldoende;
- Burgerparticipatie is belangrijk. Naast het betrekken van burgers bij planvorming kunnen ze zelfs betrokken worden bij het groenonderhoud. Belangrijk is dat de gemeente richtlijnen aangeeft;
- Bij afstoten openbaar groen is het waarborgen van de ruimtelijke kwaliteit belangrijk. Het algemeen belang gaat voor het individuele belang. Grond alleen verhuren als verkoop niet mogelijk is;
- Naast traditioneel spelen (op speeltoestellen) in spelen in de natuur/openbaar groen ook belangrijk. Daarnaast kunnen schoolpleinen ook dienst gaan doen als speelplaats buiten schooltijd;
- Het huidige hondenbeleid voldoet. Er mag strenger gehandhaafd worden.

Daarnaast zijn dezelfde stellingen voorgelegd aan onze wijkteammedewerkers. Opvallend was dat de mening van de wijkteammedewerkers grotendeels overeenkwam met die van de plaatselijke belangen.

Behalve bij het thema duurzaamheid verschilden de meningen. De wijkteams zetten in op het niveau Goud, mits het praktisch haalbaar is, terwijl het van de plaatselijk belangen wel iets minder vooruitstrevend mag zijn. Daarnaast waren de wijkteams iets terughoudender in het spelen in openbaar groen dan de plaatselijk belangen.

De aandachtspunten die bij de informatiebijeenkomsten naar voren zijn gekomen en de projecten die aangereikt zijn door de Plaatselijk Belangen zijn, wanneer mogelijk, meegenomen in de planvorming van dit GSP.

1.3 Belang en de waarde van groen

Veel wetenschappelijk onderzoek toont het economische en maatschappelijke belang van groen aan. De Stichting Groenforum Nederland heeft de resultaten op een rij gezet in haar brochure 'De baten van de groene stad' (2005). Deze zijn hieronder in het kort weergegeven. Ze tonen alle aan dat investeren in groen grote maatschappelijke en economische baten oplevert.

Gezondheid en groen

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het vertoeven in en het kijken naar natuur leidt tot vermindering van psychische en lichamelijke klachten en kan leiden tot een verbeterde concentratie.

Het blijkt dat het aantal gezondheidsklachten met 0,15% per inwoner daalt voor elke 10% meer groen in de woonomgeving. Vooral bomen hebben een grote preventieve werking in het voorkomen van huidkanker. Groen in de omgeving, dat uitdaagt tot bewegen, levert tot 18 verzuimdagen per jaar minder op.

Wonen en groen/economische waarde

Het groen wordt steeds belangrijker in de samenleving. Een groene omgeving wordt door bewoners en bezoekers als aantrekkelijker ervaren dan een omgeving zonder bomen of planten. Uit een Apeldoorns onderzoek is gebleken dat:

- bij 'uitzicht op groen' de waardevermeerdering voor een woning 8% bedraagt;
- bij groen op loopafstand (max. 400 m.) 6%;
- wanneer zowel lokaal als regionaal groen aanwezig is, kan de waardevermeerdering oplopen tot 14%;
- net aangelegde beplanting aanzienlijk lager scoort dan groen dat reeds is uitgegroeid;
- als een tuin grenst aan water, de woning tot 28% meer waard kan zijn;
- de waarde van onroerend goed afhankelijk is van de kwaliteit van het groen en de mate waarin het wordt onderhouden.

Groen betekent ook een verbetering van het economische vestigingsklimaat voor bedrijven. Het groen verhoogt de waarde van bedrijfsgebouwen.

Recreatie en groen

Ontspannen en bewegen in de natuur levert geestelijke en lichamelijke gezondheid op. Ook verbetert het creatief functioneren en het concentratievermogen. (Zelfstandig) buitenspelen in de woon- omgeving bevordert de motorische, geestelijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Ook bevorderen sport en recreatie de integratie van allochtonen.

Veiligheid en groen

Mensen in een groene omgeving zijn minder snel vermoeid en daardoor minder snel geïrriteerd. Daardoor zijn ze minder geneigd tot agressiviteit en criminaliteit. Groen rondom appartementencomplexen brengt het aantal misdrijven omlaag met 7 tot 8%.

Door het tunneleffect van laanbomen langs een weg en door een groep bomen bij een kruising of bocht gaan weggebruikers langzamer rijden. Beplanting op rotondes verhoogt het verkeersremmende effect ervan.

Leefmilieu/luchtkwaliteit en groen

In het stedelijk gebied heeft groen ook een waarde voor het leefmilieu:

- het zuivert de lucht van uitlaatgassen en fijnstof;
- het tempert de gevolgen van klimaatopwarming in de stad door schaduw; verdamping en verkoeling. Toename 10% groen in stedelijk gebied à Temperatuur 4 °C lager (bron: University of Manchester);
- het gaat het broeikasprobleem daadwerkelijk tegen door CO2 aan de atmosfeer te onttrekken;
- het is een bron van rust, stilte en ontspanning;
- het fungeert als buffer voor de waterhuishouding.

Werken en groen

De arbeidsproductiviteit is deels afhankelijk van de arbeidsvreugde, die weer deels wordt bepaald door het aanwezige groen, zowel binnen als buiten de werkruimte. Het kunnen maken van een 'lunchommetje', en dus bewegen, bevordert de gezondheid. Planten in de werkomgeving veroorzaken een lagere bloeddruk en een ongeveer 12% snellere reactietijd bij de werkers. Groen draagt dus indirect bij aan een vermindering van het ziekteverzuim.

Identiteit en oriëntatie

Groen draagt bij aan de mogelijkheid tot oriëntatie in de bebouwde omgeving. Een boom nabij een belangrijk kruispunt of dat bosje langs die lange weg zijn herkenningspunten voor burgers. De diversiteit van toegepaste plantmaterialen en beplantingstypen zorgt ervoor dat onderscheid gemaakt kan worden naar wijktype. Het groen draagt daardoor bij aan een prettige leefomgeving van het stedelijk gebied als geheel en iedere wijk afzonderlijk.

Natuurwaarde/educatieve waarde

Groen in de woonomgeving heeft op zichzelf een zekere ecologische waarde. Door tevens in de keuze voor groen ook de waarde voor flora en fauna mee te nemen wordt de natuurwaarde vergroot (verhogen biodiversiteit). Het beleven van natuur in de directe woonomgeving heeft voor met name kinderen een grote educatieve waarde. Vaak vervult het groen meerdere functies en/of waarden tegelijkertijd en bovendien versterken deze elkaar. Naast aankleding van de openbare ruimte levert groen ook een grote bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving. Daarom is het van belang als gemeente zorgvuldig om te gaan met het groen.

1.4 Rekeninstrument waarde van groen

Het groen in en om steden levert ons elke dag een schat aan diensten. Het groen bergt water, bevordert gezondheid en maakt wijken vriendelijker. Een fraaie, groene stad is aantrekkelijker voor bewoners en bezoekers en dus voor de lokale economie, door waardestijging en vestiging van bedrijven. Als we al die kwaliteiten en diensten zelf zouden moeten verzorgen, zonder de bijdrage van natuur, zou ons dat veel extra geld kosten.

Toch houden gemeenten nauwelijks rekening met de economische betekenis van groen. De oorzaak is eenvoudig: de gangbare financiële analyse-instrumenten noteren alleen de kosten van het groen. Dat levert een vertekend beeld op van de werkelijke kosten en baten van een project. Gemeenten kunnen daardoor ongemerkt veel geld mislopen. Onnodig, omdat de financiële techniek inmiddels voorhanden is om ook de 'verstopte' baten van groen in de boekhouding te brengen, zoals gebleken uit het TEEB-rapport* van de Verenigde Naties "The TEEB for Local and Regional Policy Makers" van september 2010.

Nieuwe verdienmodellen

Onder aanvoering van de gemeente Apeldoorn en ondersteund door de Rijksoverheid zijn pioniergemeenten dit jaar gestart met het traject TEEB in de stad wat geresulteerd heeft in het boekje 'Groen loont met TEEB Stad'. Met de kennis dat de maatschappelijke baten van groen 1,5 tot 2 keer hoger zijn dan de kosten kunnen gesprekken worden aangegaan met baathouders. Daarmee wordt het groen in en om de stad niet meer per definitie een overheidsopgave waar andere partijen van profiteren, maar een opgave waarin andere partijen participeren en nieuwe verdienmodellen worden geïmplementeerd.

Actiepunten inleiding		
1	Het rekeninstrument TEEB nader volgen en toepassen wanneer het rekeninstrument verder is uitgewerkt	Gemiddeld

**TEEB: The economics of ecosystems and biodiversity is een internationale studie naar de economische waarde van groen en ecosystemen(diensten). De TEEB-studie van de Verenigde Naties heeft wereldwijd onder de aandacht gebracht dat biodiversiteit en ecosystemen de maatschappij diensten leveren waarvan de economische baten niet of onvoldoende in de besluitvorming worden meegenomen.*

2. Gebiedsanalyse

2 Gebiedsanalyse

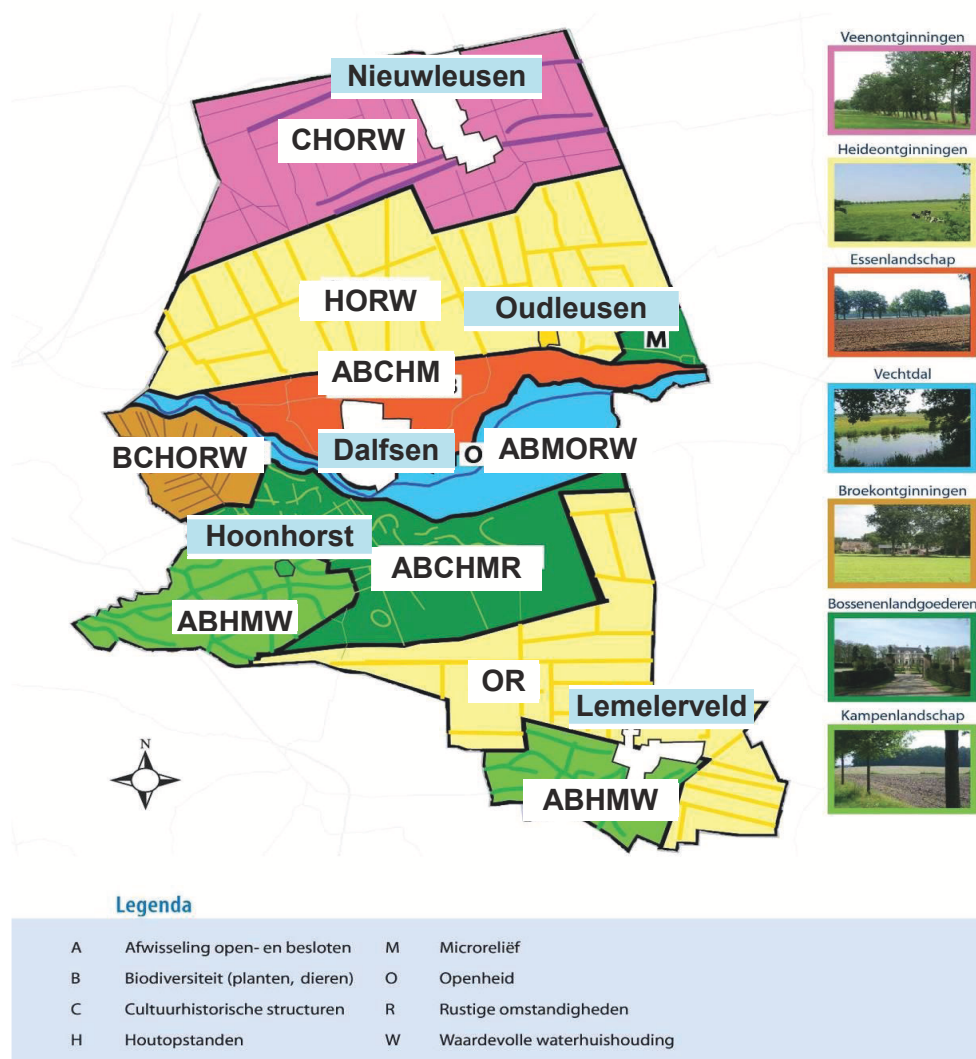
2.1 Landschap en historie

De fysieke karakteristieken van de kernen van de gemeente Dalfsen zijn voor een groot deel te herleiden uit de ontstaansgeschiedenis en de structuur van het landschap. Om tot een onderbouwde groenvisie te komen is het gewenst het landschap te hanteren als uitgangspunt voor dit groenstructuurplan. De kaarten van landschap en cultuurhistorie zijn in bijlage 2.1 terug te vinden.

Het landschap binnen de gemeente Dalfsen is heel gevarieerd. De verschillen in landschap zijn rondom de kernen duidelijk te onderscheiden en is terug te vinden in de karakteristiek van de kernen.

2.1.1 De kernen in verschillende landschapstypen

De karakteristieken per landschapstypen zijn weergegeven op onderstaande kaart 1. In het achtergronddocument zijn de karakteristieke kenmerken in de kernen in tabelvorm (bijlage 2.1.1) opgenomen.

Kaart 1. Karakteristieken per landschapstype

2.2 Ruimtelijke structuur, stedenbouwkundige opbouw en recreatieve voorzieningen

Op 1 januari 2001 werden de voormalige gemeenten Dalfsen en Nieuwleusen samengevoegd en is de nieuwe gemeente Dalfsen een feit. Door deze gemeentelijke herindeling ontstond een grote, groene plattelandsgemeente (16.500 hectare) met in totaal ruim 27.000 inwoners. Naast de kernen Dalfsen, Nieuwleusen, Lemelerveld, Oudleusen en Hoonhorst heeft de gemeente een omvangrijk buitengebied met daarin veel buurtschappen (totaal ruim 8.000 inwoners in het buitengebied).

In hoofdstuk 3 wordt de ruimtelijke structuur, stedenbouwkundige opbouw en recreatieve voorzieningen per kern beschreven.

2.3 Routing en infrastructuur

Voor de routing en infrastructuur in de gemeente Dalfsen wordt uitgegaan van de indeling zoals die het Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan (GVVP) wordt gehanteerd. Volgens de principes van Duurzaam Veilig wordt een afstemming tussen functie, vormgeving en gebruik van het wegennet beschreven. Hiervoor is het wegennet verdeeld in wegen met een verkeers- en een verblijfsfunctie en wordt hierbinnen de volgende categorie-indeling gehanteerd (zie ook kaart 2):

Wegen met een verkeersfunctie

1. stroomwegen;
2. gebiedsontsluitingswegen type A (heeft parallelwegen);
3. gebiedsontsluitingswegen type B (met vrijliggende fietspaden).

Wegen met een verblijfsfunctie

1. erftoegangswegen.

De gemeente Dalfsen heeft geen wegen in beheer die zijn aangewezen als stroomweg. In en rondom de gemeente Dalfsen bevinden zich wel wegen in beheer bij provincie of rijk die aangewezen zijn als stroomweg. Het betreft de A28 (Zwolle-Meppel), de N35 (Zwolle-Raalte), de N348 (Raalte-Ommen) en de N340 (Zwolle-Ommen) en de N377 (Zwolle-Balkbrug).

Kaart 2. Wegencategorisering gemeente Dalfsen

De gebiedsontsluitingswegen vormen de schakel tussen stroomwegen en erftoegangswegen. Ze kunnen naast een lokale ook een regionale functie hebben. In kaart 2 is te zien hoe de verschillende kernen met elkaar zijn verbonden. Bijna alle stroomwegen en gebiedsontsluitingswegen worden begeleid door bomen. Deze boomstructuren langs de wegen worden per kern verder uitgewerkt in hoofdstuk 3.

2.4 Ecologie en water

Het afwateringspatroon binnen de gemeente Dalfsen is oost-west georiënteerd. De belangrijke watergangen zijn in de onderstaande figuur weergegeven.

Kaart 3. Belangrijke watergangen

In de kernen Nieuwleusen, Lemelerveld en Dalfsen speelt water een belangrijke rol.

De kern Dalfsen kent door de ligging aan de Vecht een reëel risico voor overstroming. De Vecht en uiterwaarden aan de zuidzijde van Dalfsen maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De Kaderrichtlijn water stelt ondermeer doelen voor de ecologische inrichting van de Vecht en het totale winterbed.

In Lemelerveld is het Overijssels kanaal een belangrijke structuurdrager in de kern maar heeft zijn oorspronkelijke transportfunctie verloren.

In Nieuwleusen is aan het begin van de 19e eeuw het kanaal de Dedemsvaart gegraven. De Dedemsvaart ligt nu nog ten dele aan de noordkant van Nieuwleusen. Daarnaast zijn de Hulsterplas, de vijvers in Westerbouwlanden en de waterschapssloten kenmerkend voor Nieuwleusen.

2.5 Groenbeheer en arealen

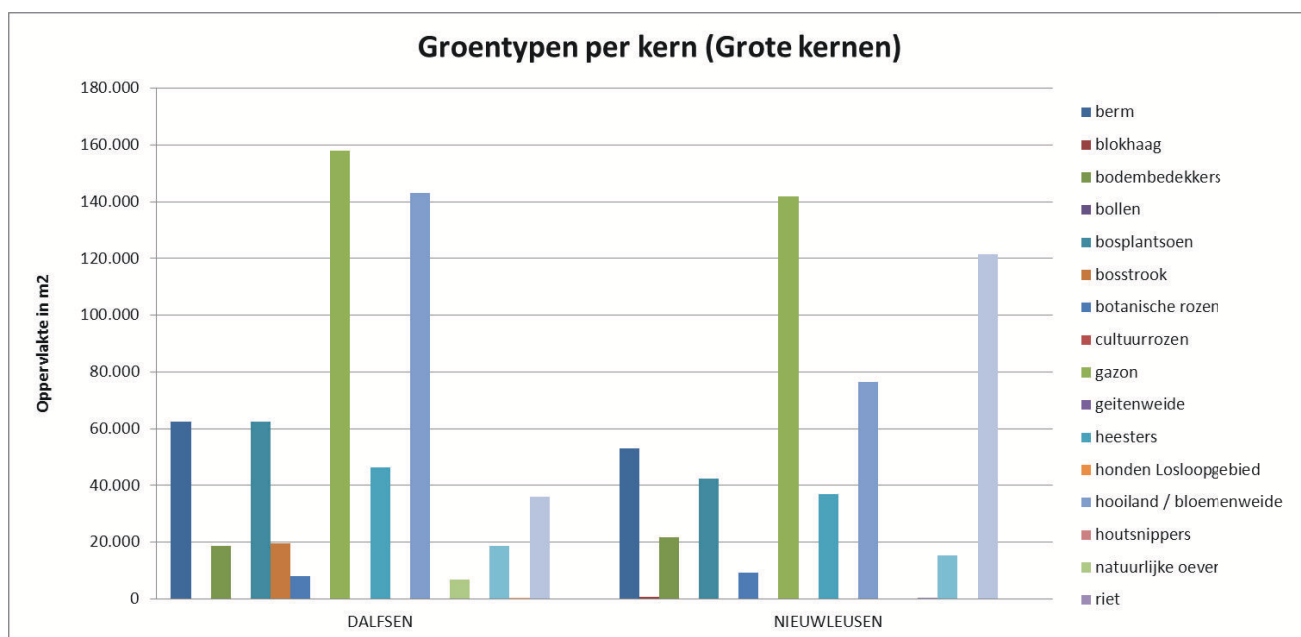
Dalfsen kenmerkt zich door het kleinschalige dorpse karakter met een sterke relatie met het buitengebied. De aanwezigheid van gemeentelijk en particulier groen is essentieel voor deze sfeer. Het openbaar groen is daarom meer dan alleen een opvulling van open ruimte of aankleding van de straat. Het groen draagt ook bij aan de gezondheid, veiligheid en kwaliteit van het leefmilieu van de burgers en heeft een positieve invloed op de waarde van woningen en het werkklimaat in de gemeente. In deze paragraaf is aangegeven hoe het groen in de gemeente bijdraagt/ kan bijdragen aan een prettige woon/leefomgeving. Indien van toepassing, wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen het groen in de grote kernen (Dalfsen en Nieuwleusen) en de kleine kernen (Lemelerveld, Hoonhorst en Oudleusen).

2.5.1 Groentypes

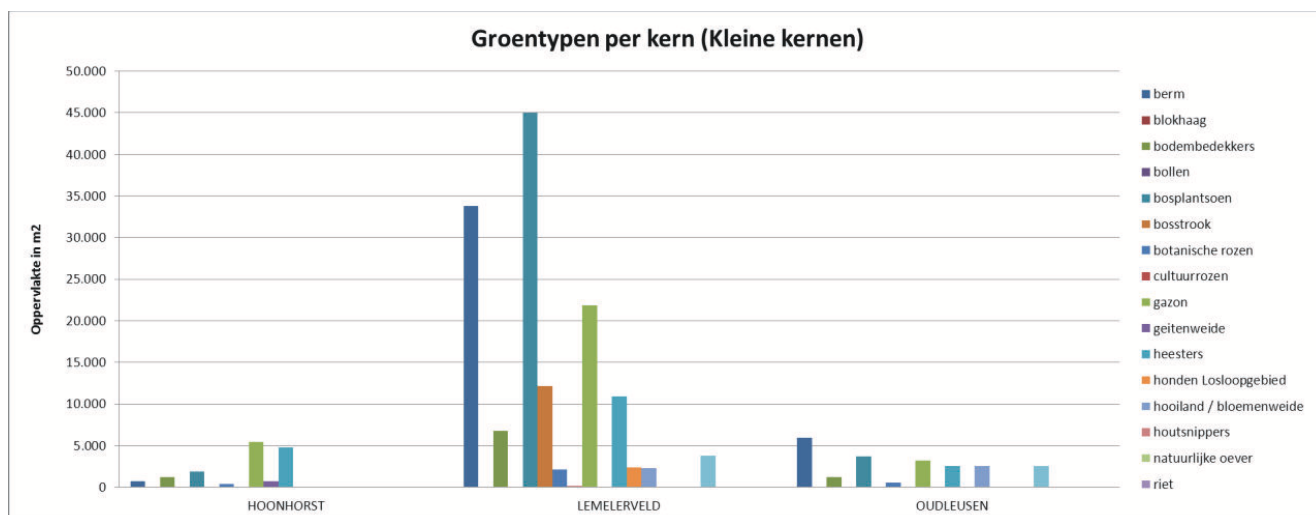
Het gemeentelijk groen is opgebouwd uit verschillende soorten groen. Van natuurlijk, extensief groen (bermen, bosplantsoen en hooiland) tot intensief onderhouden sierplantsoen (vaste planten en heesters). Daarnaast zijn de bomen een belangrijk onderdeel van de groene aankleding van Dalfsen.

In onderstaande grafieken/tabellen zijn de huidige groenarealen per kern aangegeven. In de grote kernen is naast gazons veel sierbeplanting aanwezig als aankleding van de woonwijken. In de kleinere kernen is naar verhouding minder gemeentelijk groen aanwezig. Hier heeft het groen dan ook een meer natuurlijke uitstraling, die goed aansluit bij het landelijk gebied waarin deze dorpen liggen.

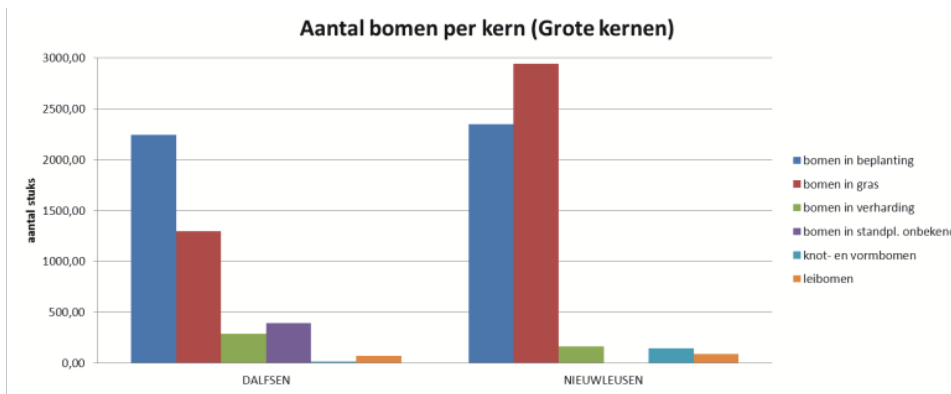
Het merendeel van de bomen in de gemeente staat in Dalfsen en Nieuwleusen. Hierdoor hebben de woonwijken een erg groene uitstraling. In de kleinere kernen zijn minder bomen aanwezig. Hier wordt deze groene kwaliteit vooral behaald door de nabijheid van particulier groen en het groen in het buitengebied.

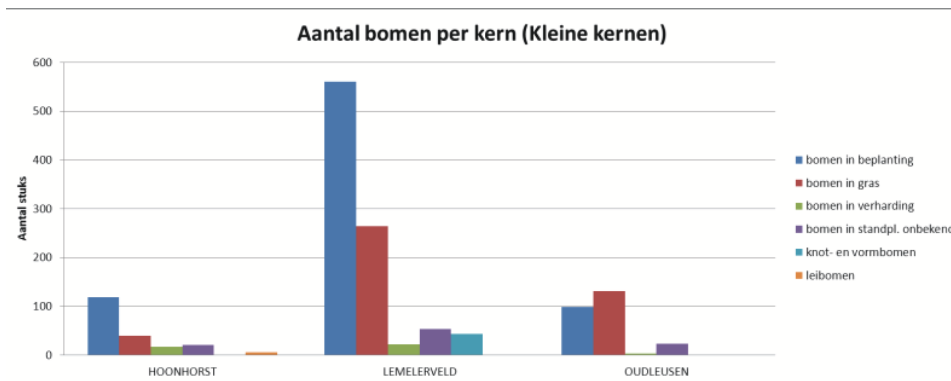
Figuur 1. Groentypen per kern (grote kernen)

Figuur 2. Groentypen per kern (kleine kernen)

Figuur 3. Aantal bomen per kern (grote kernen)

Figuur 4. Aantal bomen per kern (kleine kernen)

2.5.2 Functies van het groen

Groen wordt toegepast met een bepaalde functie. Hoe meer functies een groenvak heeft, hoe waardevoller het groen is voor de omgeving waarin het zich bevindt. In de gemeente Dalfsen komen in hoofdlijnen de volgende functies in het groen voor:

Functie	Omschrijving
Aankleding	Met het groen in de straat/wijk wordt gezorgd voor een prettige leefomgeving met een goede verhouding tussen bebouwing, verharding en groen. Ook draagt groen bij aan de representatieve uitstraling van de dorpen, voor zowel burgers, bedrijven als toeristen/ recreanten.
Afscherming	Door toepassing van hogere beplanting kunnen ongewenste uitzichten worden gecamoufleerd.
(Be)geleiding	Groenstructuren of herhaling van een bepaalde groeninrichting zorgt voor herkenbaarheid binnen de kern en geleiding van het verkeer.
Spelen	Groen is uitermate geschikt om in te spelen of te recreëren. Het groen kan daarvoor speciaal ingericht worden of het gebruik ontstaat spontaan (speelvoorzieningen vs huttenbouwen in een bosje).
Natuur/ Ecologie	Een groene (natuurlijke) inrichting zorgt voor natuurbeleving bij burgers en kan dienen als verbinding/stapsteen tussen grotere natuurgebieden. Daarnaast biedt het gemeentelijk groen veel leef/schuil/foerageer mogelijkheden voor allerlei flora en fauna.
Waterberging	Groen (vooral in grotere oppervlaktes) draagt bij aan het vasthouden en bergen van (regen)water en infiltratie ter plaatse.
Landschap en cultuurhistorie	Bepaalde groenstructuren zijn een restant of onderdeel van het cultuurhistorisch landschap, zoals enkele laanstructuren. Dit geeft de gemeente identiteit en vergroot het historisch besef van de bewoners.

Tabel 1. Functies van groen

2.5.3 Vergelijking met buurgemeenten

Hoeveelheid groen

In de Nota Ruimte is als richtlijn opgenomen dat in nieuwbouwwijken minimaal 75 m² gebruiksgroen aanwezig moet zijn binnen 500m van de woning. Daarbij wordt vooral gekeken naar parken, bossen en natuurgebieden. In de gemeente Dalfsen zijn in de nieuwbouwwijken ruime groenzones aanwezig die vaak gekoppeld zijn aan de groenstructuur van het buitengebied. Hierdoor is in nieuwbouwwijken voldoende groen aanwezig om aan de richtlijn vanuit de Nota Ruimte te voldoen.

In de oudere wijken van de gemeente bestaat het groen uit meer kleinschalige groenvakken met aan de randen grotere groenstructuren. Hierdoor is de hoeveelheid groen per woning theoretisch gezien niet overal gelijk. Door de korte afstanden binnen de dorpen en de grote hoeveelheid privé-groen wordt dit echter niet als verschil ervaren.

Vanuit het “Planbureau voor de Leefomgeving” wordt onderzoek gedaan naar de hoeveelheid gebruiksgroen op 500m van een woning in Nederland. Hieruit blijkt dat in buurgemeentes (Zwolle en Ommen) de hoeveelheid gebruiksgroen per woning hoger ligt dan in de gemeente Dalfsen. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat door de hiervoor omschreven kenmerken van het groen in de gemeente Dalfsen (hoeveelheid privé-groen, kleinschalig groen en korte afstand tot groenstructuren/buitengebied) het lijkt dat in Dalfsen minder groen aanwezig is. Dit geeft echter een vertekend beeld met de werkelijkheid.

Kosten voor het onderhoud

Het onderhoud van het groen wordt in de gemeente uitgevoerd door de eigen dienst , externe aannemers en het sociale werkvoorzieningsschap. Om het groenonderhoud uit te voeren is gemiddeld € 1.09 per m2/ stuk nodig, hiermee ligt Dalfsen op gemiddeld landelijk niveau.

Eventuele verschillen in m2/stuks prijs kunnen verklaard worden door de volgende verschillen:

- Areaalopbouw;
- Uitbesteding van werkzaamheden;
- Werkwijze bij uitvoering van werkzaamheden.

In het groenbeheerplan dat in 2014 wordt geëvalueerd wordt dieper ingegaan op de kosten voor het onderhoud.

3. Analyse groenstructuur

3 Analyse groenstructuur

Iedere kern in de gemeente Dalfsen heeft een eigen geschiedenis, uitstraling en groenbeeld. In dit hoofdstuk zijn per kern de dorpskarakteristiek, de huidige groenstructuur beschreven. In de dorpskarakteristiek is aangegeven hoe een kern is opgebouwd bekeken vanuit historie, stedenbouw, infrastructuur en water. De kaarten in bijlage 3.1 t/m 3.5 ondersteunen deze beschrijving. In de huidige groenstructuur zijn de aanwezige groenstructuren in beeld gebracht. Bij de analyse van de groenstructuur is onderscheid gemaakt in vier niveaus:

Groenstructuur	
Hoofdstructuur	De groene hoofdstructuur vormt de groene drager voor de hele kern. Dit groen zorgt voor samenhang en continuïteit en ondersteunt andere structuren (stedenbouw, verkeer, historie, water/ecologie). Het is van belang dat deze hoofdstructuur duurzaam en blijvend in stand gehouden wordt. Eigendom en onderhoud liggen bij voorkeur bij de gemeente omdat hier met name de ruimtelijke continuïteit van belang is.
Nevenstructuur	Groen met een functie voor de gehele wijk. Het betreft de belangrijkste structuren en groengebieden die van belang zijn voor de oriëntatie in de wijk en/of gebruik door de gehele wijk. Eigendom en onderhoud liggen bij voorkeur bij de gemeente.
Parels/opvallend groen	Parels zijn speciale plekken waarbij eenduidigheid niet van belang is. Deze parels vormen wel belangrijke dragers voor het openbare gebied en dragen substantieel bij aan de identiteit van een kern. Het is van belang dat parels blijvend en duurzaam in stand gehouden worden.
Buurtgroen	Alle het overige groen behoort tot het buurtgroen. Dit groen draagt wel bij aan de groene uitstraling van een straat, buurt of wijk. Het buurtgroen kan onder voorwaarden en afhankelijk van functies eventueel afgestoten worden.

Tabel 2. Typen groenstructuur

De hoofd- en nevenstructuur zijn op de groenstructuurkaarten globaal (niet op perceelniveau) weergegeven. Het overige groen is niet op de groenstructuurkaarten vastgelegd. Door dit onderscheid is het belangrijkste groen in elke kern overzichtelijk uit de kaart te halen.

Waterstructuur	
Hoofdwatgang	De blauwe hoofdstructuur is een belangrijke structuurdrager in de kernen Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld. Dit water zorgt voor samenhang en continuïteit en ondersteunt andere structuren (verkeer, historie, ecologie). Het is van belang dat deze hoofdstructuur duurzaam en blijvend in stand gehouden wordt. Eigendom en onderhoud ligt bij het Waterschap.
Watgang	Water met een functie voor de hele wijk. Het betreft de belangrijkste structuren en groengebieden die van belang zijn voor de oriëntatie in de wijk en/of gebruik door de gehele wijk. Eigendom en onderhoud liggen bij voorkeur bij de gemeente.

Tabel 3. Typen waterstructuur

3.1 Kern Dalfsen

In deze paragraaf wordt de dorpskarakteristiek en de groenstructuren van de kern Dalfsen beschreven.

3.1.1 Huidige dorpskarakteristiek Dalfsen

Stedenbouw

- Dalfsen is de grootste kern van de gemeente met ruim 7500 inwoners (1-1-2011);
- Door ligging aan de Vecht heeft Dalfsen zich eenzijdig ontwikkeld alleen naar de noordkant;
- Gebied met aaneengesloten woonbebouwing, een historisch centrumgebied, een bedrijventerrein en een sport- en verblijfsrecreatiegebied;
- In de opbouw van Dalfsen zijn stedenbouwkundige ideeën uit opeenvolgende perioden in de verschillende wijken te onderscheiden (scherpe overgangen tussen wijken);
- Het beeld van de woonwijken is open tot zeer open door de over het algemeen ruime opzet;
- Nieuwbouwwijk de Gerner Marke met aansluitend het Slingerlaantje aan de oostzijde;
- Toekomstige woninguitbreiding (Oosterdalfsen) vindt plaats aansluitend aan deze wijken;
- Ten noordwesten van Dalfsen ligt de buurtschap Ankum;
- Bedrijventerrein aan de oostzijde bestaande uit drie delen: Bedrijventerrein Rondweg, Welsum en Kampmansweg.

Infrastructuur

- Ontstaan Dalfsen op de kruising van Vecht en weg naar Heino: Koesteeg/ Wilhelminastraat;
- De Koesteeg is nu samen met de Rondweg nog steeds de gebiedsontsluitingsweg;
- Aan de noordwestkant (na de aanpassing van de stroomweg N340 (zvolle-Ommen) wordt de Leemculeweg gedeeltelijk ook een gebiedsontsluitingsweg;
- In de kaart “dorpskarakteristiek” is de hoofdstructuur van de wegen weergegeven.

Waterstructuur

- Dalfsen ligt in het Overijssel Vechtdal aan de Overijsselse Vecht;
- Voor een duurzaam veilige Vecht zijn ruimtelijke inrichtingsmaatregelen noodzakelijk;
- Verder weinig oppervlaktewater, alleen de hergraven Vechtarmen in Bellingeweer en de vijvers in de wijken Polhaar en Ankummer Es;
- Voor het groen waardevolle oude Vechtarmen zichtbaar in de wijk Polhaar Oost;
- Langs de Rondweg en Koesteeg waterschapssloten voor de afvoer van water en mogelijkheden voor ecologie.

3.1.2 Huidige groenstructuur Dalfsen

Hoofd- en nevenstructuur

Invloed landschap/rand

Dalfsen is ontstaan op een rivierduin op de grens van de Vecht met uiterwaarden en het essenlandschap. De kenmerken van deze landschappen zie je op diverse plaatsen terugkomen in de kern en in de randen:

- In het zuiden de open rand met zicht op het buitengebied bij de Vecht;
- Aan de zuidostrand de Bellingeweer, het multifunctioneel (recreatieve en natuurlijk) landschapspark met uitgegraven Vechtarmen (16 ha:14 ha binnendijks);
- Aan oostkant het bedrijventerrein welke door een (deel) oude bomenstructuur is afgeschermd van het buitengebied;

- Aan de noordoostkant nieuwbouwwijk Gerner Marke en het toekomstig woongebied Oosterdalfsen met hier waardevolle houtwallen (op relief) en boomgroepen, kenmerkend voor het essenlandschap;
- Helemaal in het noordoosten aan de rand ligt sportpark Gerner in de bossen;
- Aansluitend aan de westkant van Dalfsen liggen twee landhuizen (Dalfsen staat bekend om zijn landgoederen), Huize Eshof en landgoed de Leemcule in bosgebiedjes;
- Tenslotte ligt aan de zuidwestkant het gebied Vechtvlief en ten westen van het gemeentehuis het Waterpark.

Het gebied Vechtvlief wordt meer toegankelijk gemaakt voor de inwoners van Dalfsen (kleinschalig gebruik/ recreatie met behoud van huidige landschappelijke waarde). Het Waterpark is een landschappelijk park met water. Voor de Vecht wordt extra waterberging gerealiseerd en komen natuurvriendelijke inrichtingsmaatregelen ter bevordering van de waterkwaliteit. Daarnaast komt er een activiteitenterrein.

Figuur 5. Landgoed de Leemcule

Bomenrijen langs wegen

- Langs de wegen die behoren tot hoofdinfrastructuur staan bijna overal bomenrijen: Vossersteeg, Ankummer Es, Polhaarweg, Bontekamp, Langkamp, Wilhelminastraat (deels), Brethouwerstraat, Ruigedoorstraat, van Lentestraat, Prins Bernhardstraat, Bruinleeuwstraat, Raadhuisstraat, Welsummerstraat/ Welsummerweg, Kampmansweg en Gerner Es. Alleen langs een deel van de Raadhuisstraat ontbreekt een bomenrijen. Deze bomen zorgen voor samenhang en continuïteit en ondersteunen hier de verkeersstructuur;
- De Ruitenborghstraat is in het GVVP niet benoemd als hoofdstructuur/gebiedsontsluitingsweg maar is vanuit historisch oogpunt wel een belangrijke groene hoofdstructuur;
- Ook de bomen langs de wijkontsluitingswegen zoals Meesterserf, Henri Dunantstraat, Pastoriestraat en Beatrixstraat hebben een belangrijke functie en worden gerekend tot de nevenstructuur. Deze structuur is van belang voor de oriëntatie in de wijk en/of gebruik door de gehele wijk;
- De bomenrijen op met name het oude bedrijventerreinen, bijvoorbeeld langs de Singel ontbreekt.

Figuur 6. Groene hoofdstructuur langs de Ruitenborghstraat

Figuur 7. Inrichting met Plataan op het bedrijventerrein

Karakteristieke (groot) groen elementen en gebieden

Overall zijn waardevolle groenelementen bewaard gebleven die als groene vingers in de wijken doordringen (hoofdstructuur). Hiermee is het landschap de kern ingebracht. Voorbeelden zijn:

- Het Polhaarbosje (op de grens van de wijk Ankummer Es 2 en Polhaar West);
- Verdiepte Vechtarm achter de Kloosterhof en langs de Geert Grotestraat;
- Houtwallen in de wijk de Leemcule;
- Het Lindelaantje;
- Bosje Albert Schweitzerstraat/Gentiaan;
- Bosje achter Vilsterkamp;
- Bosje en bomengroep in de Gerner Marke.

Daarnaast zijn er nieuwe groenzones aangelegd die van grote waarde zijn voor de hele kern (hoofdstructuur) of een groene inrichting voor de hele wijk (nevenstructuur), bijvoorbeeld:

- De Wildtuin;
- Wadi's langs de Koesteeg in de Gerner Marke;
- Randen rondom de Ankummer Es 2;
- De vijvers met rondom groen;
- Grote en kleine speelvelden in de wijken;
- Hagen langs perceelgrenzen.

Figuur 8. Oude Vechtarm zichtbaar in de wijk

Figuur 9. Wadi in de Gerner Marke

Parels en opvallend groen

- De groene inrichting van de rotondes die de entrees zijn voor de wijken;
- De (monumentale) solitaire bomen en boomgroepen bijvoorbeeld langs de Ruitenborghstraat, Pleyendal en in het centrum zijn belangrijke dragers voor het openbare gebied. Vaak is er op die plaats weinig ruimte maar geeft de boom of bomengroep de plek “een gezicht”.

Figuur 10. Parels zijn belangrijke dragers in het groen

3.2 Kern Nieuwleusen

De dorpskarakteristiek voor de kern Nieuwleusen wordt hieronder beschreven gevolgd door de groene hoofd- en nevenstructuur en parels.

3.2.1 Huidige dorpskarakteristiek Nieuwleusen

Stedenbouw

- De tweede kern, Nieuwleusen heeft bijna 5900 inwoners (1-1-2011);
- Nieuwleusen komt voort uit de dorpen Den Hulst (noord) en Nieuwleusen (zuid);
- De verbindende schakel tussen de voormalige dorpen is een gemengd middengebied met sportcomplex, manifestatieterrein, kerk en gezondheidscentrum;
- De dorpstructuur wordt vooral bepaald door de provinciale weg N377 (Den Hulst) in het noorden, de N758 (Westeinde) in zuid en de noord-zuidverbinding Burgemeester Backxlaan;
- De nieuwbouw vindt plaats in Westerbouwlanden Noord;
- Toekomstig woonuitbreiding vindt plaats ten noorden van de begraafplaats;
- Eventuele ontwikkelingen in dit veenkoloniaal landschap dienen bij te dragen aan behoud en versterking van bijzondere architectuur, de linten door het landschap en de open ruimtes;
- Er zijn diverse bedrijventerreinen (De Meele, De Evenboer, De Rollecate, De Grift). Het huidige bedrijventerrein De Grift strekt zich inmiddels uit over een lengte van ruim een kilometer en nadert de spoorlijn Zwolle-Meppel.

Infrastructuur

- De noordelijk gelegen provinciale weg N377 is de belangrijkste ontsluiting voor het dorp en zorgt voor een directe verbinding met de A28;
- De zuidelijk gelegen N758 (Westeinde) is een directe verbinding met het Zwolse wegenstelsel via het bedrijventerrein Hessenpoort;
- De andere gebiedsontsluitingswegen Burgemeester Backxlaan en Jagtclusteralee (ten westen van de kern) en de hoofdstructuur Bosmansweg zijn noord zuid gericht;
- Belangrijke zijwegen van de Burg. Backxlaan zijn Zandspeur, Prinses Beatrixlaan en Westerveen (hoofdstructuur wegen);
- De wegen en waterlopen hebben een opzet die vooral recht en rationeel van aard is.

Waterstructuur

- Begin 19e eeuw is kanaal de Dedemsvaart gegraven. In 1969 is (na het verliezen van ook haar economische betekenis) de Dedemsvaart ter hoogte van Den Hulst drooggelegd (nu deels traject N377). Ten westen van Den Hulst bestaat de Dedemsvaart nog;
- De Hulsterplassen zijn ontstaan door winning van zand om de Dedemsvaart te dempen;
- Ook de vijvers in Westerbouwlanden zijn kenmerkend voor Nieuwleusen;
- Vanuit het middengebied ontwikkelt zich zowel in noordelijke als in zuidelijke richting een groenstructuur, waarin ook de waterhuishouding is geregeld.

Figuur 11. Vijvers kenmerkend voor Nieuwleusen

3.2.2 Huidige groenstructuur Nieuwleusen

Hoofd- en nevenstructuur

Invloed landschap/rand

Nieuwleusen is ontstaan door heide- en hoogveenontginning. Op de hogere (zand)gronden vestigden zich mensen op de plaats waar nu Nieuwleusen is.

- Aan de zuidkant loopt het hoogveenontginningsgebied over in heideontginningsgebied (open en grootschalige structuur);
- Aan de zuidkant langs het West- en Oosteinde (basis van de ontginningen), staan oudere boerderijen op smalle kavels (slagenverkaveling) met elzensingels/houtwallen langs de perceelgrenzen;
- Ten westen van de kern is de openheid tussen de ontginningsassen kenmerkend (en goed voor weidevogels);
- Ten westen vindt de nieuwbouw en woninguitbreiding plaats in de Westerbouwlanden Noord;
- Ten noordwesten en noorden liggen de verschillende bedrijventerreinen;
- Ten zuidoosten, met name langs het Oosterveen staan monumentale boerderijen met veel kavelgrensbeplanting en bosjes;
- Ten zuiden van het Westeinde ligt het Palthebos.

Bomenrijen langs wegen

- Langs de gebiedsontsluitingswegen en hoofdwegen staan bijna overal bomenrijen: N377 (provinciale weg), Burgemeester Backxlaan (deels), Zandspeur, Prinses Beatrixstraat Westerveen, Bosmansweg, Jagtlusterallee, Westeinde en Dommelerdijk;
- Het Oosteinde, het Oosterveen en de schouwsloot die uitkomt op de Buldersleiding is vanuit historisch oogpunt wel een belangrijke groene hoofdstructuur;
- Ook de bomen langs de wijkontsluitingswegen zoals de Burg. Baron van Dedemstraat, Koningin Julianalaan, Koningin Wilhelminalaan en Goudenregenstraat hebben een belangrijke functie (nevenstructuur);
- De bomenrijen op oude bedrijventerreinen ontbreken op een aantal plaatsen;
- De bomenstructuur op de nieuwe bedrijventerrein wordt gevormd door met name particuliere bomen.

Karakteristieke (groot) groen elementen en gebieden

Het open middengebied dat noord en zuid scheidt en kenmerkend is voor Nieuwleusen is bewaard gebleven en ook het Palthebos behoort tot de grote groene elementen (hoofdstructuur). Daarnaast zijn er nieuwe groenzones ontstaan/ aangelegd die van grote waarde zijn voor de hele kern (hoofdstructuur) of een groene inrichting voor de hele wijk (nevenstructuur), bijvoorbeeld:

- Hulsterplas;
- Noorderpark;
- Zuiderpark.

Figuur 12. Slagenverkaveling met elzensingels op perceelgrens

Figuur 13. Hulsterplas

Parels en opvallend groen

- De groene inrichting van de rotondes die de entrees zijn voor de wijken en de bedrijventerreinen;
- De (monumentale) solitaire bomen en boomgroepen.

3.3 Kern Lemelerveld

3.3.1 Huidige dorpskarakteristiek Lemelerveld

Stedenbouw

- De kern Lemelerveld heeft 3160 inwoners (1-1-2011);
- Lemelerveld is ontstaan op de kruising van het Overijssels kanaal en de Vilstersedijk;
- Het dorp wordt doorsneden door de N348;
- Door de doorsnijdingen wordt de kern in vier kwadranten verdeeld;
- Zuid Oost: het grootste deel van het centrumgebied en het sportpark Heidepark;
- Aan de Blikman Kikkertweg staan enkele grote villa's op grote groene kavels;
- Zuid West: in zuid het bedrijventerrein, in noord de woonwijken uit verschillende bouwperiodes (doorsnijding Weerdhuisweg/Schoolstraat en het Overijssels Kanaal);
- Noord Oost wordt gekenmerkt door een winkelcentrum en woningen;
- Noord West: de nieuwe woonwijk De Nieuwe Landen;
- Het noordelijk deel en het zuidelijke deel van het centrum is gekoppeld door middel van een overkluizing van het Overijssels Kanaal.

Infrastructuur

- De Weerdhuisweg, Posthoornweg en Ambachtsweg vormen samen met de hoofdwegen Parallelstraat, Vilstersedijk en Kerkstraat de ontsluiting van het dorp en de wijken;
- De stroomweg N348 doorsnijdt het dorp Lemelerveld en vormt zowel een visuele als een reële barrière;
- De provincie heeft plannen om de inrichting van de N348 te wijzigen, waarbij de huidige centraansluiting wordt opgeheven en aan de noord- en zuidkant van Lemelerveld twee gelijkvloerse aansluitingen komen. Hierdoor kan het bedrijventerrein uitbreiden waarbij aandacht wordt besteed aan ruimtelijke kwaliteit en landschappelijk inpassing.

Waterstructuur

- Het Overijssels kanaal is van belang voor de waterrecreatie en de afwatering;
- In de nieuwe woonwijk De Nieuwe Landen kun je wonen aan het water;
- Door de aanwezigheid van het kanaal kent Lemelerveld veel bruggen.

Figuur 14. Entree Lemelerveld hoofdstructuur

Figuur 15. Zichtlijnen over water

- in 2002 is hier nog een unieke brug aan toegevoegd namelijk de Driepuntsbrug waar vanuit een mooi zicht is op beide kanalen;
- Langs het Overijssels kanaal liggen de waterkeringen van het waterschap. Het medegebruik van de waterkeringen en de oevers voor recreatie is een aandachtspunt.

3.3.2 Huidige groenstructuur Lemelerveld

Hoofd- en nevenstructuur

Invloed landschap/rand

- Ten noorden van Lemelerveld liggen de heideontginningen (openheid in het noorden).
- Tegen de west- en zuidrand liggen de essen- en kampenlandschappen (enkele ruime groensingels en houtwallen);
- Ten zuidoosten ligt sportpark en camping Heidepark in de bossen;
- Aan de oostzijde grenst Lemelerveld aan de Sallandse Heuvelrug;
- De kanalen zijn kenmerkend voor Lemelerveld en brengen het landschap de kern in.

Bomenrijen langs wegen

- Langs de gebiedsontsluitingswegen en hoofdwegen staan bijna overal bomenrijen: N348 (provincie), Weerdhuisweg, Posthoornweg (één zijde), Ambachtsweg, Parallelstraat, Vilstersedijk en Kerkstraat (zeer beperkt);
- De Schoolstraat in Lemelerveld is in het GVVP niet benoemd als hoofdstructuur of gebiedsontsluitingsweg maar is één van de weinige straten met een belangrijke groene hoofdstructuur;
- Ook de bomen langs de wijkontsluitingsweg Hoenderweg hebben een belangrijke functie en worden gerekend tot de nevenstructuur. Langs de Waterinkweg ontbreken de bomen;
- De bomenrijen op het nieuwe bedrijventerrein ontbreekt op een aantal plaatsen.

Figuur 16. Boomstructuur ontbreekt

Figuur 17. Boomstructuur ontbreekt deels op bedrijventerrein

Karakteristieke (groot) groen elementen en gebieden

- De provinciale weg Raalte-Ommen (met singelbeplanting) en het Overijssels kanaal vormen de groene structuurverbindingen tussen het westelijke en het oostelijke deel van het dorp;
- Het parkje met bomen bij de katholieke kerk;
- De groenstrook die het bedrijventerrein Ambachtsweg van de woonwijk scheidt;
- Het bosje aan de Weerdhuisweg;
- Het bosje aan het kanaal/Deventerpunt;
- Bosje bij sportpark en camping Heidepark.

Er is verder relatief weinig groen aanwezig in de kern en langs de wegen.

Figuur 18. Rechts het parkje bij de Katholieke Kerk

Parels en opvallend groen

- De (monumentale) solitaire bomen die in de particuliere tuinen langs de Blickman Kikkertstraat en Heidepark staan zijn belangrijke dragers voor Lemelerveld.

3.4 Kern Hoonhorst

3.4.1 Huidige dorpskarakteristiek Hoonhorst

Stedenbouw

- Hoonhorst is een kleine kern met ruim 660 inwoners (1-1-2011);
- Vanuit de Koelmansstraat (dekzandrug) heeft het dorp zich zowel in noordelijke als zuidelijke richting ontwikkeld;
- Vanuit de Koelmansstraat is molen Fakkert een markante verschijning in de dorpskern;
- Nieuwbouw vindt op zeer beperkte schaal plaats in de zuidwesthoek (plan De Koele).

Figuur 19. Zichtlijn op molen Fakkert

Infrastructuur

- De ontsluitingsstructuur vindt plaats op de kruising van de hoge “oostwestrigroute” de Koelmansstraat/de Oude Vechtsteeg met de landwegen Zwarteweg en Lage Weide;
- Hierop sluiten direct enkele woonstraten aan.

Waterstructuur

- Er bevindt zich weinig oppervlaktewater in deze kern;
- Aan de noordzijde van Hoonhorst door de Emmer hooilanden, de Emmertochtsloot;
- Aan de zuidzijde loopt de Marswetering.

3.4.2 Huidige groenstructuur Hoonhorst

Invloed landschap/randen

De randen langs de kern worden gevormd door:

- aan de noordwestzijde, de landschappelijk waardevolle overgang naar de Emmer hooilanden;
- aan de noordoostzijde, bosgebied Berkenhorst dat tot de Ecologische Hoofdstructuur behoort;
- aan de zuidoostzijde, het sportcomplex De Potkamp.

Bomenrijen langs wegen

- Langs de hoofdstructuur of gebiedsontsluitingsweg Koelmansstraat, Lage Weide (deels) en de Zwarteweg (gedeeltelijk) staan bomenrijen;
- Ook de bomen langs de wijkontsluitingswegen Dammans Es, de Weitjes, Kerkstraat, Tempelhof (gedeeltelijk) en de Koele geven de wijk een groen beeld (nevenstructuur);
- Een bomenrij langs een deel van de Tempelhof ontbreekt.

Figuur 20. Groenvlakken bij entree Esakkers

Karakteristieke (groot) groen elementen en gebieden

- Geen grote groenelementen in de kern, wel een grasveldje aan de Lage Weide;
- Aan de oostrand landgoed Berkenhorst en sportpark de Potkamp.

Parels en opvallend groen

- De monumentale knotlinde voor zaal Kappers en de plataan bij Koelmansstraat zijn belangrijke groene elementen voor Hoonhorst.

3.5 Kern Oudleusen

3.5.1 Huidge dorpskarakteristiek Oudleusen

Stedenbouw

- Oudleusen heeft als kern ruim 500 inwoners (1-1-2011) en is compact van aard;
- Ontstaan op kruising Hessenweg (richting Duitsland), de Dommelerdijk en de Schoolstraat;
- De bebouwing wordt aan de zuidzijde scherp begrensd door de Hessenweg/ N340;
- Aan de oost- en westzijde ligt de kern tussen de Mulderstraat en de Dommelerdijk;
- Aan de noordzijde is de grens minder hard en vindt de laatste nieuwbouw plaats in Muldersveld;
- Oudleusen heeft haar (lokale) bedrijven geconcentreerd aan de noordwestzijde van het dorp.

Infrastructuur

- Er bestaan vergevorderde plannen voor de provinciale stroomweg N340 (Hessenweg) die de kern Oudleusen begrenst;
- De hoofdontsluiting van Oudleusen loopt via de Dommelerdijk en de Muldersstraat;
- Schoolstraat staat hier haaks op. Hier vandaan zijn bijna alle woonstraten bereikbaar.

Waterstructuur

- Er bevindt zich weinig oppervlaktewater in deze kern, behalve de (waterschaps)sloten.

3.5.2 Huidige groenstructuur Oudleusen

Invloed landschap/rand

Oudleusen is gelegen in een zeer vlak dekzandgebied. De randen worden gevormd door:

- Ten zuiden van de Hessenweg het essenlandschap met steilranden en dekzandruggen;
- Rechthoekige percelen evenwijdig of dwars op noord-zuid gerichte ontsluitingswegen;
- Ten noorden van de Hessenweg jonge heideontginning (open gebied);
- Aan de noordzijde het bedrijventerrein en het evenemententerrein. Het evenemententerrein wordt nog verplaatst. *De plannen hiervoor zijn nog in ontwikkeling.* Op de nieuwe locatie wordt aandacht besteed aan de ruimtelijke kwaliteit (groene inpassing) van het evenemntenterrein.

Bomenrijen langs wegen

- Langs de gebiedsontsluitingswegen en hoofdwegen Dommelerdijk, Muldersweg, Hessenweg en de Schoolstraat (gedeeltelijk) staan bomenrijen;
- De G.W. Spiegelstraat in Oudleusen is geen hoofdstructuur(weg) maar is wel een belangrijke groene structuur (hoofdstructuur).

Karakteristieke (groot) groen elementen en gebieden

- Grote houtwal dwars door Oudleusen;
- Groen rondom de kerk;
- Grasveldje bij Roggeland (nevenstructuur);
- Verder weinig grote groenelementen in de kern.

Figuur 21. Houtwal is bewaard gebleven

Figuur 22. Monumentale bomen bij kerk

Parels en opvallend groen

- De monumentale bomen bij de kerk;
- De waardevolle boom op de hoek van de Dommelerdijk/Schoolstraat;
- De eikenrij bij het Veldkampje;
- De eikenrij tussen de Scheperstraat en de Schoolstraat.

3.6 SWOT-analyse/ conclusies

In bijlage 3.6 zijn globaal de sterke/zwakke punten en kansen/bedreigingen van het groen in de gemeente Dalfsen kort en bondig omschreven. Omdat een groot verschil aanwezig is tussen het groen in de grote en kleine kernen, zijn deze apart weergegeven.

4. Groenvisie

4 Groenvisie

In dit hoofdstuk is de visie op het groen in de gemeente Dalfsen voor de komende 5 jaar omschreven.

De gemeente Dalfsen heeft een kenmerkende ontstaansgeschiedenis die bepalend is voor de opbouw en ruimtelijke indeling van de gemeente en de kernen onderling. De ontstaansgeschiedenis is daarom het belangrijkste uitgangspunt bij de inrichting van groen.

Elke kern heeft daardoor zijn eigen unieke uitstraling en eigenschappen waaraan de inwoners veel waarde hechten. Het behoud van deze karakteristieke kenmerken is dan ook een aandachtspunt bij toekomstige ontwikkelingen.

De visie op het groen binnen de kernen is in 4.2 per kern concreter uitgewerkt in de gewenste groenstructuur.

Naast de ruimtelijke ontwikkelingen uit het verleden spelen ook actuele ontwikkelingen op het gebied van inrichting en beheer een belangrijke rol bij de wijze waarop de gemeente de openbare ruimte en specifiek het groen inricht. Deze worden per thema verder uitgewerkt in hoofdstuk 5.

4.1 Versterken identiteit kernen

De kernen in de gemeente Dalfsen breiden steeds verder uit. De groenstructuur wordt hierdoor steeds belangrijker voor de herkenning en begeleiding van de belangrijkste ontsluitingsstructuren.

Herkenbare waterstructuur

Naast de wegenstructuren zijn ook de waterstructuren van groot belang. Het water is belangrijk voor de herkenning en structurering in de kern of wijk, maar zeker ook voor de recreatieve, beleevings- en gebruikswaarde van het aangrenzende groen.

Herkenbare randen

De overgang van nieuwbouwwijk naar het landelijk gebied moet geleidelijk verlopen waarbij het groen en de natuur in de kern of wijk wordt gebracht (en vice versa). Het is belangrijk dat er veel aandacht besteed wordt aan de inpassing van nieuwbouw in het landschap.

Herkenbare grote groengebieden

Het behoud van het voor het gebied herkenbare landschapselementen, zoals bosjes, houtwallen en oude lanen levert een grote meerwaarde op voor de (nieuwe) wijk. De identiteit van de kern wordt hierdoor versterkt.

Verbinden van groen binnen en buiten de kom

Daarnaast is het van groot belang om groen van buiten de kern te verbinden met het groen in de kern zodat een duurzame groenstructuur ontstaat die voor herkenning zorgt. Het groen kan op deze manier ook goed ingezet worden voor recreatief gebruik (bijvoorbeeld wandelen, spelen) en voor ecologie.

Belangrijke uitgangspunten in een groenstructuurplan om de identiteit van een kern te versterken zijn:

- het herkenbaar maken van het historisch wegenpatroon en de historische gelegen groenplekken in stand houden of verbeteren;
- het herkenbaar maken van (historische) wateren en de waterstructuur in stand houden of herstellen. Dit is van belang voor de identiteit van de kern, maar ook voor de beleving en het gebruik van het groen aan het water;
- een goede overgang maken van bebouwd naar landelijk gebied met herkenbare randen waarbij groen in de kern of wijk wordt gebracht;
- het behoud van herkenbare landschapselementen;
- het maken van een duurzame groenstructuur door groen binnen en buiten de kom te verbinden voor ondermeer ecologie en recreatie.

Naast de onderdelen die bepalend zijn voor de groene identiteit van de kern zijn natuurlijk ook de bomen langs wegen, grasveldjes en beplantingsvlakken op wijkniveau belangrijk voor de groene openbare ruimte.

4.2 Gewenste groenstructuur per kern

De gewenste groenstructuur komt voort uit de dorpskarakteristiek, de aanwezige groenstructuren en de visie en uitgangspunten waarin de ontwikkeling van de groenstructuur wordt beschreven. De gewenste groenstructuur wordt in hoofdstuk 6, 'de realisatie van de visie en het groenbeleid', in verbetervoorstellen verder uitgewerkt en geprioriteerd. Vervolgens zijn de maatregelen aangedragen om de gewenste groenstructuur te realiseren.

Groenstructuurkaarten

4.2.1 Kern Dalfsen

Hoofdstructuur

Straat	Gewenste groen	Reden
Vijver Polhaarweg	Vijver die beter te onderhouden is	Moeilijk te onderhouden door folie. Groeit snel dicht met riet en waterplanten.
Polhaarweg 21- Ankummer Es	Eiken	Doortrekken historische eikenrij
Gerner Es: Huize Gerner-Oosterdalfsersteeg	Eiken	Doortrekken eikenrij
Polhaarweg 38 t/m 40	Bomenrij 1e/2e grootte	Verminderde conditie huidige bomen.
Vijver Thomas a Kempislaan	Vijver die beter te onderhouden is	Moeilijk te onderhouden door folie. Groeit snel dicht met riet en waterplanten.
H.Dunantstraat:Polhaarweg-Ruigedoornstraat	Bomenrij 1e/2e grootte	Boomstructuur mist
Ruigedoornstraat	Bomenrij 1e/2e grootte	Huidige bomen hebben slechte conditie
Rondweg:rotonde centrum tot melkfabriek	Eiken	Doortrekken eiken
Wilhelminastraat	Bomenrij 1e/2e grootte	Herstel/doortrekken historische bomenrij
Pleyendal: Wilhelminastraat-Pastoriestraat	Betere groeiomstandigheden platanen	Opdruk van bestrating door platanen
Ruitenborghstraat: Kastanjelaan-Mulertlaan	Bomenrij 1e/2e grootte	Vervangen van zuileik, deze voldoet niet op deze plaats
Huize Leemcule	Toegankelijkheid Landgoed verbeteren	Groen en landhuis meer beleefbaar maken
Vechtdijk	Bomen 1e/2e grootte of Opvallend groen/parel: "Boulevardinrichting"	Huidige bomen in bloembakken voldoen niet
Poppenallee (prov): kruising Stationsweg-brug	Bomenlaan: inlandse soort 1e grootte	Doortrekken bomenrij/ huidige bomen hebben slechte conditie
Vossersteeg Ankum	Betere groeiomstandigheden linden	Opdruk van bestrating door linden
Leemculeweg	Bomenrij 1e/2e grootte	Boomstructuur mist

Nevenstructuur

Straat	Gewenst groen	Reden
Bontekamp-Vossersteeg	Herinrichting groen	Groen wordt niet gebruikt/beleefd
Meesterserf	Bomen 1e/2e grootte	Vervangen Prunus door duurzame soort
Zichtlijn Gerner Marke richting Huize Gerner	Aanleg wandelpad in groen	Groen meer beleefbaar maken

H. Dunantstraat	Bomen 1e/2e grootte	Een deel van bomenstructuur mist
Campferbeekstraat	Bomenrij esdoorns	Een deel van bomenstructuur mist
Thomas a Kempislaan	Bomenrij 2 ^e grootte boomsoort	Herstel bomenstructuur langs weg en P-plaats
Trefkoele	Herinrichting groen rondom Kulturhuus	Reconstructie/herbouw Trefkoele en Bibliotheek
De Vesting	Bomenrij Plataan	Deel van bomenstructuur mist
De Singel	Bomenrij Plataan	Bomenstructuur mist
Op de rest van bedrijventerrein	Bomenrij Plataan	Deel van bomenstructuur mist
Diverse speelplaatsen	Laag groen voor overzicht	Beplanting snoeien of vervangen door gras

Parels en opvallend groen

Straat	Gewenst groen	Reden
Centrum	Bloembakken (hang of staand)	Weinig kleur
Raadhuisstraat	Parels zichtbaar maken of toevoegen (1e grootte)	Weinig opvallend groen/ weinig parels

Buurtgroen

Straat	Gewenst groen	Reden
Kievitsbloem/Grasklokje	Herinrichting hofje	Inrichting voldoet niet
Westerhof	Herinrichting hofje	Inrichting voldoet niet
Noordzijde Agnietenhof	Herinrichting hofje	Inrichting voldoet niet
Diverse straten	Afhankelijk van straatbeeld bepalen of bomen nodig zijn (bomen 2 ^e /3 ^e grootte)	Conditie bomen is verminderd

4.2.2 Kern Nieuwleusen

Hoofdstructuur

Straat	Gewenste groen	Reden
De Griff	Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte (plantafstand 15 tot 20 meter)	Ontbreken boomstructuur
Burg. Backxlaan Noord	Bomenrij 1e/2e grootte	Boomstructuur gaat verloren
Diverse watergangen	Beleefbare watergangen	De watergangen zijn niet altijd goed beleefbaar
Burg. van Hoekstrastraat/DS van Diemenstraat	Treurwilgen langs water (vervangen)	Treurwilgen zijn al verlicht (als noodgreep). Ze worden elk jaar slechter
Bosmansweg / ijsbaan	Herinrichten met behoud van bestaande bomen	Dit hoekje geeft rommelige indruk
Prinses Beatrixlaan (tussen Kon. Julianalaan tot Bosmansweg)	Bomenrij 1e of 2e grootte (aansluiten bij inrichting nieuwe bestemmingsplan)	Bomen passen niet in nieuwe wegstructuren de beplanting is slecht
Prinses Beatrixlaan (thv nr 29)	Bomenrij 1e of 2e grootte	De berken verdwijnen langzamerhand

Nevenstructuur

Straat	Gewenst groen	Reden
Evenboersweg	Boomstructuur 1e of 2e grootte	Ontbreken boomstructuur
Speeltuin Burg. Van de Sandickstraat (thv 24-34)	Opwaarderen groenvlak: nieuwe beplanting en evt. nieuwe bomen	Het ziet er wat vervallen uit
Berkenpaadje	Herinrichten berkenpaadje waardoor het beter beleefbaar wordt en weer karakter krijgt.	De beleving van het berkenpaadje is minimaal
Raiffeissenstraat	Bomenrij 1e/2e grootte (vervangen)	De linkerkant is door de renovatie van de straat hard achteruitgegaan
Kon. Julianalaan (thv school nr 96)	Bomenrij 1e/2e grootte (vervangen)	Bomen groeien niet
Kon. Julianalaan (thv 44-74)	Bomenrij 1e/2e grootte (plantvakken vergroten)	Acacia's in de parkeerplaatsen drukken de straat op
Kon. Julianalaan (bij sportpark)	Bomenrij 1e/2e grootte (vervangen)	Acers platanoides groeien nagenoeg niet
Kon. Julianalaan (thv parkeerplaats bij ijsbaan)	Bomenrij 1e grootte (laanstructuur, vervangen)	Beplanting is slecht, bomen groeien niet
Wethouder Reuverslaan (thv 9-31)	Bomenrij 2e of 3e grootte (vervangen)	De lijsterbessen zijn er slecht aan toe
Goudenregen straat	Bomenrij 1e/2e grootte (vervangen)	Bomen groeien nagenoeg niet zijn niet vitaal
Weth. Van de Berglaan (park)	Herinrichten park	Park is in verval geraakt
Zwaluwlaan	Luis overlast bestrijden	Veel klachten over overlast linden

Buurtgroen

Straat	Gewenst groen	Reden
Marke van Leusen	Solitaire bomen 1e of 2e grootte	Beplanting is van slechte kwaliteit , bomen groeien slecht
Weegbree 30/32	Bomenrij 1e of 2e grootte (vervangen)	Beplanting is van slechte kwaliteit en lijsterbessen zijn slecht
Kamperfoelie	Solitaire boom 1e grootte (vervangen)	Huidige bomen (groep) heeft slechte groeiplaats
Merellaan	Bomenrij 2e grootte (vervangen)	Lijsterbessen worden slecht zakken scheef
Weth. Zonnebergstraat	Bomenrij 2e grootte (vervangen)	De prunussen worden slecht
Schuurmanslaantje	Bomen 1e/2e grootte	Boomstructuur is beperkt aanwezig

4.2.3 Kern Lemelerveld

Hoofdstructuur

Straat	Gewenste groen	Reden
Nieuwe aansluitingen N348: noord en zuid	Bomenrij 1e/2e grootte	Worden nieuwe hoofdontsluitingen Lemelerveld
Vilstersestraat	Bomenrij 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Kerkstraat	Boonsoort 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Kanaal	Zichtbaar kanaal verbeteren	Kanaal niet goed beleefbaar
Dorpsstraat	Boomgroep/solitaire bomen 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Schoolstraat	Bomenrij/groep/solitaire boom 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Centrumaansluiting N348	Herinrichting groen	Aansluiting westzijde vervalt

Nevenstructuur

Straat	Gewenst groen	Reden
Hoenderweg watergang	Bomenrij 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Waterinkweg	Bomenrij/ solitaire bomen 1e/2e grootte	Bomenrij mist
Kanaaldijk Noord	Bomenrij/groep 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist
Molnhoek, achterzijde Nijverheidsstraat	Aanzicht kanaal verbeteren	Groenaankleding achterzijde Nijverheidsstraat ontbreekt
Pr. Margrietstraat/Posthoornweg	Wandelpad in groen	Beleefbaarheid/toegankelijkheid groen vergroten
Nieuw bedrijventerrein	Bomenrij 1e/2e grootte	Boomstructuur mist
Diverse speelplaatsen	Laag groen voor overzicht	Beplanting snoeien of vervangen door gras

Parels en opvallend groen

Straat	Gewenst groen	Reden
Kroonplein	Solitaire bomen/ bomen-groep/opvallend groen	Herinrichting/uitbreiding plein
Centrum	Bloembakken (hang of staand)	Weinig kleur

Buurtgroen

Straat	Gewenst groen	Reden
Nijverheidstraat	Gras met bomenrij	Slechte conditie bomen
Pr. Margrietstraat (oude gymzaal)	Herinrichting groen	Herinrichting gesloopte gymzaal

4.2.4 Kern Hoonhorst

Hoofdstructuur

Straat	Gewenste groen	Reden
Koelmansstraat	Bomenrij doortrekken/ aanvullen	Deel bomenrij mist
Kerkstraat-Lage Weide	Bomenrij/solitaire bomen 1e/2e grootte	Deel bomenrij mist

Nevenstructuur

Straat	Gewenst groen	Reden
Esakkers	Aanvullen groen	Weinig groen in wijk
Tempelhof	Bomenrij 2 ^e grootte	Deel bomenrij mist

Parels en opvallend groen

Straat	Gewenst groen	Reden
Lage Weide	Solitaire bomen/ bomen- groep/opvallend groen	Stenig plein
Centrum	Bloembakken (hang of staand)	Weinig kleur

4.2.5 Kern Oudleusen

Hoofdstructuur

Straat	Gewenste groen	Reden
Schoolstraat	Bomenrij 1e/2e grootte	Er vallen gaten in de boomstructuur
Mulderstraat (tussen nr 1 en Parallelstraat)	boomstructuur 1e/2e grootte	Begin boomstructuur ontbreekt

Nevenstructuur

Straat	Gewenst groen	Reden
Haverland	boomstructuur 1e/2e grootte	Boomstructuur ontbreekt
J. Schaapmanstraat	Boomstructuur 1e/2e grootte	Boomstructuur en groene aankleding centrum ontbreekt

Buurtgroen

Straat	Gewenst groen	Reden
Voetpad tussen Boekweitland en Veldkampje	boomstructuur 2e/3e grootte	Boomstructuur ontbreekt

5. Groenbeleidsthema's

5 Groenbeleidsthema's

In het groenbeleid zijn voor de gemeente Dalfsen beleidsthema's opgenomen voor de bescherming, ontwikkeling, het gebruik en het beheer van de (groene) openbare ruimte ten aanzien van bomen en ander groen. Daarnaast worden uitgangspunten/kaders voor het speelplaatsen- en hondenbeleid weergegeven.

In het vervolg van het hoofdstuk (5.2) worden de verschillen in inrichting, onderhoud en beheer op de diverse locaties uitgelegd en tot slot komt ook de bedrijfsvoering en wijze van communiceren aan bod (5.3).

Aan het eind van elk beleidsthema zijn actiepunten geformuleerd die tijdens de looptijd van het GSP uitgewerkt worden. Voor elk actiepunt is aangegeven of de prioriteit hoog (binnen 2 jaar), gemiddeld (2-5 jaar) of laag (>5 jaar) is.

5.1 Thematische projecten

In deze paragraaf wordt een visie gegeven op de beleidsthema's bomen, snippergroen, omvormingen, speelplaatsen en honden.

5.1.1 Boombeleid

5.1.1.1 Inleiding

Bomen hebben een belangrijke rol bij de inrichting van de buitenruimte, zoals herkenningspunten, zichtlijnen, etc. Daarnaast hebben bomen een positieve invloed op het milieu en de leefomgeving van mensen. Zo vormen ze een biotoop voor diverse soorten fauna, geven beschutting tegen zon en wind en filteren stof- en roetdeeltjes uit de lucht.

Onze gemeente staat tot in de wijde omgeving bekend als een groene gemeente. De bomen zijn beeldbepalend in het openbaar groen van Dalfsen. Vanwege de toegenomen verkeersdruk, meer verharding en dergelijke staat de kwaliteit van de bomen onder druk. Ook staan er bomen in de kernen van Dalfsen die onvoldoende ruimte hebben en/of te dicht op de woningen zijn geplant. Hierdoor kan het zijn dat de bomen een last worden i.p.v. een lust.

Figuur 23. Palthebos

Een goede keuze voor een juiste soort en een duurzaam beheer van bomen begint dus bij duidelijke ontwerpeisen voor bomen. Op deze wijze kunnen we zorgen dat we in de toekomst een groene ruimtelijke aankleding met bomen houden tot een ieders genoegen.

Om dit te realiseren is in het groenstructuurplan een aantal projecten geformuleerd die moeten bijdragen tot het.

Door het vastleggen van bomenbeleid wordt gewerkt aan een duurzaam en goed beheerbaar bomenbestand. Het huidige gemeentelijke bomenbeleid functioneert goed, maar kan op een enkel punt aangevuld worden. In dit document wordt ingegaan op accenten uit het huidige bomenbeleid en op aanvullende onderwerpen die niet of onvoldoende in het huidige bomenbeleid zijn opgenomen.

Visie

"De gemeente streeft naar behoud, ontwikkeling en bescherming van haar bomenbestand. Een optimale afstemming tussen zowel de diverse afdelingen van de gemeente als de verschillende beleidsonderdelen

waarborgt en optimaliseert de kwaliteit en kwantiteit van het bomenbestand. Daarnaast wordt er gestreefd naar draagvlak onder bewoners en belangengroeperingen. Middels het beschikbaar stellen van financiële middelen blijft deze kwaliteit gewaarborgd.”

Uitgangspunten

Binnen het huidige bomenbeleid is een aantal punten dat aandacht vraagt en die in dit document zijn uitgewerkt.

- Behoud van het huidige kapbeleid;
- Inzichtelijk maken nieuwe Boswetgrenzen;
- Bij wijzigingen van de bebouwde kom blijven waardevolle bomen ten alle tijden beschermt;
- Herplantplicht uitbreiden ter bescherming en behoud van het bomenbestand;
- Behoud van de huidige uitvoering van de zorgplicht;
- Vernieuwen van de registratie methode;
- Klachten en meldingen van burgers worden op gelijke wijze afgehandeld;
- Richtlijnen voor ontwerp en aanplant van bomen (zie § 5.2.2 kwaliteitshandsboek);
- Leveringseisen voor aankoop bomen (zie § 5.2.2 kwaliteitshandsboek);
- In stand houden dan wel ontwikkelen van een duurzame boomstructuur in de kernen van Dalfsen (zie § 4.2 gewenste groenstructuur per kern).

5.1.1.2 Kapbeleid

Bomen bepalen voor een groot deel de sfeer en de schoonheid van een dorp of landschap. Daarom worden bomen beschermd, het kapbeleid voorkomt dat beeldbepalende bomen worden geveld en zo verdwijnen uit het straatbeeld.

Het kapbeleid moet de eigen gemeentelijke organisatie en burgers inzicht geven in welke bomen beschermd worden en welke regels gelden bij eventuele kap van deze bomen.

Het gemeentelijke kapbeleid maakt onderscheid tussen gemeentelijke bomen en bomen van particulieren. Hieronder wordt het kapbeleid van zowel gemeentelijke als particulieren bomen uitgelegd.

Of een kapvergunning nodig is voor de kap van bomen is van een aantal zaken afhankelijk. Voor bomen met een diameter kleiner dan 0,30 m op een hoogte van 1,3 m is geen kapvergunning nodig. Voor bomen met een grotere diameter is het van een aantal zaken afhankelijk of een kapvergunning nodig is. In de hieronder staande APV tekst worden deze benoemd.

Artikel 4.4.2 Kapverbod

1. Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester en Wethouders een houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor:
 - a) Bomen binnen de bebouwde kom voor zover ze niet voorkomen op de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde lijst van kapvergunningsplichtige bomen binnen de bebouwde kom;
 - b) Coniferen, dennen, ceders, larixen, niet-geknotte wilgen, niet geknotte populieren, lijsterbessen, sierkersen, sierappels en sierperen buiten de bebouwde kom;
 - c) Berken, elzen en meidoorns buiten de bebouwde kom voorzover ze geen onderdeel uit maken van een rijbeplanting van meer dan vijf bomen of singelbeplanting van minimaal 2,5 meter breed en 5 meter lang;
 - d) Vruchtbomen en windschermen om boomgaarden;
 - e) Fijnsparren, niet ouder dan 12 jaar, die als kerstbomen worden geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
 - f) Kweekgoed;
 - g) Houtopstanden die bij wijze van dunning geveld moeten worden;
 - h) Houtopstanden die deel uitmaakt bij van als zodanig bij het Boschap geregistreerde bosbouwondernemingen en gelegen is buiten bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die: ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan tien are (1.000 m²); ofwel bestaat uit een rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen; ofwel geveld moeten worden krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijven of op last van het College van Burgemeester en Wethouders, zulks onverminderd het bepaalde in artikel 4.4.6.

Het huidige kapbeleid functioneert goed en dient niet gewijzigd te worden. Enkel aandachtspunt op het gebied van communicatie is om te benadrukken dat de bebouwde kom zoals benoemd in bovenstaand APV tekst de bebouwde kom 'Boswet' betreft. In de APV wordt dit benoemd, op de kapvergunning productpagina echter niet. Het toevoegen van de Boswetkaarten (de kaarten waarop de bebouwde kom 'Boswet' is getekend) op de productpagina maakt de benodigde informatie compleet.

5.1.1.3 Waardevolle bomen

Houtopstanden leveren een belangrijke bijdrage aan het groene karakter van de buitenruimte. Het zijn vaak kenmerkende elementen in een snel veranderende omgeving. Met name oude bomen kunnen door hun omvang en groeiwijze een imposante en indrukwekkende verschijning vormen, die beeldbepalend is voor de omgeving. Het is daarom belangrijk voor de gemeente Dalfsen haar waardevolle houtopstanden te beschermen.

Waardevolle bomenlijst

Dalfsen maakt gebruik van een waardevolle bomenlijst. In deze lijst zijn particuliere bomen opgenomen binnen de bebouwde kom. De lijst geeft per kern de waardevolle bomen weer in kaart en beeld en is in te zien op de internetsite van de gemeente. Voor burgers is het in een oogopslag inzichtelijk of een boom een kapvergunning nodig heeft.

De bomen op de waardevolle bomenlijst voldoen aan de volgende basisvoorwaarden:

1. De geschatte leeftijd is minimaal 50 jaar, uitgezonderd gedenkbomen of cultuurhistorisch waardevolle elementen;
2. De boom verkeert niet in onomkeerbare slechte conditie, volledig verval van de boom is niet binnen 10 jaar te verwachten;
3. De boom heeft een dusdanige habitus dat deze karakteristiek is voor de soort. (Dit geldt met name voor bomen die een ruimtelijke betekenis hebben en uitgezonderd bomen met een karakteristieke lei/snoeivorm).

Figuur 24. Boom Westeinde

Naast deze basisvoorwaarden zijn 10 specifieke voorwaarden geformuleerd, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke betekenis en ecologische waarde. Zie bijlage 5.1.1.3.

De hierboven genoemde waardevolle bomenlijst bevat enkel particuliere bomen binnen de bebouwde kom. Op dit moment is de gemeente bezig om de waardevolle gemeentelijke bomen binnen de bebouwde kom in kaart te brengen. Bij de opstelling van het landschapsontwikkelingsplan is een inventarisatie gedaan van de waardevolle beplanting buiten de bebouwde kom (zowel gemeentelijk als particulier). Daarnaast is er de monumentale bomenlijst van de bomenstichting.

Actualisatie waardevolle bomenlijst

De waardevolle bomenlijst is onderhevig aan veranderingen (nieuwe aanplant herdenkingbomen, groei bestaande bomen, afsterven van oude houtopstanden e.d.). Om te voorkomen dat bij iedere wijziging de lijst opnieuw vastgesteld dient te worden, vindt minstens iedere 5 jaar een actualisatie plaats. De criteria van waardevolle bomen zijn concreet, wat actualisatie eenvoudig mogelijk maakt.

Toekomstbomen

Om voor jonge aanplant de mogelijkheid te scheppen deze te kwalificeren als toekomstig waardevolle boom dient op de waardevolle bomenlijst een 'toekomst boom' aangeduid te kunnen worden. In § 5.1.1.5.2 wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met de instandhoudingsplicht voor toekomstbomen.

5.1.1.4 Boswet

Met de Boswet wil de overheid het areaal aan bos in Nederland in stand houden. De Boswet is alleen van toepassing op houtopstanden buiten de bebouwde kom Boswetgrenzen van de gemeentes. Eigenaren van houtopstanden buiten de komgrenzen zijn, buitens enkele specifieke houtopstanden die in de Boswet worden omschreven, verplicht hun voornemen tot kap te melden bij het ministerie van EL&I (Dienst Regelingen). Tevens is de eigenaar verplicht volgens vastgestelde regels de houtopstand te herplanten.

De Boswet maakt gebruik van de door de gemeente vastgestelde komgrenzen. Deze Boskomegrenzen dienen door de provincie waarin de gemeente gelegen is goedgekeurd te worden. De Boskomegrenzen kunnen de reguliere Wegenverkeersgrenzen zijn of specifiek voor de Boswet opgestelde grenzen. Het is aan de gemeente deze grenzen up to date te houden.

De Boswet is belangrijk voor onderdelen uit het bomenbeleid. De huidige bebouwde kom Boswet van Dalfsen is opgesteld in 1979. Deze verouderde Boswetgrenzen zijn niet meer actueel en worden in dit groenstructuurplan geactualiseerd.

Onder de Boswet vallen beplantingen van bomen buiten de bebouwde kom die groter zijn dan 10 are of, als het een rijbeplanting betreft, uit meer dan 20 bomen bestaat. Voor beplantingen die onder de Boswet vallen geldt een: meldingsplicht, herplantplicht en een kapverbod.

Uitgangspunten nieuwe grenzen

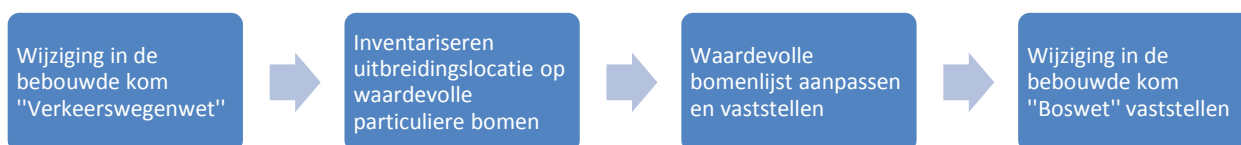
De basis van de nieuwe Boswetgrenzen is de bebouwde kom "Wegenverkeerswet". Daar waar nodig is de grens iets aangepast, bijvoorbeeld bij toekomstige uitbreidingen nieuwbouwwijken. De nieuwe kaarten zijn opgenomen in bijlage 5.1.1.4. Deze kaarten worden ter goedkeuring aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel. Dit gebeurt nadat het groenstructuurplan is vastgesteld. NB. de grenzen van de wegenverkeerswet worden in 2013 opnieuw vastgesteld. Hierdoor kunnen er in de Boswetgrenzen nog enkele wijzigingen komen alvorens ze worden aangeboden aan de Provincie. NB. de grenzen van de wegenverkeerswet worden in 2013 opnieuw vastgesteld. Hierdoor kunnen er in de Boswetgrenzen nog enkele wijzigingen komen alvorens ze worden aangeboden aan de Provincie.

Waardevolle bomenlijst en de Boswet

In het bomenbeleid zijn de waardevolle bomenlijst en de Boswet onlosmakend met elkaar verbonden. De bebouwde kom "Boswet" (vastgesteld ingevolge artikel 1, vijfde lid, van de Boswet) bepaald de grenzen van de bebouwde kom op het gebied van bomenbeleid. Dit betekent dat binnen de Boswetgrenzen enkel waardevolle bomen kapvergunningplichtig zijn.

De gemeente streeft naar gelijke bebouwde kommen (bebouwde kom Wegenverkeerswet en de bebouwde kom boswet). Dit betekent dat bij een wijziging van de bebouwde kom "Wegenverkeerswet", de bebouwde kom "Boswet" ook dient te wijzigen.

Bij een uitbreiding van de bebouwde kom "Boswet" dienen de particuliere waardevolle bomen in deze uitbreiding geïnventariseerd en opgenomen te worden op de waardevolle bomenlijst. Pas nadat de

Figuur 25. Proces aanpassen Boswet

waardevolle bomenlijst is vastgesteld dient de wijziging in de bebouwde kom "Boswet" te worden vastgesteld. Dit proces is in figuur 3.1 weergegeven. Op deze wijze zijn particuliere waardevolle bomen altijd kapvergunningplichtig.

Door de vaststelling van de nieuwe bebouwde kom boswetgrenzen in 2013 is het belang om de waardevolle bomenlijst te herzien.

5.1.1.5 Herplantplicht en instandhoudingsplicht

In de APV is de mogelijkheid opgenomen om herplantplicht te eisen voor zowel legaal als illegaal (het vellen van een kapvergunning plichtige boom zonder kapvergunning) gekapte bomen. De herplantplicht houdt in dat voor een gekapte boom een nieuwe boom wordt aangeplant door de boomeigenaar.

5.1.1.5.1 Richtlijnen herplant

Niet voor iedere boom is de herplantplicht nodig. Met name op plekken waar waardevolle gekapte/te kappen bomen stonden is het voor het beeld wenselijk dat een boom herplant wordt. In tabel 5.1 wordt weergegeven welke bomen over het algemeen herplantplichtig zijn.

	Particulier	Gemeentelijk
Binnen bebouwde kom	Waardevolle bomen (lijst van waardevolle bomen)	Waardevolle bomenlijst (deze dient nog vastgesteld te worden)
Buiten bebouwde kom	Karakteristieke landschapselementen (LOP)	Karakteristieke landschapselementen (LOP)

Tabel 4. Herplantplichtige bomen

Bij herplantplicht bepaald de wijkbeheerder waar wordt herplant, wat wordt herplant (soortkeuze, leverantie, etc.) en indien van toepassing hoe het wordt herplant (verankering, standplaats, etc.). Vanwege het beeld is het wenselijk dat de boom wordt vervangen voor een boom van vergelijkbaar (eind)formaat. De herplant van een boom dient altijd in de nabijheid van de gekapte boom plaats te vinden. De richtlijnen uit het kwaliteitshandboek groen zijn van toepassing op de herplant van bomen.

In situaties waarin herplant niet mogelijk of gewenst is, is het zinvol om het mogelijk te maken om een vergoeding te eisen. Deze vergoeding omvat de kosten van de herplant van een boom. De vergoeding wordt gestort in het Groenfonds. De keuze of een herplantplicht of en herplantvergoeding geëist wordt is ten allen tijde voor de wijkbeheerder, niet voor de boomeigenaar.

Herplantschema

Tabel 5.2 geeft per maat van de gekapte boom richtlijnen voor de maat van de te herplanten boom en de som van de herplantvergoeding.

Diameter geveld boom	Maat herplant	Herplant- vergoeding*
30 - 39	16-18	€ 200,-
40 - 49	18-20	€ 240,-
Vanaf 50	20-25	€ 300,-

Tabel 5. Voorbeeld toepassing middelen gekapte boom, opgedeeld in diameter

*gebasseerd op cijfers uit *Boomwerk Kosten en techniek 2012*

Bijzondere situaties

De herplantplicht hoeft niet enkel van toepassing te zijn op solitaire bomen, tenslotte zijn houtopstanden ook per singel en erf opgenomen in de waardevolle bomenlijst. Wanneer het over meerdere bomen gaat, kunnen de uitgangspunten in tabel 5.2 afwijken van de werkelijkheid. De kosten voor het herplanten van meerdere bomen zijn per saldo lager dan van een enkele boom. De vergoeding dient in afwijkende situaties altijd nader bepaald te worden door de wijkbeheerder.

5.1.1.5.2 Instandhoudingsplicht

De instandhoudingsplicht verplicht de boomeigenaar om de onder de herplantplicht herplante boom (ofwel: toekomstboom) gedurende een minimale periode instand te houden. Indien de toekomstboom gedurende deze instandhoudingsplicht sterft, dient de boomeigenaar deze opnieuw te herplanten.

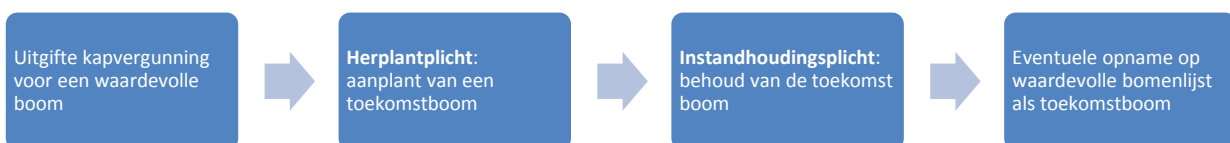
Bij herplantplicht is het noodzakelijk dat gedurende de instandhoudingsplicht gecontroleerd wordt dat de toekomstboom nog aanwezig is. Frequent zal gecontroleerd worden of de in dat jaar herplante bomen nog aanwezig zijn. Om deze controle mogelijk te maken dient in het bomenbestand te worden bijgehouden:

- welke bomen herplant zijn;
- vanaf welke dag de boom herplant zou moeten zijn (ingang instandhoudingsplicht).

De instandhoudingsplicht kent geen specifieke termijn. Deze termijn wordt bepaald door het moment waar de instandhoudingsplicht overgaat in de kapvergunningplicht. Voor bomen buiten de bebouwde kom betekent dit dat de instandhoudingsplicht geldt totdat ze vallen onder de criteria benoemt in het APV.

Voor bomen die binnen de bebouwde kom staan betekent dit dat de instandhoudingsplicht zal duren totdat de boom is opgenomen in de waardevolle bomenlijst. Hiervoor dient de criteria 'toekomstboom' te worden toegevoegd in de lijst van criteria (zie bijlage 5.1.1.3). Een eenvoudige werkwijze voor de actualisatie van toekomstbomen is om vijfjaarlijks alle instandhoudingsplichtige bomen, te beoordelen of opname op de waardevolle bomenlijst wenselijk is.

5.1.1.5.3 Illegale kap

Figuur 26. Proces herplantplicht

Het middel dat op dit moment met name ingezet wordt bij illegale kap is herplantplicht. Indien een herplant niet mogelijk of wenselijk is kan een herplantvergoeding geëist worden (zie tabel 5.2).

Om illegale kap te ontmoedigen en onrechtmatig handelen te bestraffen is het opleggen van boete een bruikbaar middel. Deze boete kan zowel bij herplantplicht als bij herplantvergoeding worden opgelegd. Deze keuze of een sanctie wordt opgelegd ligt bij de gemeente.

Een veel gebruikte methode om de boete te bepalen is de Rekenmethode NVTB, hierbij wordt specifiek de waarde van de boom berekend. Deze methode is de breedst gedragen methode van boomtaxatie. De hoogte van deze boete is sterk afhankelijk van de boom, normaliter worden bomen tussen de € 500,- en € 5.000,- getaxeerd. Dit wordt in het bomenbeleidsplan verder uitgewerkt.

5.1.1.6 Zorgplicht

De boomeigenaar is volgens de Nederlandse wetgeving verantwoordelijk voor het voldoende zorg besteden aan zijn bomenbestand. Gemeente Dalfsen is dus verantwoordelijk voor de veiligheid van alle bomen die op gemeentelijke grond staan. Het is naast de juiste zorg ook van belang om het onderhoud te registreren. Op deze wijze kan de gemeente aantonen dat het de juiste zorg uitvoert.

Structureel en professioneel uitgevoerd boomonderhoud is van groot belang voor een duurzaam bomenbestand. Door goed uitgevoerd onderhoud wordt:

- De veiligheid van het bomenbestand verhoogd;
- Klachten verminderd;
- De levensduur van de boom verlengd;
- Schade voorkomen.

De zorgplicht rust in de praktijk op de 3 pijlers, boomverzorging, boomcontrole en registratie.

5.1.1.6.1 Drie pijlers van de zorgplicht

Figuur 27. Zorgplicht

Boomverzorging / onderhoud

Dalfsen beheert haar bomen structureel, professioneel en met regelmaat, zodat de kans op ongevallen (naar alle redelijkheid) wordt verkleind. Het onderhoud van bomen is op te delen in twee types, begeleidingssnoei en onderhoudssnoei.

Begeleidingssnoei is gericht op een voldoende takvrije stam (vrije doorgangshoogte) en een goede kroonstructuur te realiseren. Om snoeiachterstand te voorkomen en de ingreep te beperken is het optimaal om begeleidingssnoei eens in de twee jaar tot drie jaar uit te voeren.

Wanneer de benodigde vrije doorgangshoogte is bereikt, zal het onderhoud overgaan in onderhoudssnoei. Onderhoudssnoei richt zich op het verwijderen van probleemtakken en dood hout in de blijvende kroon en ingrepen in het kader van de veiligheid.

Boomcontrole

Naast de boomverzorging moeten bomen regelmatig worden geïnspecteerd op veiligheid. Hierbij worden visueel alle relevante gebreken geïnventariseerd en worden passende boomverzorgende maatregelen uitgevoerd. Eventueel dient een boom nader te worden onderzocht. De benodigde inspectiefrequentie is niet wettelijk vastgelegd maar dient te worden afgestemd op het bomenbestand en de gevaarzetting van de boom. Boomcontrole dient altijd naar redelijkheid plaats te vinden. De zorgplicht kan in 3 typen worden opgedeeld:

Algemene zorgplicht:

Onder de algemene zorgplicht vallen bomen met een normale gevaarzetting. Bomen die onder de algemene zorgplicht vallen dienen regelmatig gecontroleerd te worden. Over het algemeen (landelijk) wordt een frequentie van eenmaal per 3 tot 5 jaar gehanteerd. Dalfsen controleert haar bomen met algemene zorgplicht eenmaal per 3 jaar, dit is voldoende.

Verhoogde zorgplicht:

Onder een verhoogde zorgplicht vallen bomen met een verhoogde gevaarstelling (bijvoorbeeld langs doorgaande wegen). Bomen met een verhoogde zorgplicht dienen ten minste jaarlijks te worden gecontroleerd. Indien de situatie erom vraagt kan de frequentie hoger liggen. Dalfsen controleert haar bomen met verhoogde zorgplicht jaarlijks. Dit is over het algemeen voldoende, indien een situatie zeer gevaarlijk is dient de frequentie van controleren hierop te worden aangepast.

Onderzoeksplicht:

Bomen waaruit na controle is gebleken dat nader onderzoek nodig is, vallen onder de onderzoeksplicht. Dit onderzoek dient binnen een redelijke termijn plaats te hebben gevonden.

Uitvoering boomcontrole

Voor de uitvoering van de boomcontrole (VTA inspectie) worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het registreren van de onderhoudstoestand (beeld / achterstallig / verwaarloosd) zodat na de inspectie een accuraat maatregelenplan kan worden opgesteld;
- De inspectiecyclus wordt gesynchroniseerd met de onderhoudscyclus, zodat het onderhoud wordt uitgevoerd aan de hand van een recente inspectie.

Registratie

Het is voor de gemeente niet alleen van belang dat ze zorgvuldig onderhoud pleegt en haar bomen controleert op veiligheid, maar dat ze ook een goede schriftelijke of digitale registratie heeft waaruit blijkt dat ze aan haar zorgplicht heeft voldaan. Een gedegen registratie is op het gebied van aansprakelijkheid zeer belangrijk.

Op dit moment verricht de gemeente haar registraties in Microsoft Excel. Doelstelling is om in 2013 te registreren met een digitale inspectiemodule in het gemeentelijke groenbeheersysteem. De boomcontroleurs verwerken vanaf dat moment ook digitaal de controles. Deze integrale werkwijze is overzichtelijk en (op den duur) eenvoudiger.

5.1.1.6.2 Aansprakelijkheid

Eigenaar

Een boom valt onder de aansprakelijkheid van de eigenaar van de grond waar deze in staat. De gemeente hoeft wettelijk enkel de bomen te controleren die op haar grond staan. Uitzondering hierop zijn bomen die geplant zijn middels pootrecht. De zorgplicht hiervan ligt bij de boomeigenaar (dus niet de eigenaar van de grond). De gemeente is niet verantwoordelijk voor de controle van deze bomen. Echter de gemeente is als wegbeheerder verantwoordelijk voor de veiligheid op de weg. Daarom worden alle gemeentelijke bomen, maar ook de bomen met pootrecht of gedoogrecht periodiek door de gemeente gecontroleerd. Bij onderhoudsachterstanden worden perceeleeigenaren aangeschreven. Hen wordt verzocht de onderhoudsachterstand weg te nemen. Wanneer de perceeleeigenaar hier geen gehoor aan geeft, voert de gemeente het onderhoud uit. De kosten worden doorberekend aan de perceeleeigenaar.

Schade door gemeentelijke boom

Indien een gemeentelijke boom schade veroorzaakt kan de gemeente hiervoor aansprakelijk gesteld worden. Het aantonen van een correct uitgevoerde zorgplicht (zowel onderhoud als controle) kan in veel gevallen aansprakelijkheid van de gemeente afwijzen.

Schade aan gemeentelijke boom

Indien door een persoon schade wordt veroorzaakt aan een gemeentelijke boom kan de gemeente deze persoon aansprakelijk stellen. Een vergoeding wordt berekend aan de hand van een aantal methodieken. De methodiek die het meest wordt toegepast is de Rekenmethode NVTB. Daarnaast kan de gemeente een herplantplicht eisen (zie § 5.1.1.5.1).

5.1.1.7 Afhandelingen meldingen

Bij een goede communicatie met burgers behoort ook het juist afhandelen van meldingen en klachten. Dit betekent dat iedere klacht en melding volgens een zelfde werkwijze behandeld wordt.

Bij een klacht met betrekking tot groen gaat de wijkbeheerder naar de desbetreffende locatie. De wijkbeheerder bepaalt of er wel of niets gedaan wordt met de klacht. Eventuele maatregelen aan gemeentelijk groen wordt vervolgens uitgevoerd door het wijkteam. Wanneer het om particulier groen gaat wordt de betreffende eigenaar aangeschreven.

Het is zorg voor de gemeente dat een concrete handelswijze bij klachten wordt gehanteerd. Afhankelijk van de ernst van het probleem en de waarde van boom zal ingrijpen niet bij elke melding nodig zijn. Door het hanteren van een vaste werkwijze wordt een eerlijke en duidelijke omgang met klachten gewaarborgd, elke klacht wordt op dezelfde manier behandeld.

Tabel 7.1 geeft een overzicht van mogelijke klachten en de afhandeling. Deze tabel bevat richtlijnen, in uitzonderlijke situaties kan hier afgeweken van worden. De tabel is opgenomen in bijlage 5.1.1.7.

Actiepunten bomenbeleid		
1	Actualisatie bomenbeleidplan	Gemiddeld
2	Actualisatie bomenbeheerplan	Gemiddeld
3	Vaststellen lijst waardevolle gemeentelijke bomen binnen de bebouwde kom;	Hoog
4	Instandhoudingsplicht opnemen als voorwaarde in verleende omgevingsvergunning onderdeel kappen;	Hoog
5	Vaste controle van instandhoudingsplichtige bomen;	Hoog
6	Actualiseren selectie criteria waardevolle bomenlijst, naar aanleiding van opname toekomstbomen;	Hoog
7	Boomcontroles uitvoeren middels digitale inspectiemodule;	Hoog
8.	Nieuwe boswetgrenzen ter goedkeuring aanbieden aan Provinciale Staten van Provincie Overijssel.	Hoog
9.	Aanvullende lijst waardevolle en niet gemeentelijke bomen binnen de bebouwde kom n.a.v. nieuwe boswetgrenzen.	Hoog

5.1.2 Snippergroen- en uitgiftebeleid

5.1.2.1 Toetsing

Iedere kern in de gemeente Dalfsen heeft een eigen groenbeeld dat wordt bepaald door de groene hoofd- en nevenstructuur, parels en buurtgroen die bijdragen tot het woongenot van onze inwoners. Diezelfde bewoners doen regelmatig een verzoek tot aankoop of huur van het gemeentelijk groen dat vaak direct grenst aan het eigen (woon)perceel.

Het beleid afstoten openbaar groen uit 2006 wordt in dit GSP herzien. Daarnaast moet er duidelijk beleid komen hoe omgegaan wordt met illegaal gebruik (eventueel) in combinatie met verjaring. Het doel van deze snippergroenparagraaf is dat er helder, toetsbaar en handhaafbaar beleid geformuleerd wordt en dat er handvatten worden gegeven voor een efficiënte en doelmatige uitvoering.

Achtereenvolgens komen in deze § aan bod: wat verstaan we onder snippergroen, wat zijn de uitgangspunten van het gemeentelijk beleid (in bijlage 5.1.2.1), wat zijn de toetsingscriteria, op welke wijze en onder welke voorwaarden kan openbaar groen verkocht, verhuurd of in gebruik gegeven worden, Vervolgens wordt de aanpak beschreven wanneer een inwoner grond illegaal in gebruik heeft en zich beroept op verjaring. Tot slot is aangegeven wanneer en op welke wijze gemeentelijke gronden ontruimd moeten worden.

Definitie van snippergroen

Snippergroen zijn percelen openbaar groen die geen deel uitmaken van de gemeentelijke infrastructuur of groene hoofd-, nevenstructuur en parels én die geen of minimale betekenis hebben voor de openbare ruimte.

Toetscriteria

Aan de hand van verschillende toetscriteria wordt door de gemeente vastgesteld of een perceel in aanmerking komt voor verkoop of verhuur. De stroken die in aanmerking komen voor verkoop of verhuur worden, per kern, op kaarten vastgelegd. Hierbij wordt getoetst op:

- maakt het groen onderdeel uit van de groene hoofd- en nevenstructuur of parels;
- heeft het groen een duidelijke doelfunctie (geldt voor buurtgroen);
- bestemmingsplan;
- aanwezigheid van kabels, leidingen en riolering;
- gemeentelijke plannen voor infrastructuur of nieuwbouw;
- verkeersveiligheid;
- publiekrechtelijke beperkingen;
- belangen derden;
- bodemkwaliteit;
- ondoelmatige indeling van eigendommen of beheer van openbare ruimte.

5.1.2.2 Verkoop

Wanneer grond geschikt is voor verkoop, is het niet mogelijk om de grond te huren of op andere wijze in gebruik te krijgen.

Een uitzondering op deze regel wordt gemaakt wanneer:

- er een bestaande schriftelijke huur- of gebruiksovereenkomst is;
- er kabels- en leidingen en/of riolering in de grond aanwezig is;
- het groenperceel grenst aan grond van een woningstichting of –vereniging.

Bij overdracht van de grond hanteert de gemeente ondermeer de volgende verkoopvoorwaarden

- de groen- en/of reststrook mag alleen worden gebruikt voor tuinuitbreiding;
- op de aan te kopen grond mogen geen omgevingsvergunningsplichtige bouwwerken worden gebouwd. Hier wordt een uitzondering op gemaakt wanneer het bestemmingsplan bebouwing toestaat of wanneer er op privaatrechtelijke basis ontheffing wordt verleend van de verplichting dit gedeelte uitsluitend als tuin te gebruiken. De procedure voor de ontheffing van het bestemmingsplan wordt gestart nadat het bedrag is betaald waardoor tuingrond als bouwgrond mag worden gebruikt.

Verkooptarieven

De tarieven voor verkoop worden voor 5 jaar (looptijd GSP) vastgesteld door het college van B en W. Het huidige verkooptarief staat sinds 2009 vast op € 44,50 per m². Uit de inventarisatieronde in de omliggende gemeenten blijkt dat dit bedrag dat we voor openbaar groen vragen aan de lage kant is:

Snippergroen

Omliggende gemeenten	Verkoop openbaar groen prijs/m ²		tuingrond wordt bouwgrond (x oppervlakte)	prijs/m ² Verhuur	Opmerkingen
	voorkant	zij- en achterkant			
Dalfsen	€ 44,50	€ 44,50	€ 178,00	€ 0,50	in toekomst: Grond voor/achter voorgevel rooilijn
Olst/Wijhe	€ 70,00	€ 70,00	€ 140,00	€ 1,40	Overhoeken (zeer incurante percelen) € 35,00 m ²
Ommen	€ 50,00	€ 90,00	€	€ 2,00	Na besluitvorming in 2012!*
Raalte	€ 45,00	€ 45,00	€ 165,00	-	Verhuur vindt niet meer plaats
Staphorst	€ 50,00	€ 50,00	actuele uitgifteprijs	-	oude situaties: <25m ² € 25,- en <50m ² € 50,-
Zwartewaterland	€ 50,00	€ 100,00	€ 100,00	€ 5,00	Tarieven per 1-1-2013
Hardenberg	€ 50,00	€ 90,00		€ 2,00	Tarieven 2010

* = Bij verkoop groter dan 200 m² vindt een taxatie plaats en worden andere prijzen gehanteerd.

Tabel 6. Snippergroenprijzen

Voor 2013 t/m 2017 wordt er voor de verkoop van snippergroen twee tarieven vastgesteld:

- Grond voor de voorgevelrooilijn: € 50,00 per vierkante meter;
- Grond achter de voorgevelrooilijn: € 90,00 per vierkante meter;
- Voor het te bebouwen gedeelte wordt de bouwgrondprijs minus de opbaar groenprijs (wanneer de strook al in eigendom is) berekend. Hierbij wordt de actuele bouwgrondprijs per kern gehanteerd.

Genoemde prijzen zijn exclusief overdrachtsbelasting en kosten koper.

5.1.2.3 Verhuur

Zoals al bij het kopje *verkoop* is aangegeven kan een strook openbaar groen in principe alleen worden gekocht. Een uitzondering op deze regel wordt gemaakt wanneer:

- er een bestaande schriftelijke huur- of gebruiksovereenkomst is;
- er kabels- en leidingen en/of riolering in de grond aanwezig zijn;
- het groenperceel grenst aan grond van een woningstichting of –vereniging (Er wordt overleg opgestart met de woningstichting om de mogelijkheden te bespreken om huurovereenkomsten over te nemen).

Een huurovereenkomst is persoonsgebonden en gaat dus niet automatisch over op de nieuwe bewoner. Wanneer er een nieuwe bewoner komt wordt hier een nieuwe huurovereenkomst voor opgesteld. In de bijlage is het huurreglement openbaar groen opgenomen waarin de voorwaarden zijn opgenomen.

Verhuurtarieven

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de verhuurtarieven voor een periode van drie jaar vast. Het huidige verhuurtarief staat al sinds 2001 vast op € 0,50 per m². Een inventarisatieronde in de omliggende gemeenten leert ons dat dit bedrag wel erg laag ligt.

Voorgesteld wordt om de huurprijs voor de komende 5 jaar (2013 t/m 2017) vast te stellen op een vaste huurprijs van € 2,00 per vierkante meter per jaar. Om voor bestaande huurders de overgang van € 0,50 naar € 2,00 niet te groot te laten zijn wordt voorgesteld om geleidelijk de huurtarieven te verhogen.

Jaartal	Huurprijs per m ²
2013	€ 1,00
2014	€ 1,50
2015	€ 2,00

Tabel 7. Voorgestelde huurprijzen

Voor nieuwe huurovereenkomsten geldt een minimale huurprijs van € 50,00 per jaar. De huurovereenkomsten worden afgesloten voor onbepaalde tijd, waarbij een opzegtermijn van zes maanden van toepassing is.

5.1.2.4 Gebruik

Er zijn ook openbare groenstroken die door burgers worden onderhouden en die nog steeds een “openbaar groen karakter” hebben. Voor deze gronden is een gebruiksovereenkomst opgesteld. De inrichting mag, in overleg met de wijkuitvoerder, wel gewijzigd worden maar moet een openbaar groen karakter houden. Het is dus niet de bedoeling om hier de tuin te vergroten. Met name op de bedrijventerreinen is het gebruik van gronden in gebruiksovereenkomsten vastgelegd. Hiervoor gelden afwijkende inrichtingsvoorwaarden.

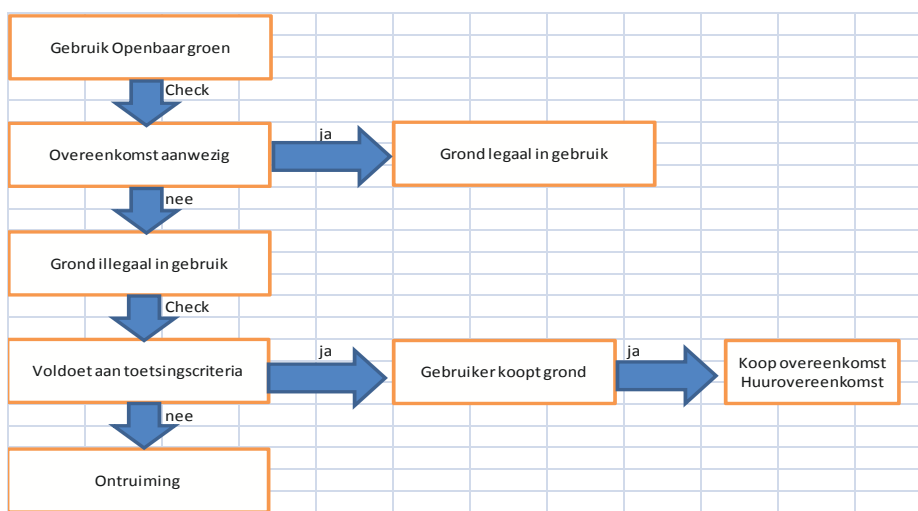
5.1.2.5 Verjaring

In het achtergronddocument (bijlage 5.1.2.5) wordt een uitgebreide toelichting gegeven op verjaring. In het rapport wordt volstaan met de conclusie namelijk:

- Bezitseis in recente rechtspraak wordt steeds prominenter (bezit moet steeds meer/beter worden aangetoond) > daarom bezit niet tolereren > houder moet bezit aantonen;
- Houder kan zich niet zomaar tot bezitter maken;
- Inschrijving verjaring: praktisch alleen als deze wordt erkend;
- Het gehele feitencomplex moet beoordeeld worden.

5.1.2.6 Ontruiming

Door inventarisaties worden alle gevallen van gebruik van gemeentegrond in kaart gebracht. Hierbij wordt de volgende procedure doorlopen:

Figuur 28. Procedure ontruiming

Wanneer de gebruiker weigert aan het informele verzoek van de gemeente te voldoen, moet ontruiming in beginsel via de publiekrechtelijke weg plaatsvinden. Op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) kan de gemeente door middel van bestuursdwang de illegale situatie opheffen. In de APV is geen artikel opgenomen voor de ingebruikname van gemeentelijk groen. Wanneer het publiekrecht de gemeente geen titel biedt om tot ontruiming over te gaan, kan de gemeente via de burgerlijke rechter afdwingen dat zij de grond weer tot haar volledige beschikking krijgt. De gemeente baseert zich in dat geval op haar eigendomsrecht.

Actiepunten snippergroenbeleid		
1	Kaarten afstoten snippergroen opstellen	Hoog
2	De mogelijkheden met Vechthorst bespreken over overnemen huurovereenkomsten	Hoog
3	Illegale "gevallen" aanschrijven	Gemiddeld
4	Actualiseren huurreglement	Hoog

5.1.3 Omvormingen in relatie tot bezuinigingen

Een groot deel van alle Nederlandse gemeenten moeten bezuinigingen op aanleg en/of beheer van openbaar groen. Ook voor onze gemeente geldt dat we 10 % moeten bezuinigen op het openbaar groenbudget. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende zaken:

1. Verlagen van de kwaliteit van het inrichtingsniveau;
2. Het omvormen van heesters naar gras;
3. Verlagen onderhoudsniveau;
4. Groen laten onderhouden door burgers;
5. Afstoten groen.

Voorstel	Bezuinigingsmogelijkheden	Gevolgen voor openbare ruimte	Gevolgen beleving	Aandachtspunten
1	Verlagen kwaliteit van inrichtingsniveau	Inrichting wordt minder afwisselend, meer van hetzelfde vaak soberder/ minder fleurig	minder tevreden burgers	Groene aankleding van de openbare ruimte wordt door burgers erg gewaardeerd. Niet te eenzijdig inrichten à eenheidsworst
2	Omvormen van heesters naar gras	Meer openheid. Minder heesters en meer gras.	Minder afwisseling	De locaties voor omvormen van heesters naar gras moet meerwaarde opleveren voor de kwaliteit van het de inrichting van de wijk.
3	Verlagen onderhoudsniveau	Meer onkruid in de beplanting, ruigere beplanting door minder snoei	Minder tevreden burgers	Kijk uit voor vernietiging van je groene kapitaal.
4	Groen laten onderhouden door burgers	Minder eenheid in beeld en afhankelijk van inzet bewoners (vaak weinig kennis)	Inleveren op kwaliteit	Alleen aan betrokken bewoners anders ontstaat ook hier kapitaalvernietiging
5	Afstoten groen	Minder groen in de wijk	Inleveren op kwaliteit	Belangrijke groenstructuren voor kern en wijk komen niet in aanmerking op af te stoten, duidelijke criteria hanteren.

Tabel 8. Overzicht bezuinigingsmogelijkheden

Naast het afstoten van groen dat in de vorige § is behandeld is, wordt bij de bezuinigingstaakstelling in deze gemeente ten aanzien van openbaar groen vooral ingezet op het omvormen van groen (1 en 2). Zie ook de aanbevelingen in het Cyberrapport “Beheer en onderhoud nu en in de toekomst” (23 mei 2011).

Met omvormen wordt bedoeld het veranderen van plantsoenen van duurdere beheergroepen naar goedkopere beheergroepen, bijvoorbeeld heesters omvormen naar gazon, rozen omvormen naar bodembedekkers.

Figuur 29. Beplanting is omgevormd naar gras

In Dalfsen zijn de duurdere beheergroepen maar zeer beperkt aanwezig, daarom zetten we vooral in op het omvormen van bestaande beplantingsvakken naar gazons. Dit levert een besparing op immers, het maaien van een vierkante meter gazon kost aanzienlijk minder dan het beheeren (schoffelen, snoeien, knippen, blad ruimen en dergelijke) van een vierkante meter beplanting.

De randvoorwaarden die wij hierbij hanteren zijn de volgende:

- Uitgangspunt is behoud van het beeldkwaliteitsniveau (past de omvorming in het straatbeeld)
- Routing: binnen een straal van 250 meter moet gras aanwezig zijn, zodat het maaien in de routing meegenomen kan worden;
- Verkeersveiligheid: levert de inrichting naar gras geen gevaarlijke (speel)situaties op;
- Functionaliteit vakken: voor omvorming moeten vakken een voldoende afmeting (voldoende groot en breed) bezitten;
- Obstakels: In het gras mogen bomen of obstakels staan, maar die moeten het maaien niet onmogelijk maken. Onmaaibare vakken komen niet voor omvorming in aanmerking;
- Beplantingsvakken op taluds komen niet voor omvorming in aanmerking als ze, na omvorming, niet goed te maaien zijn met een maaimachine;
- Kwaliteit beplanting: beplanting die in goede staat verkeerd en/of net is aangeplant komt op korte termijn niet in aanmerking om om te vormen (kapitaalsvernietiging), pas in de toekomst;
- Afstemming met renovatieplannen: wanneer de straat op de planning staat om binnen twee jaar gerenoveerd/gereconstrueerd te worden, dan wachten met omvormen;
- Wadi: bij omvormen onderzoeken of een combinatie met aanleg van wadi mogelijk is;
- Ten behoeve van omvormingen worden alleen bomen geveld die ook in een ongewijzigde beheersituatie geveld zouden worden. Locaties waarvan we vrijwel zeker weten dat er parkeer- of verkeersmisbruik zal ontstaan komen niet voor omvorming in aanmerking;
- Er moet een redelijke variatie in de groenvoorzieningen blijven bestaan;
- Afscherpende beplantingen tussen tuinen en trapveldjes komen niet voor omvorming in aanmerking;
- Weerstand onder de bewoners tegen voorgenomen omvormingen is onvermijdelijk, er is beperkt inspraak mogelijk. Communicatie met bewoners zal zich beperken tot informeren/meedelen.

De vakken die in aanmerking komen voor omvormingen zijn per kern weergegeven op kaarten in hoofdstuk 6 (thematische voorstellen) en voorstellen in bijlage 6.1.

5.1.4 Omvorming in relatie met wateropvang

Een bewuste keuze in het kader van duurzaamheid is het beleid over hoe om te gaan met regenwater. Door het niet via de riolering afvoeren naar de zuivering van schoon regenwater (afkoppelen) is het verbruik van energie minder en vermindert het aantal overstorten (vuilreductie). Afkoppelen levert daarmee een bijdrage aan een duurzamere en schonere leefomgeving.

Nieuwbouwontwikkelingen

Voor nieuwbouwontwikkelingen zijn duidelijk afspraken gemaakt met het waterschap. Het regenwater moet, zonder wateroverlast te creëren, vastgehouden worden in het plangebied en mag vertraagd naar het oppervlaktewater worden afgevoerd. Op deze manier is er geen sprake van een verslechtering van de bestaande situatie.

Bestaande situaties

In bestaande rioleringsgebieden is het oppervlaktewatersysteem al belast is met “overtollig” water uit het rioelstelsel. Bij een herontwikkeling of een afkoppelproject gelden dan ook geen specifieke bergingseisen. Wel moet worden voorkomen dat het stedelijk watersysteem een extra belasting moet verwerken door bijvoorbeeld rechtstreeks af te gaan voeren op oppervlaktewater.

De gemeente streeft er naar om zo veel mogelijk regenwater via goten naar bovengrondse infiltratievoorzieningen te leiden. Door gecentreerd water vast te houden wordt er controle gehouden over de waterstroom. Zo is bij calamiteiten inzichtelijk waar het probleem zich voordoet en is de afvang van vervuilende stoffen gecentreerd en daardoor goed beheersbaar. Zo is het afgraven van een vervuilde toplaag op een locatie eenvoudig en goedkoop in vergelijking met ondergrondse berging en infiltratievoorzieningen. Onder andere door de wens om controle te houden over de waterstroom is de gemeente geen voorstander van ondergrondse berging- en infiltratievoorzieningen in de openbare ruimte. De voorkeur na bovengrondse afvoer en opvang gaat uit naar een regenwaterriool met een afvang van het 1^e vuile regenwater. Deze zogenaamde First Flush afvoer is allereerst gericht op een bovengronds infiltratievoorziening, pas daarna komt een afvoer naar het vuilwater stelsel in beeld.

Samengevat hanteert de gemeente volgende voorkeursvolgorde:

1. Bovengrondse afvoer naar bovengrondse infiltratievoorzieningen;
2. Regenwaterriool met First Flush naar een bovengrondse infiltratievoorziening;
3. Regenwaterriool met een beperkte First Flush naar de rioelwaterzuivering.

Het regenwater dat op de daken en de openbare wegen valt, wordt zoveel mogelijk bovengronds via goten ingezameld en getransporteerd naar infiltratievelden. Daar waar de hoogteligging het toepassen van goten niet mogelijk maakt is de aanleg van een regenwaterriool (rwa-riool) een noodzaak. Het rwa-riool heeft een transportfunctie naar het oppervlaktewater. Afhankelijk van de kwaliteit van het afstromend regenwater is wel een voorzuivering vereist.

Regenwater afstromend van wegen wordt als vervuild water beschouwd en mag daarom niet rechtstreeks lozen op oppervlaktewater. Om het vervuild regenwater te zuiveren op een zo duurzaam mogelijke manier hanteren wij een voorkeursvolgorde, te weten:

- Afvoer via een bermassage naar een (verhoogde) kolk;
- Afvoer naar kolken met First Flush naar een infiltratieveld;
- Afvoer naar kolken met First Flush naar het vuilwater stelsel;
- Infiltratiemogelijkheden.

In het kader van het regenwaterstructuurplan Dalfsen (september 2011) zijn de mogelijkheden onderzocht om infiltratievelden te realiseren in het openbaar groen. Conclusie van deze inventarisatie is dat het niet zinvol is om openbaar groen als toekomstig infiltratieveld aan te wijzen maar: “Alle openbare groene ruimtes kunnen als kans worden beschouwd om als infiltratieveld/bermpassage in te richten. Al dan niet als opvang voor bovengrondse afvoer of opvang vanuit het regenwaterstelsel.”

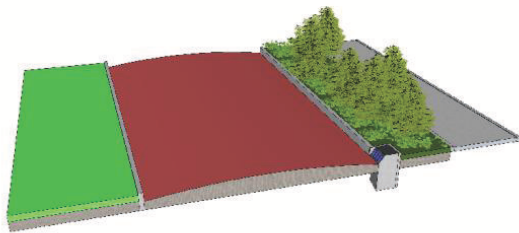

Figuur 30. Afwatering: hol leggen groenstrook

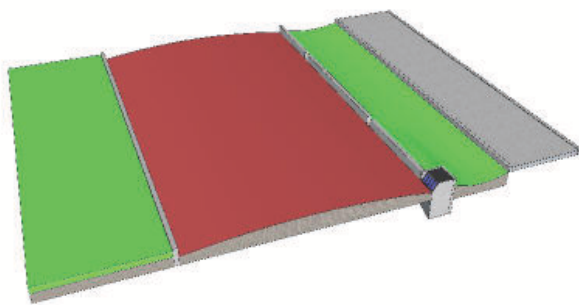
Concreet houdt dit in dat bij herontwikkeling van al het openbaar groen er kansen zijn met betrekking tot het verminderen van de afvoer van “schoon” hemelwater.

Bij het omvormen van openbaar groen (bosschages en struiken naar gras) kunnen door het treffen van beperkte maatregelen zoals het lokaal verlagen van banden en het beperkt hol leggen van de groenstrook een deel van het “schone” regenwater lokaal worden geïnfiltreerd zonder dat de groenstrook hiervoor als infiltratieveld moet worden ingericht, beheerd en onderhouden met alle hiervoor bijkomende kosten. Er is dan sprake van een afvoer via een bermassage naar een (verhoogde) kolk.

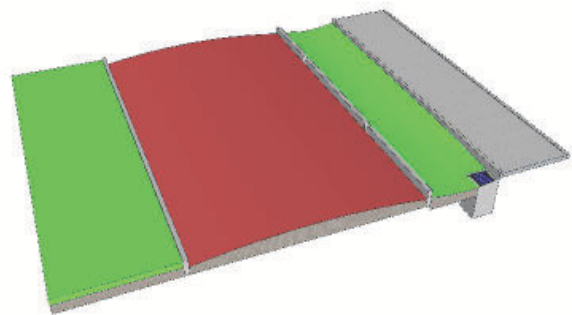
Het profiel ziet er dan bijvoorbeeld als volgt uit, waarbij altijd geldt dat er van lokaal maatwerk sprake moet zijn.

Figuur 31. Waterberging in huidige situatie in verlaagde grasstrook

Figuur 32. Kolk aansluitend aan weg

Figuur 33. Kolk in verlaagde grasstrook

Actiepunten omvormingen		
1	Communicatietraject voor omvormingsprojecten opstellen	Hoog
2	Mogelijkheden voor waterberging bij omvormingsprojecten meenemen	Hoog

5.1.5 Speelplaatsenbeleid

5.1.5.1 Basisvisie speelruimte

Een van de onderdelen van het groenstructuurplan is de openbare speelruimte. Op dit moment kent de gemeente een notitie speelvoorzieningen. Hierin wordt een visie gegeven op inrichting, beheer en onderhoud van de speelvoorzieningen binnen onze gemeente. Deze visie beperkt zich tot de formele speelruimte (de zogeheten speeltuintjes). Wat ontbreekt is een visie op spelen in informele speelruimte.

In dit hoofdstuk is de basisvisie geformuleerd voor de kwantiteit en kwaliteit van de speelruimte. Ook wordt de relatie gelegd met het aantal kinderen tot en met 18 jaar en de ruimtelijke inrichting van de buurt waar ze wonen.

Ruim 23% van de bevolking van Dalfsen bestaat uit kinderen tot en met 18 jaar en heeft recht op ruimte om te spelen. Daarbij is het goed te beseffen dat de speelruimte begint zo gauw deze doelgroep de deur uit stapt. Voor hen is de hele openbare ruimte speelruimte of deze er nu specifiek voor is ingericht (formele speelruimte) of niet (informele speelruimte).

Daarbij is de informele speelruimte het leidend principe. Daar waar de kinderen gebruik kunnen maken van voldoende, gevarieerde en veilige informele speelruimte, is minder formele speelruimte nodig.

Eigenlijk gaat informeel spelen over het spelen in en de 'bespeelbaarheid' van de openbare ruimte buiten de speeltoestellen om. Er is een aantal aspecten dat deze bespeelbaarheid van de openbare ruimte beïnvloedt: stoepen, bijzondere open plekken (pleinen en parken), straten, groen (bosjes en veldjes), binnen-buitenrelatie (tuin) en water.

Voor zowel formele als informele speelruimte geldt dat verschillende leeftijdsgroepen verschillende behoeften hebben.

Figuur 34. Formeel spelen

Figuur 35. Informeel spelen

Voor wie is de speelruimte

Ieder kind is uniek met een eigen ontwikkelingspatroon en –behoefte. Hoewel het de snelheid waarmee kinderen zich ontwikkelen onderling sterk kunnen verschillen, zijn er duidelijke overeenkomsten in het proces: de wensen van de kinderen veranderen naarmate ze ouder en meer spelervaren worden. Ze gaan dan steeds meer hun eigen weg en hun actieradius wordt steeds groter. Verder verschuift de behoefte van spelen op oudere leeftijd meer naar bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte.

behoeftegroepen bij gebruik openbare ruimte voor spelen, sporten en ontmoeten				
Leeftijd	0 t/m 3 jaar	4 t/m 7 jaar	8 t/m 11 jaar	12 t/m 18 jaar
actieradius	tuin/straat tot max 100 m altijd begeleid	straat/blok/buurt tot max 400 m begeleid en onbegeleid	Straat/blok/buurt/dorp tot max 1000 m bijna altijd onbegeleid	buurt/wijk/dorp onbegeleid
Insteek spreiding	Speelt alleen. Leert basisvaardigheden voor grove en fijne motoriek. Speelt onder toezicht van ouder. Tuin en andere geschikte openbare ruimte bij huis. Geen specifieke speelplekken, wel mede gebruik van de formele plekken voor oudere kinderen. Geen verantwoordelijkheid gemeente.	Speelt steeds meer in groepjes samen, Verfijning van motoriek en eerste stappen naar zelfstandigheid. Dingen voor het eerst alleen kunnen en durven zoals fietsen, klimmen, rennen en schommelen. Zijn sterk gehouden aan barrières. Speelplekken en informele speelruimte op blokniveau en daarnaast veilige verplaatsingsruimte (m.n. stoep). Naar verder weg liggende speelplekken alleen onder begeleiding.	Speelt bijna altijd samen of in groep, heeft basisvaardigheden onder de knie en wil verder, hoger en harder waarbij de drang aanwezig is zich te meten aan wat anderen kunnen. Zwerven steeds verder uit om de buurt te verkennen en zijn steeds minder gehouden aan barrières. Zoeken uitdaging en ontmoeting op speelplekken en op andere veilige plekken in de openbare ruimte.	Is bijna nooit alleen. Weet waar hij goed in is en wil dit graag laten zien. Plek in groep bepalen. Sociale grenzen opzoeken (pubertijd). Vanaf 16 jaar steeds minder in de openbare ruimte (werken en uitgaan) en grotere actieradius door scooter. Willen 'eigen' plekken met 'eigen' groepen voor sport en ontmoeting, maar ook iets in de buurt voor net voor- en na het eten.

Tabel 9. Behoeftegroepen bij gebruik openbare ruimte voor spelen, sporten en ontmoeten

Door het aanbieden van passende speelruimte ingericht op een breed ontwikkelingspatroon, verspreid over de buurten en wijken, zijn er altijd speelmogelijkheden te vinden die aansluiten op de individuele behoefte van een kind.

Barrières en speelbuurten

Naarmate kinderen ouder worden neemt hun actieradius toe. Ze zwerven uit over de buurt en als ze mobieler worden het dorp. Hoe meer barrières op hun pad liggen hoe kleiner de speelruimte in eerste instantie voor ze is. Pas als het kind oud genoeg is om de barrière te nemen zal de speelruimte weer groeien. De fysieke barrières worden naarmate kinderen ouder worden steeds minder, de sociale barrières kunnen ervoor zorgen dat een kind ook als jongere of volwassene bepaalde plekken gaat mijden. De sociale barrières zijn de plekken waar weinig sociale controle is, die zeer vervuild zijn en/of waar ze steeds weggestuurd worden door omwonenden.

De grote fysieke barrières voor kinderen van tot en met 11 jaar zijn de 50 km wegen, watergangen, de brede groenstroken en spoorbanen. Deze barrières zijn de grenzen van de speelbuurten voor het zelfstandig spelen voor kinderen tot en met 11 jaar. Veel barrières leiden tot meer en kleinere speelbuurten. Per speelbuurt is er, afhankelijk van het kinderaantal en het aandeel informele speelruimte, een aanbod aan formele speelruimte nodig. De omvang van een speelbuurt ligt tussen de 200 x 200 meter en 400 x 400 meter. Uit onderzoek blijkt dat dit een maximale actieradius (loopafstand) is voor gebruikers om veelvuldig gebruik te maken van een voorziening.

Het is noodzaak om barrières te beperken en de ouders hun kinderen te laten leren hoe ze de barrières kunnen nemen. Zij bepalen hoe ver een kind zelfstandig de buurt mag verkennen en (stimu)leren of beperken hun kind hierin.

Basisvoorzieningenniveau

De indeling in behoeftegroepen stelt eisen aan de spreiding van speelruimte over de kinderen en buurten, want Dalfsen wil in eerste instantie het zelfstandig spelen stimuleren. Er moet dus dicht bij huis speelruimte zijn, maar in latere fasen ook verder weg.

Een goede spreiding zorgt ervoor dat er voldoende plekken en voorzieningen zijn voor spelen en daarnaast dat deze zelfstandig bereikbaar zijn voor kinderen tot en met 18 jaar. Voorwaarde hiervoor is dat er kinderen wonen. Als er weinig of geen kinderen wonen dan is er bijna geen speelruimte nodig. Andersom is er veel of 'extra' speelruimte nodig bij een hoge kinderdichtheid. De uitgangspunten voor de spreiding worden zo gekozen dat er geanticipeerd kan worden op veranderingen en dat ze duidelijke richtlijnen bieden voor de komende tien tot twintig jaar en de benodigde budgetten.

Handreiking informele speelruimte

Uit onderzoek blijkt dat slechts 10% tot 20% van de speeltijd op speeltoestellen wordt doorgebracht. De overige spelactiviteiten vinden plaats op andere plekken in de openbare ruimte zoals op straat (stoepen, pleinen), in de plantsoenen (bosjes en veldjes) en langs het water. Deze zogenoemde informele speelruimte is dus van groot belang. Daar waar de informele speelruimte tekort schiet, doordat het er niet is of het gebruik conflicteert met de behoefte (rijdende en parkerende auto's, hondenpoep e.d.) is er een barrière om te spelen en is er meer formele speelruimte nodig.

Voor ieder kind is circa 20 m² informele speelruimte nodig. Voor kinderen tot en met 5 jaar aansluitend aan de woning, zodat vanuit het keukenraam toezicht gehouden kan worden en voor de kinderen van 6 tot en met 18 jaar gebundeld tot 50m² of meer in de vorm van grotere veldjes, pleintjes en plantsoenen zodat ze samen kunnen voetballen, touwtje springen, hutten bouwen of zitten kletsen.

Handreiking formele speelruimte

Het aandeel formele speelruimte in de vorm van speelplekken wordt bepaald op speelbuurniveau (buurten tussen 200x200 meter en 400x400 meter). Binnen de speelbuurt worden eerst het aantal kinderen tot en met 18 jaar en het aandeel informele speelruimte bepaald. Hoe meer kinderen en hoe minder informele speelruimte hoe groter het aandeel formele speelruimte en andersom.

Insteek is dat er met zo min mogelijk speelplekken invulling wordt gegeven aan de behoefte. De beheerlasten worden hiermee beperkt. Door de plekken voor meerdere behoeftegroepen in te richten zullen de plekken intensiever en langduriger worden bespeeld en zijn er meer contactmomenten tussen buurtbewoners bij zowel kinderen als hun begeleiders. Deze vergrote kans op samenspelen is de belangrijkste succesfactor voor een speelplek.

Voor iedere speelbuurt wordt dan ook zo mogelijk een centrale plek aangewezen. Een centrale plek heeft een centrale ligging ten opzichte van één tot vier speelbuurten, afhankelijk van de kinderaantallen en ruimtelijke mogelijkheden. De routes ernaar toe hebben zo min mogelijk barrières en de inrichting sluit aan op ontwikkelingsmogelijkheden voor meerdere behoeftegroepen. Binnen de actieradius van deze centrale plekken wonen altijd genoeg kinderen en ze hebben daardoor een levensduur van 20 jaar of meer.

Naast de centrale plekken zijn in buurten met een hoge kinderdichtheid kleinere steunplekken nodig. Deze plekken zijn flexibeler en hoeven minder duurzaam van aard te zijn. Ze bestaan uit formele of informele speelruimte. Ze liggen langs een route of dichtbij de woningen en zijn daardoor ook zelfstandig bereikbaar voor de minder mobiele behoeftegroepen. Deze steunplekken spelen gemakkelijker in op korte termijn veranderingen en trends en zijn geschikt om samen met de behoeftegroepen vorm te geven en in stand te houden.

Rol schoolpleinen

Is er een tekort aan speelplekken in het basisvoorzieningsniveau dan is het belang van openbaar toegankelijke sportvelden, schoolpleinen en speeltuinen groter.

Gekeken kan worden of een schoolplein goed ligt en ingericht is of kan worden als formele openbare speelplek om zo bij te dragen in het basisvoorzieningsniveau.

Als een school komt met een verzoek om als formele openbare plek te functioneren en is er voldoende basisvoorzieningsniveau kan overwogen worden een speelplek te verwijderen en het plein aan te wijzen. Voor- en nadelen moeten bij deze keuzen goed op een rij worden gezet.

5.1.5.2 Aanpak speelruimtebeleid

Uitgangspunt is een planperiode voor speelruimte van circa 20 jaar (dit is de levensduur van toestellen die nu worden geplaatst). Hierbij wordt de visie op speelruimte vertaald naar goed beleid en overzichtelijke uitvoeringstermijnen. Insteek is een ruime opzet waarbinnen de mogelijkheid wordt geboden voor bewoners om mee te praten over speelruimte. Anderzijds is er strenge veiligheidswetgeving en zijn investeringen te kostbaar om 'fouten' te maken. Hierbij wordt het donkergrijze traject in 2012/2013 uitgevoerd.

Basisvisie spelen			
2013-2032			
Strategische basisvisie over de verantwoordelijkheden van de gemeente met betrekking tot speelruimte			
Beleidsplan spelen 2013-2022		Beleidsplan spelen 2023-2032	
<i>Uitwerken basisvisie naar uitgangspunten en normen en mogelijke uitvoeringsscenario's in relatie tot huidige inventaris</i>		<i>evaluatie basisvisie en beleid speelruimte en uitwerking naar mogelijke uitvoeringsscenario's</i>	
Beleidsplan spelen 2013-2017	Beleidsplan spelen 2018-2022	Beleidsplan spelen 2023-2027	Beleidsplan spelen 2028-2032
<i>Uitwerken gekozen scenario naar werkplan binnen bestedingsruimte</i>	<i>Evaluatie uitgangspunten beleid en beheer en uitwerken gekozen scenario naar werkplan binnen bestedingsruimte</i>	<i>Uitwerken gekozen scenario naar werkplan binnen bestedingsruimte</i>	<i>Evaluatie uitgangspunten beleid en beheer en uitwerken gekozen scenario naar werkplan binnen bestedingsruimte</i>

Tabel 10. Schema aanpak speelruimtebeleid

Basisvisie speelruimte

Strategische basisvisie over de verantwoordelijkheden van de gemeente met betrekking tot speelruimte

- Doel: lijn uitzetten voor speelruimte en bewaking verantwoordelijkheid tot het aanbieden van speelruimte voor kinderen;
- Raadsbesluit;
- In 2012 opnemen in groenstructuurplan;
- Termijn 20 jaar (evaluatie in beleid en opnieuw vastleggen vanaf 2033);
- Externe expertise nodig.

Beleid spelen

Uitwerken basisvisie naar uitgangspunten en normen en mogelijke uitvoeringsscenario's in relatie tot huidige inventaris

- Doel: keuze scenario voor speelruimte en vastleggen bestedingsruimte (structurele budgetten en investeringen);
- Raadsbesluit;
- In 2013 en in 2023 in separate beleidsnota;
- Termijn 10 jaar (evaluatie in beheerplan en opnieuw vastleggen vanaf 2023).

Beheerplan

Uitwerken gekozen scenario naar werkplan binnen bestedingsruimte

- Doel: afweging veiligheid, onderhoud, vervanging en werkplan beleid;
- Informeren college;
- In 2013, 2018, 2023 en 2028 in separaat beheerplan;
- Termijn 5 jaar (evaluatie beleidsplan en opnieuw vastleggen iedere 5 jaar).

Externe kosten

Om bovenstaande plannen te realiseren in de inhuur van externe expertise nodig. Hierbij is co-writing een goede optie. De kosten hiervoor worden geraamd op

Beleidsplan max. €12.000,=

Beheerplan max. € 6.000,=

Actiepunten speelplaatsenbeleid		
1	Actualisatie beleidsplan spelen 2013-2022	Hoog
2	Actualisatie beheerplan spelen 2013-2017	Hoog

5.1.6 Hondenbeleid

Op 15 juni 2010 heeft het college van Burgemeester en Wethouders het hondenbeleid aangescherpt.

Aanleidingen voor het aanscherpen van het hondenbeleid waren:

- Diverse brieven (vaak van jonge kinderen) over overlast van honden(poep);
- Overlast van honden(poep) genoemd als grote ergernis bij bijeenkomsten met PB-en, wethouderspreekuren en klanttevredenheids-onderzoek (KTO).

Acties die zijn uitgevoerd na aanscherping van het hondenbeleid:

- Er is een brief gestuurd naar de hondeneigenaren waarin:
 - een toelichting is gegeven op acties van het aangescherpte hondenbeleid;
 - de regels van de APV t.a.v. het hondenbeleid zijn toegelicht;
 - uitleg is gegeven over ziektes die veroorzaakt kunnen worden door hondenuitwerpselen;
- In januari 2011 en 2012 zijn in alle kernen versneld hondentoiletten aangelegd. Binnen de kom staat binnen een straal van 350 meter een hondentoilet;
- In de grote kernen zijn hondenlosloopterreinen aangelegd/aangewezen;
- Vanaf 1 oktober 2010 is er een frequenter en strengere controle op naleving van de regels door stadswachten en gemeentelijke handhavers.

De belangrijkste regels APV hondenbeleid:

- Overall in de gemeente geldt een aanlijnplicht. Uitzonderingen zijn: de losloopterreinen en het buitengebied;
- Om de overlast van hondenpoep te beperken geldt overall een opruimplicht, dus binnen de kom, in loslooplegebieden en buiten de kom;
- De hondenbezitter moet altijd een opruimmiddel (plastic of papieren zakje of schepje) bij zich hebben;
- Op ingerichte speelplaatsen, zandbak en en/of speelweide en schoolterreinen zijn honden niet toegestaan;
- Bij het overtreden van bovenstaande regels kan men hiervoor volgens de APV bekeurd worden. Kosten variëren van € 85,- tot € 120,- (per 1-1-2012).

Evaluatie hondenbeleid

In oktober 2012 is er een enquête gehouden over zwerfvuil en hondenpoep onder 400 willekeurige bewoners. Hierop hebben we 180 reacties ontvangen. Naast resultaten van de enquête worden ook de op- en aanmerkingen op het hondenbeleid, die de afgelopen twee jaar zijn binnen gekomen van de PB's en bewoners meegenomen in de evaluatie van het hondenbeleid.

Actiepunten hondenbeleid		
1	Evaluatie hondenbeleid in de kernen	Hoog / gemiddeld

5.2 Groenbeleidsprojecten m.b.t. inrichting en beheer

5.2.1 Zonering

Opdeling openbare ruimte

De inrichting en beheer van een openbare ruimte is afhankelijk van de functie en het gebruik van deze ruimte. Een (historisch) centrum vraagt om een andere inrichting dan bijvoorbeeld een woonwijk. Deze verschillen in functie en gebruik van de openbare ruimte zorgen ervoor dat ook het gewenste onderhoudsbeeld van elk gebied anders is. Daarom wordt voor de openbare ruimte een zonering nagestreefd die gekoppeld is aan de functie van een gebied.

De zonering is gericht op een globale aansturing van inrichting en beheer en is onderverdeeld in centrumzone, woonzone, natuurlijke zone en bijzondere elementen. De kwaliteitsniveaus waar naar wordt verwezen zijn afkomstig uit de kwaliteitscatalogus openbare ruimte CROW.

Centrumzone

De centrumzone wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van winkels, horeca en (vaak) kerk (= historische kern). In deze gebieden heeft het openbaar groen een extra hoge sierwaarde met vooral een representatief karakter en soms architectonische vormgeving. Concreet gaat het vooral om bloembakken, lei- en vormbomen, strak geknipte hagen en oude bomen (parels). Het onderhoudsniveau is hoog, beeldkwaliteitsniveau A.

Woonzone

Het gaat hier om het groen in de woonwijken: groenstroken en -vakken in woonstraten, verkeersgroen, groen rondom speelplaatsen en trapveldjes. In deze gebieden heeft het groen vaak een ondersteunende functie (aankleding, verkeersbegeleiding) of een recreatieve functie (spelen, wandelen). De ondersteunende functie speelt een steeds belangrijkere rol omdat de meeste bewoners in een groene wijk willen wonen.

Het openbaar groen in de woonzone bestaat uit cultuurgroen met architectonische vormgeving. Dit groen bestaat veelal uit niet-inheems plantmateriaal (bodembedekkers, heesters, bomen) en intensief gemaaid (speel)gras. Het onderhoudsniveau ligt op beeldkwaliteitsniveau B.

Figuur 36. Verschillende beheerniveau's naast elkaar

Figuur 37. Natuurlijke oevers

Natuurlijke zone

De overgang van het bebouwde gebied naar het landschap noemen we natuurlijke zone. Vooral in deze zones wordt het groen op natuurlijk wijze onderhouden. Het natuurlijk groenbeheer wordt vooral toegepast op plaatsen waar het een meerwaarde oplevert voor de natuur en/of past bij het karakter (inrichting) van de wijk.

Het is van belang om hierover goed te communicatie en de burgers te voorzien van informatie over het doel en het te verwachten resultaat voor acceptatie van het natuurlijke beeld. De natuurlijke zones zijn vooral te vinden bij de overgangen naar het landelijk gebied, bij watergangen en in de groene vingers die op diverse locaties de kernen in komen. Ook bij nieuwe uitbreidingen kan de natuurlijke zone worden toegepast.

Het openbaar groen in de natuurlijke zone wordt gekenmerkt door landschappelijk en/of natuurlijk groen. Dit groen bestaat (vooral) uit inheems plantmateriaal dat op een extensieve natuurvriendelijke en landschappelijke wijze wordt beheerd. Het groen bestaat vooral uit houtwallen (oude bomen met bosplantsoen), ruwe en bloemrijke bermen en sloten (met natuurvriendelijke oevers). Het onderhoudsniveau is natuurgericht, het beheer wordt bepaald op basis van natuurlijke processen.

Bijzondere elementen

Naast bovengenoemd zones zijn bijzondere elementen te onderscheiden zoals begraafplaatsen, sportparken, ontsluitingswegen en bedrijventerreinen.

Begraafplaatsen

De begraafplaatsen zijn bijzondere plekken, waar een hoog onderhoudsniveau wordt nagestreefd. De inrichting op de nieuwe begraafplaatsen is erop gericht dat intieme, beschutte plekken ontstaan, waar de nabestaanden in rust de graven van overledenen kunnen bezoeken. De beplanting bestaat uit strakke hagen, paden veelal van gras, grote (oude) solitaire bomen en vakken met sierheesters. Het onderhoudsniveau is hoog (beeldkwaliteit A).

Sportparken

De sportparken liggen aan de rand van de kernen. Nieuwleusen vormt hierop een uitzondering, hier liggen de sportvelden in het middengebied en vormen hier de groene longen in de kern. Langs de sportparken in Dalfsen, Nieuwleusen en Lemelerveld liggen fiets- en voetpaden zodat hier een ommetje tot de mogelijkheden behoort.

Het groen rondom de sportparken bestaat uit inheemse bosplantsoen (uitsluitend doornloze soorten) en heeft daardoor een sterk natuurlijk karakter. Het onderhoudsniveau van de sportvelden is hoog (beeldkwaliteit A), dat van de beplanting aan de randen is laag (natuurgericht).

Ontsluitingswegen

De bezoekers vinden hun weg naar de kernen via de ontsluitingswegen. Deze wegen zijn daardoor het visiteplaatje van de kernen. De invalswegen hebben vaak eerst een natuurlijke inrichting (grasbermen en sloten) die richting centrum steeds luxueuzer wordt (voorbeeld; mooi ingerichte rotondes, hagen langs de wegen). Het onderhoudsniveau van het groen, langs ontsluitingswegen richting het centrum, is hoog (beeldkwaliteit A).

Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen worden sober maar wel representatief ingericht. De inrichting bestaat veelal uit gras met 1^e grootte bomen (voorkeur plataan). De buitenranden worden voorzien van brede groengordels, zodat deze minder fraaie terreinen worden ingepast. Het groen op de bedrijventerreinen wordt, indien het niet in bruikleen is, op beeldkwaliteit B onderhouden.

De in de bijlage 5.2.1 weergegeven zoneringskaarten geven een indicatie van de verdeling naar kwaliteitsniveaus. In het beheerplan moet deze zonering verder uitgewerkt worden.

Efficiënte toepassing groentypen

Functie en gebruik en daaraan gekoppeld beheer, zijn bepalend voor de inrichting van de openbare ruimte. Een bepaalde inrichting brengt automatisch een bepaald beheer met zich mee. Voorbeelden hiervoor zijn:

- een gecultiveerde omgeving met gazons en strakke hagen moet gecultiveerd en intensief worden beheerd;
- grotere beplantingsvakken en bermen aan de rand van een kern, kunnen extensief worden beheerd.

De samenstelling van het groen is ook sterk bepalend voor het soort beheer dat erop toegepast moet worden. Natuurlijke beplanting wordt beheerd op basis van natuurlijke processen. Gecultiveerd groen wordt onderhouden op basis van cultuurtechnische principes. De kwaliteit van een groenproduct wordt bepaald door de afstemming tussen de groeninrichting en het beheer. Door de groentypen af te stemmen op de plaats in de groenstructuur in combinatie met de zonering van beeldkwaliteitsniveaus, ontstaat een karaktervolle en beheerbare groenvoorziening, zie tabel.

Groentypen/beeldkwaliteitsniveau	A kwaliteit	B kwaliteit	Natuurgericht
BEPLANTING			
Bomen	x	x	x
Bosplantsoen		x	x
Bosstrook			x
Heesters	x	x	
Bodembedekkers	x	x	x
Botanische rozen		x	x
Blok(haag)	x	x	X (natuurlijke haag)
Vaste planten	x		
Bollen	x	x	x
Bloembakken	x		
GRAS			
Gazon		x	
Bermen			x
Hooiland/bloemenweide			x
Natuurlijke oevers/riet		x	x
WATER			
Vijvers		x	x
Watergangen/sloten		x	x

Tabel 11. Groentypen in relatie tot beeldkwaliteitsniveau

Op plaatsen waar de openbare ruimte op dit moment niet voldoet wordt het groen bij herinrichting of renovatie aangepast.

5.2.2 Kwaliteitshandboek Groen

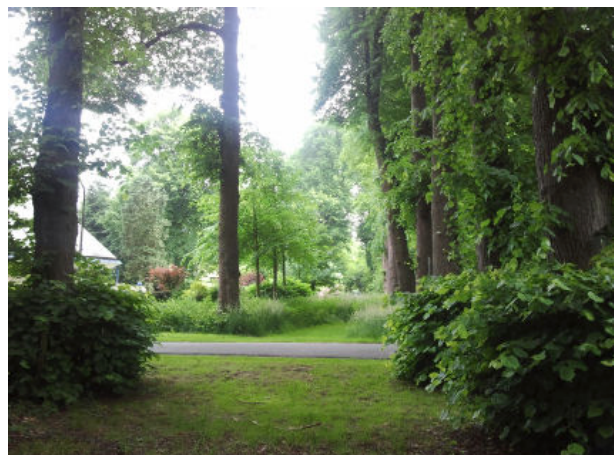
Inleiding

Het kwaliteitshandboek Groen gaat in op de inrichtingseisen voor groencategorieën. Binnen dit handboek is een opsplitsing gemaakt in eisen voor aanplant van bomen en eisen voor aanplant van overige beplanting. Binnen beide categorieën worden enkele belangrijkste algemene eisen verwoord en worden overzichtelijk de technische richtlijnen aangegeven. De uitwerking van het kwaliteitshandboek is te vinden in bijlage 5.2.2

De eisen en richtlijnen worden gebruikt bij het ontwerpen van nieuwe groenelementen of bij herinrichting van een bestaande situatie.

5.2.3 Natuurlijk groenbeheer

In 1990 is in de voormalige gemeente Dalfsen al gekozen voor een milieuvriendelijke wijze van onderhoud. Dit houdt in dat er sinds die tijd zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. In de voormalige gemeente Nieuwleusen werd nog wel gebruik gemaakt van chemische middelen, maar sinds het behalen van het certificaat Goud wordt alleen indien het echt noodzakelijk is bestrijdingsmiddelen gebruikt in het groen. In de nota natuurlijker groenbeheer in alle kernen (2006) is het natuurlijk groen beschreven en voor de toekomst uitgezet.

Figuur 38. Natuurlijk groenbeheer

Het natuurlijker onderhouden van groenobjecten is een moeilijk proces (afhankelijk van veel externe invloeden zoals weersomstandigheden, verstoring door hondenpoep en storten van tuinafval door bewoners) dat veel begeleiding vraagt en zich moeilijk laat sturen.

Veel hangt af van locatiekeuze, schrale ondergrond en de wijze van gebruik door bewoners.

Belangrijke onderdelen in de nota "natuurlijker groenbeheer in alle kernen zijn:

- Visie op natuurlijk groen: voor alle kernen hetzelfde natuurlijk groenonderhoud;
- Slagingsfactoren;
 - de locatie:
 1. afmeting (minimale breedte en lengte);
 2. afstand tot particuliere tuin (ligging afhankelijk van voor-, zij- of achterkant particuliere tuin);
 3. ligging aansluitend aan de rand van een kern;
 4. ondergrond bij voorkeur voedselarm;
 - communicatie intern en extern om draagvlak te ontwikkelen bij eigen dienst en burgers;
- Per kern staan de locaties voor natuurlijk groenbeheer en mogelijkheden voor nieuwe locaties (op kaart).

In § 5.2.1 Zonering, wordt in de natuurlijke zone natuurlijk groenbeheer toegepast. De locaties die tot de natuurlijke zone worden gerekend zijn per kern op de zoneringkaart in bijlage 5.2.1 terug te vinden.

5.2.4 Bescherming flora- en fauna

In de Flora- en Faunawet wordt de bescherming van flora- en faunasoorten geregeld. Op de lijst van beschermde soorten staan alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën en een aantal vissen, libellen, vlinders en plantensoorten. De lijst is zo groot dat bij alle werkzaamheden in bossen en natuurterreinen rekening moet worden gehouden met de Flora- en Faunawet. In de Flora- en faunawet zijn ook de bepalingen van het [CITES-verdrag](#) (Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde uitheemse dieren en planten) verwerkt. Deze wet regelt de internationale handel in bedreigde dieren en planten.

Hoe werkt de Flora- en Faunawet?

De Flora- en Faunawet kent drie belangrijke elementen:

1. De lijst van beschermde soorten. In totaal bevat deze lijst bijna 950 soorten;
2. Het verbod op het doden, verstoren of beschadigen van beschermde dieren en hun holen, nesten en eieren en het verbod op doden, beschadigen of plukken van beschermde planten;
3. De verplichting om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten.

Hieronder wordt toegelicht hoe men met elk van de drie hoofdelementen van de Flora- en Faunawet moet omgaan.

1. De lijst van beschermde soorten: weten welke soorten er leven

De Flora- en Faunawet verplicht iedereen om bij het nemen van beheermaatregelen rekening te houden met alle beschermde soorten die door de maatregel beïnvloed kunnen worden. Omdat bij een beheerder niet altijd precies bekend is welke beschermde soorten in een terrein leven, dient eerst een inventarisatie plaats te vinden. De lijst van beschermde soorten is opgenomen in de gedragscode. In de viewer is een kaart opgenomen waarbij per beschermde soort is aangegeven waar deze is te verwachten. Deze inventarisatie is uitgevoerd door Erwin Goutbeek.

2. Verbod op doden, verstoren en beschadigen: weten waar de soorten zich bevinden

Om uit te sluiten dat beschermde dieren, hun holen, nesten en eieren en beschermde planten worden verstoord of gedood moet de beheerder weten waar de holen, nesten en rustplaatsen van de beschermde dieren zijn en waar de beschermde planten groeien. Er kan dan omheen gewerkt worden (locatie moet worden ontzien). Dit betekent dat het niet voldoende is om te weten of een dier of plant aanwezig is, maar dat je ook moet weten op welke locatie dier of plant zich bevindt. Dit vraagt een behoorlijke mate van kennis van het gedrag van de dieren.

3. Zorgplicht, gedragscode en vrijstellingsbesluit

De Flora- en Faunawet kent een zorgplicht. Je moet voldoende zorg in acht nemen voor in het wild levende dieren en planten. Om helder te krijgen wat “voldoende zorg” is, wordt er gewerkt met gedragscodes. Deze gedragscodes worden door beheerders en beschermingsorganisaties gezamenlijk opgesteld. Het Ministerie van EL&I moet ze vervolgens goedkeuren. Werken volgens een goedgekeurde gedragscode betekent dat je, volgens het Ministerie, voldoet aan de zorgplicht die de Flora- en Faunawet oplegt. Het Ministerie heeft daarom de gedragscodes opgenomen in het Besluit vrijstelling dier- en plantensoorten. Als de beheerder volgens een goedgekeurde gedragscode werkt, heeft hij/zij vrijstelling van het verbod op doden, verstoren en beschadigen.

De gemeente Dalfsen heeft samen de gemeente Zwartewaterland en Staphorst een gedragscode opgesteld. Het betreft een gedragscode voor :

- Ruimtelijke Ontwikkelingen;
- Bestendig Beheer en Onderhoud;
- Bestendig Gebruik.

Deze gedragscode is door het Ministerie goedgekeurd en geeft dus, bij correcte uitvoering, vrijstelling. Van deze gedragscode is een gemeente specifiek document gemaakt, welke is gericht op de gemeente Dalfsen. Daarnaast zijn er voor de buitendienst productbladen gemaakt waarbij per onderhoudsmaatregel is omschreven hoe er gehandeld moet worden.

Ontheffing aanvragen: alleen als het niet anders kan

De Wet kent de mogelijkheid om ontheffing te verlenen. Het verlenen van ontheffing gebeurt gedeeltelijk door de provincie en gedeeltelijk door EL&I. Er zijn een beperkt aantal ontheffingsgronden.

De provincie beoordeelt de ontheffingsaanvraag als het gaat om:

- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- veiligheid luchtverkeer;
- schade aan landbouw en visserij;
- schade aan flora en fauna.

Het Ministerie van EL&I beoordeelt de ontheffingsaanvraag als het gaat om:

- onderzoek en onderwijs;
- repopulatie en herintroductie;
- dwingende redenen van groot openbaar belang.

Alleen indien beheerwerkzaamheden worden uitgevoerd vanwege de genoemde ontheffingsgrond kan ontheffing worden aangevraagd. Ontheffingen kunnen aangevraagd worden bij Dienst Regelingen te Dordrecht.

5.3 Overige thema's

5.3.1 Bedrijfsvoering

5.3.1.1 Handvaten voor uitbesteding

Inkoop staat de laatste jaren bij veel overheidsorganisaties steeds meer in de belangstelling. Voor ons als gemeente geldt, dat gemeenschapsgelden zo goed mogelijk moeten worden besteed en dat over die besteding verantwoording moet worden afgelegd.

Inkoop en aanbestedingsprocedure

Voor inkoop en aanbesteden zijn drempelbedragen vastgesteld. De Europese drempelbedragen zijn bindend en worden tweejaarlijks door de Europese Unie vastgesteld. Voor de bepaling van de bedragen behorende bij de diverse te hanteren nationale procedures voert de gemeente een eigen beleid. Onderstaand de bedragen (excl. Btw.) zoals die momenteel binnen de gemeente worden gehanteerd:

Procedure:	WERKEN	LEVERINGEN	DIENSTEN
Enkelvoudige uitnodiging	Tot € 50.000,-	Tot € 25.000,-	Tot € 25.000,-
Meervoudig onderhands	Van € 50.000,- tot € 750.000,-	Van € 25.000,- Tot € 100.000,-	Van € 25.000,- Tot € 100.000,-
Openbaar	Van € 750.000,- Tot € 5.150.000,-	Van € 100.000,- Tot € 206.000,-	Van € 100.000,- Tot € 206.000,-
Europees	Vanaf € 5.000.000,-	Vanaf € 200.000,-	Vanaf € 200.000,-

Tabel 12. Procedure aanbestedingen

Hierna gaan we in op de aanleg en het onderhoud van de (groene) openbare ruimte, wanneer en op welke wijze wordt uitbesteed.

Aanleg en onderhoud groen door eigen dienst

De kwaliteit van de aanleg en onderhoud van groen is sterk bepalend voor de ontwikkeling van een duurzame groenstructuur. We kiezen er daarom voor om de aanleg en onderhoud (bijna) altijd door onze hoogopgeleide eigen dienst te verzorgen.

Belangrijke overwegingen die hier een rol spelen zijn:

Professionaliteit van de uitvoerende dienst

De uitvoerende buitendienst beschikt over voldoende vakkennis om te bepalen wat juist is voor de vakkundige aanleg, met professioneel degelijk en verzorgd materieel, wat op een juiste manier gebruikt wordt.

Meedenken van uitvoerder bij aanleg en onderhoud

De buitendienst is door het regelmatige onderhoud sterk betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte. Hierdoor kunnen ze eenvoudig aangeven waar zich in het groen de knelpunten bevinden.

Nieuwe ontwikkelingen in het groenonderhoud zijn makkelijk(er) in te passen aan (eventuele) nieuwe wensen en eisen.

Continuïteit in uitvoering

Door de eigen dienst wordt planmatig en structureel onderhoud uitgevoerd waarmee de levensduur van beplanting wordt verhoogd. Hierdoor is continuïteit in het onderhoud gewaarborgd en kan het gewenste eindbeeld goed nagestreefd worden.

Aanbesteding aanleg (groene) openbare ruimte

In een aantal gevallen wordt het groen echter aangelegd door externe aannemers, namelijk:

- bij grote integrale projecten wordt het groenwerk als onderdeel van het totale project soms uitbesteed aan (grote) aannemers. Hierbij wordt in het bestek een duidelijke omschrijving gegeven van het werk (werkwijze, soort en kwaliteitseisen beplanting, aantallen, maatvoering, eventuele aanvullende eisen);
- Bij deze grote integrale werken worden meerdere partijen uitgenodigd om een prijs op te stellen voor het werk en wordt gekozen voor de partij die de beste prijs/ kwaliteitsverhouding biedt. Daarbij is het van belang een keuze te maken in aanbestedingswijze, aantal inschrijvers en de wijze van gunning;
- wanneer er een groot belang is voor het gelijk laten slagen van een groot groenproject. Bijvoorbeeld wanneer een grote beeldbepalende bomenrij wordt gekapt en ter compensatie herplant van een groot aantal bomen met een grote maatvoering plaats vindt. Hierbij wordt een garantie van minimaal 3 jaar gevraagd op de aanplant en onderhoud van de bomen.

Aanbesteding groenonderhoud

De gemeente vindt het belangrijk om het onderhoud van het openbaar groen uit te besteden aan een sociaal werkvoorzieningsschap (SW-organisatie) zodat de Dalfser WSW-ers een goede werkplek binnen de gemeentegrenzen houden.

Vanuit het Europees aanbestedingsbeleid valt groenonderhoud onder 2B-diensten. Dit betekent dat er een verlicht aanbestedingsregime van toepassing is op deze werkzaamheden, waarbij de opdracht in ieder geval achteraf gepubliceerd dient te worden. (*bron/jurisprudentie o.a.: Vznr. Rb. Breda, 30 december 2004, LJN AS 3372*). De onderhoudsbestekken die zijn aanbesteed aan een SW-organisatie zijn op deze wijze aanbesteed.

Beeldbestek

Omdat de kwaliteit van onderhoud erg bepalend is voor de ontwikkeling van een duurzame groenstructuur heeft de gemeente het onderhoudsbeeld van het groen vastgelegd in een beeldbestek. Het bulkwerk binnen het groenonderhoud, zoals het onkruidbeheer, is aanbesteed middels dit beeldkwaliteitbestek aan een SW-organisatie.

Door het groenonderhoud voor een langere periode door één partij uit te laten voeren kan de beeldkwaliteit beter nagestreefd worden en krijgt uitvoerende partij meer gevoel van betrokkenheid bij het aanwezige groen. Daarnaast geven langlopende contracten de gemeente meer zekerheid in prijs en ontstaat er een vertrouwensrelatie met uitvoerende partij. Door onzekerheid over de toekomst van sociale werkvoorzieningschappen is het momenteel echter niet mogelijk om langdurige contracten af te sluiten.

Duurzaam inkopen

De gemeente heeft voor de in- en aankopen duurzaamheidscriteria opgesteld. Voor de concrete uitvoering dient hierbij het volgende onderscheid gemaakt te worden:

- a. Eisen aan de leveranciers (door middel van selectiecriteria);
- b. Eisen aan de producten (door middel van gunningscriteria).

Zowel voor de eisen aan de leveranciers als aan de producten wordt aansluiting gezocht bij het uitvoeringsprogramma Duurzaam Inkopen, zoals dat uitgevoerd wordt door Pianoo. De concrete kaders die zijn gesteld: momenteel 75% en vanaf 2015 100% duurzaam inkopen.

Door de gemeente Dalfsen worden de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam inkopen gevolgd en wordt zoveel mogelijk uitvoering gegeven aan de uitgangspunten. Voor wat betreft de eisen aan de leverancier zullen de volgende aspecten van belang zijn:

- Duurzaamheidsbeleid leverancier algemeen;
- Duurzaamheidsbeleid richting toeleverancier van de leverancier.

Voor de eisen aan de producten gelden onder meer de volgende aspecten:

- Gebruik materialen;
- Vorm productieprocessen;
- Energieverbruik;
- Sociaal inkoopcriterium.

Duurzaam inkopen groen

Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp dat ook bij het inkopen van plantmateriaal naar voren komt. Er zijn twee belangrijke aspecten die de duurzaamheid van het in te kopen materiaal bepalen:

Milieuvriendelijke teelt

De teelt van plantmateriaal kan het milieu aanzienlijk belasten, met name door bemesting en gewasbeschermingsmiddelen. Er is een aanzienlijke hoeveelheid telers die middels certificeringssystemen kan aantonen dat het product duurzaam wordt gekweekt. Enkele productgerichte certificeringssystemen zijn:

- EKO; gecertificeerd door SKAL en ook wel vaak zo genoemd;
- Milieukeur;
- MPS-ABC; dit is ook een productcertificaat (lager ambitieniveau).

Andere certificaten als ISO14001 en MPS-Qualitree zijn niet productgericht, maar bedrijfsgericht.

Kwaliteit plantmateriaal

Uitval van beplanting levert een extra milieubelasting op, denk hierbij aan onkruidbeheersing, groenafval en extra teelt (incl. transport en herplant). Om uitval te voorkomen is het belangrijk plantmateriaal te gebruiken van een goede kwaliteit.

5.3.1.2 Duurzaamheid

Internationaal

Duurzaamheid is wereldwijd een belangrijk issue. Milieuproblemen zijn wereldwijd aan de orde en voor alle naties in de wereld is het belangrijk dat er beleid gemaakt wordt voor duurzame ontwikkeling (Brundtland Report).

Duurzame ontwikkeling gaat uit van het voorzien van behoeften van huidige generaties, zonder daarbij de behoeften van toekomstige generaties in het gevaar te brengen.

Duurzaamheid kan ontleed worden in drie basiselementen. Deze drie componenten van duurzaamheid worden aangeduid met People, Planet en Profit.

- People staat voor: onderwijs, gezondheid, veiligheid, mensenrechten etc;
- Planet staat heeft betrekking op: natuur en milieu en gaat o.a. over biodiversiteit, klimaatbeheersing, afvalbeheersing en natuurbescherming;
- Profit verwijst naar: economische onderwerpen zoals winstgevendheid, werkgelegenheid, efficiëntie etc.

Nationaal

De Nederlandse overheid wil zich, naast een sterk sociaal en economisch klimaat, inzetten voor duurzame energieproductie, schone en zuinige mobiliteit, energiezuinig gebouwde omgeving, klimaatbestendige leefomgeving, duurzame bedrijven en een duurzaam inkoopbeleid.

Lokaal

De gemeente Dalfsen is continue actief om duurzaamheid gestalte te geven. De afdeling Milieu en Bouwen is verantwoordelijk voor duurzaamheid binnen de gemeente Dalfsen.

Aspecten die van belang zijn voor People, Planet en Profit in duurzame organisaties:

People	Planet	Profit
Arbeidsomstandigheden	Afval	Efficiëntie
Ontwikkelen en Inzetten van Personeel	Energie	Effectiviteit
Maatschappelijke Verantwoordelijkheid	Materiaal	Stabiele economische groei
Integratie en Re-integratie op de Arbeidsmarkt	Water	Continuïteit van productie
	Diversiteit van ecologie	Rechtvaardig inkomen
	Geluid	Betrouwbaarheid en Transparantie
	Geur	

Tabel 13. Aspecten People, Planet en Profit

In deze § worden de toepassingen op gebied van de afdeling Onderhoud en Beheer doorgelicht op het gebied van duurzaamheid. De afdeling Onderhoud en Beheer is verantwoordelijk voor de toepassing van duurzaamheid in het ontwerp, in de inrichting (=realisatie) en bij het beheer van de openbare ruimtes. Dit heeft voor de afdeling Onderhoud en Beheer geresulteerd in een overzicht waarin een aanzet is gegeven over toepassingen op gebied van duurzaamheid in de verschillende fases van het planproces en uitgewerkt naar de componenten People, Planet en Profit. Dit overzicht is opgenomen in bijlage 5.3.1.2.

Het certificaat barometer duurzaam terreinbeheer “niveau goud”

In 2008 heeft de gemeenteraad het meerjarenprogramma klimaat- en duurzaamheid 2009-2012 vastgesteld. In dit programma is onder andere opgenomen dat de gemeente wil groeien naar het hoogst mogelijke niveau van duurzaam beheer van de openbare ruimte. Dit heeft in 2009 geresulteerd in het behalen van het certificaat barometer duurzaam terreinbeheer niveau brons. **Sinds 2010 is de gemeente Dalfsen in het bezit van het gouden certificaat.** De audit voor 2012 heeft recentelijk plaats gevonden en deze is ook in 2012 weer gecontinueerd.

De gemeente Dalfsen is één van de drie gemeenten in Nederland die in het bezit is van het “gouden certificaat” voor duurzaamterrein beheer. Daarnaast zijn nog enkele waterbedrijven die ook voldoen aan de criteria van het niveau goud. We zijn dus koploper op gebied van duurzamer beheer van groene en verharde terreinen. In de bijlage 5.3.1.2 is de milieubeleidsverklaring en het certificaat duurzaam terreinbeheer “niveau goud” opgenomen.

SMK

De criteria van bovengenoemd certificaat zijn ontwikkeld en worden beheerd door de landelijke Stichting Milieu Keur. Door de vele voorschriften wordt het duurzaam beheren van de openbare ruimte inzichtelijk, betrouwbaar en controleerbaar gemaakt. De controle op de daadwerkelijke uitvoering is gewaarborgd door audits.

Milieuverantwoorde wijze van onderhoud

Voor de gemeente Dalfsen betekent dat daadwerkelijk wordt bijgedragen in het terugdringen van de milieubelasting. Zo wordt het onderhoud van het openbaar groen en verhardingen op een milieuverantwoorde wijze uitgevoerd. Verder brengt het certificaat voorschriften voor de verschillende milieuthema's met zich mee, zoals:

- gebruik bestrijdingsmiddelen en meststoffen;
- gebruik smeermiddelen en reinigingsproducten;
- gebruik strooizout;
- voorkomen zwerfafval en hondenpoep;
- onderhoud op sportvelden;
- het beheer van het machinepark;
- het bevorderen van een beleid dat gericht is op natuurwaarden;
- inkoop van duurzame materialen (straatmeubilair, speeltoestellen, bestrating en materieel).

Het terreinbeheer van Dalfsen is door externe deskundigen getoetst op vele punten waaronder het gebruik bestrijdingsmiddelen: In Dalfsen worden geen chemische middelen in het groen en op de bestrating gebruikt.

Uitzonderingen

Voor groen geldt een verbod om gewasbeschermingsmiddelen en biociden te gebruiken bij onkruid-, plaag- en ziektebestrijding. Wanneer er geen andere oplossingen zijn dan mag in onderstaande gevallen een uitzondering gemaakt worden:

- Bestrijding van de reuzenberenklauw (*Heracleum mantegazzianum*) in het geval er risico is voor de gezondheid, omdat het perceel kan worden betreden (bijv. rondom scholen);
- De Japanse Duizendknoop (*Fallopia japonica*);
- Bestrijding van (zware) bezettingen van kweek (*Elytrigia repens*) met glyfosaat, propyzamide, of tepraloxymid;
- Bestrijding van bezettingen van ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) met glyfosaat;
- Bestrijding van de eikenprocessierups met middelen op basis van *Bacillus thuringiensis*;
- Bestrijding van uitheemse boomsoorten (Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Esdoorn, Witte Abeel en de Grauwe Abeel en Mahonia) en Populier.

Afwijkingen van de procedure

Wanneer andere oplossingen op een probleem niet gewerkt hebben of wanneer inzet van bestrijdingsmiddelen als oplossing van het probleem aantoonbaar duurzamer is dan andere oplossingen, kan afgeweken worden. Dit gaat altijd in overleg met SMK en de milieucoördinator. Zij moeten toestemming geven en aan kunnen tonen dat er geen andere oplossing mogelijk is. Deze afwijking wordt geregistreerd op formulier MK. Reg. Afwijking/01.

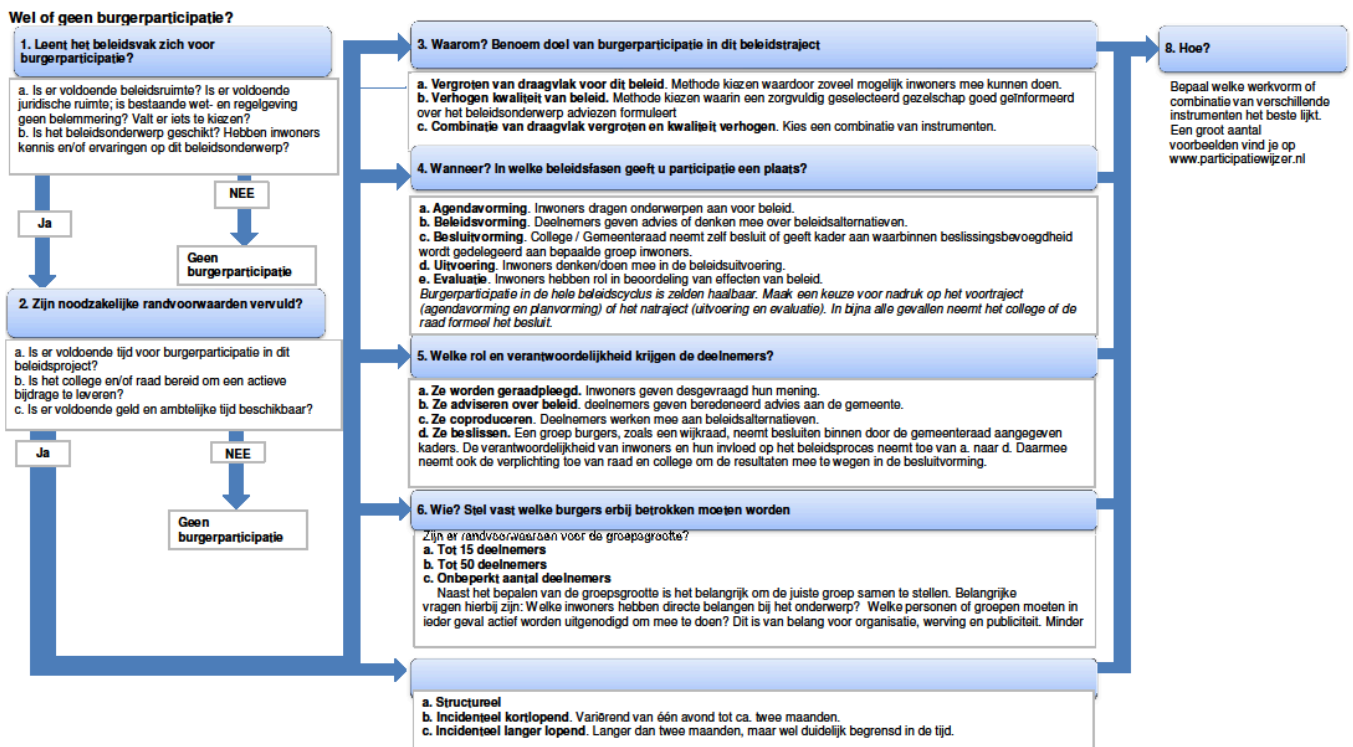
Gebruik bestrijdingsmiddelen op verhardingen

De bestrating binnen de gemeente Dalfsen wordt schoongehouden met heet water (= Wave) en hete lucht (HOB) methode. Het is niet toegestaan chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken bij de onkruidbestrijding op verhardingen, ook niet op grafstenen op de begraafplaats. Op grafstenen mogen alleen middelen van biologische herkomst worden gebruikt.

Actiepunten duurzaamheid		
1.	Continuering barometer duurzaam terreinbeheer “niveau goud “	Hoog
2.	De eisen die gesteld worden in duurzaam terreinbeheer “niveau goud” beter borgen binnen organisatie	Hoog
3.	De mogelijkheden onderzoeken om duurzaamheid nog meer toe te passen op gebied van onderhoud en beheer openbare ruimte. De aanzet die in het overzicht gegeven is verder uitwerken voor de afdeling Onderhoud en Beheer.	Gemiddeld

5.3.2 Burgerparticipatie/communicatie

Binnen de gemeente Dalfsen is er een algemeen beleid inzake burgerparticipatie. Hiervoor wordt het onderstaande schema gehanteerd.

Figuur 38. Schema burgerparticipatie

Opstellen groenstructuurplan

Bij het opstellen van het groenstructuurplan is gekozen voor twee vormen van inspraak.

Middels een workshop zijn de verenigingen voor Plaatselijk Belang van de diverse kernen gevraagd naar hun mening over diverse stellingen. In paragraaf 1.2.4 is dit uitgewerkt.

Daarnaast hebben alle inwoners van de gemeente Dalfsen de mogelijkheid gehad om, via de gemeentelijke website, te reageren op dezelfde stellingen die ook aan plaatselijk belang zijn voorgelegd. Hiervoor heeft een oproep gestaan in de gemeentelijke Kernpunten en op de website. Een paar burgers hebben hier gebruik van gemaakt. Hun reacties zijn meegenomen in het plan.

Uitvoering projecten

Binnen de uitvoering van de voorstellen wordt gewerkt met drie vormen van participatie:

- Informeren: Inwoners worden geïnformeerd over de plannen van de gemeente;
- Raadplegen: Inwoners worden naar hun mening gevraagd;
- Adviseren/coproduceren: Deelnemers geven een beredeneerd advies aan de gemeente en komen eventueel met alternatieven.

In hoofdstuk 6 is dit per voorstel aangegeven.

6. Realisatie visie en groenbeleidsthema's

6 Realisatie van de visie en groenbeleidsthema's

Het groenstructuurplan geeft een integraal groen kader voor Dalfsen. In dit hoofdstuk worden voorstellen geformuleerd die voortkomen uit de verbetervoorstellen en de groenbeleidsthema's die in de twee vorige hoofdstukken zijn behandeld. De voorstellen zijn opgedeeld in verbeter-, thematische en beheervoorstellen. De verbetervoorstellen komen voort uit de groenstructuur. Vanuit de groenbeleidsthema's is een onderscheid gemaakt in thematische en beheervoorstellen. De voorstellen zijn opgenomen in bijlage 6.1.

<p>Burg vHoekstrastr/DS vDiemenstr (nw/so)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>Polhaarweg 25 t/m 33 (dalfsen)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Treurwilgen zijn al verlicht (als noodgreep). Ze worden elk jaar slechter</p>	<p>Bomen vervangen door zelfde soort</p>	<p>Beplanting heeft nauwelijks meerwaarde voor omgeving -> meer openheid.</p>	<p>Beplanting omvormen naar gras.</p>
<p>Molnhoek, achter Nijverheidstraat (lveld)</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>2. Paralellstraat 1 en 2 (oudleusen)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Achterzijde Nijverheidstraat, langs kanaal is kwalitatief slecht.</p>	<p>Groenplan maken om aanzicht vanaf kanaal te verbeteren. Daarna groenplan uitvoeren.</p>	<p>Beplanting heeft geen meerwaarde voor omgeving</p>	<p>Beplanting omvormen naar gras</p>

Figuur 39. Voorbeelden verbetervoorstellen

Doordat het onmogelijk is om alle voorstellen gelijktijdig uit te voeren is een prioritering en fasering noodzakelijk. Deze prioritering en fasering is gericht op het verkrijgen van effectief groenbeleid met een aantrekkelijk groenbeeld. Allereerst wordt er ingegaan op de prioritering (paragraaf 6.1). Natuurlijk dienen de voorstellen wel betaalbaar te zijn. Daarom wordt in de laatste paragraaf een financiële doorkijk gegeven van de kosten die de uitvoering van de voorstellen met zich mee brengt (paragraaf 6.2).

6.1 Prioritering

De prioritering wordt bepaald aan de hand van de volgende beoordelingscriteria:

- Urgentie;
 - Binnen welke termijn dient het project te worden uitgevoerd: 0-2 jaar, 2-5 jaar en >5 jaar en langer. De urgentie wordt bepaald door kwaliteit en onderhoudsniveau van de huidige beplanting, de mogelijkheid om de ontbrekende kwaliteit te realiseren, de herzieningstermijn van een plan en/of de mogelijkheid om aan te sluiten bij een ander plan;
- Structuur;
 - Bij de analyse van de groenstructuur is onderscheid gemaakt in vier niveau's: hoofdstructuur, nevenstructuur, parels en opvallend groen en buurtgroen;
- Participatietraject.

Er zijn diverse vormen van participatie. Binnen de uitvoering van de voorstellen in het GSP wordt gewerkt met drie vormen van participatie:

- Informeren: Inwoners worden geïnformeerd over de plannen van de gemeente;
- Raadplegen: Inwoners worden naar hun mening gevraagd;
- Adviseren/coproduceren: Deelnemers geven een beredeneerd advies aan de gemeente en komen eventueel met alternatieven.

Beoordelingscriteria	3 punten	2 punten	1 punt
Urgentie	0-2 jaar	2-5 jaar	> 5 jaar
Structuur	Hoofdstructuur Parels en opvallend groen	Nevenstructuur	Buurtgroen
Adviseren/coproduceren	Informeren	Raadplegen	Adviseren/coproduceren

Tabel 14. Scoreverdeling fasering

Elk voorstel krijgt per beoordelingscriteria 1 tot 3 punten. Aan de hand van de totaalscore wordt de prioritering bepaald.

6.2 Financiën

Voor het behoud en verbeteren van het groene imago van Dalfsen is voor de komende jaren een omvangrijk programma aan projecten voorgesteld. Om deze projecten te realiseren zijn financiële middelen nodig.

Voor alle projecten is een globale kostenraming gemaakt. Voor de projecten die 5 punten of hoger scoren worden, binnen de looptijd van het groenstructuurplan, uitgevoerd. Er wordt, indien mogelijk, meegelift op plannen (en financiering) van de Provincie en het Waterschap. Dit geldt ook voor integrale gemeentelijke plannen/projecten.

De investeringen m.b.t. omvormingsplannen en plannen waarbij de aanpassing alleen het groen betreft worden afgedekt vanuit de reserve herstructurering openbaar groen. Deze reserve wordt gevoed door stortingen van opbrengsten van verkoop openbaar groen.

GROENBELEID VOORSTELLEN ALGEMEEN							
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
	Inleiding	Het rekeninstrument TEEB nader volgen en toepassen wanneer de methode verder is uitgekristaliseerd.	2	3	3	8	€ -
	Bomen	Actualisatie bomenbeleidplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
	Bomen	Actualisatie bomenbeheerplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
	Bomen	Vaststellen lijst waardevolle gemeentelijke bomen binnen de bebouwde kom;	3	3	1	7	€ -
	Bomen	Instandhoudingsplicht opnemen als voorwaarde in verleende omgevingsvergunning onderdeel kappen;	3	3	1	7	€ -
	Bomen	Vaste controle van instandhoudingsplichtige bomen;	3	3	1	7	€ -
	Bomen	Actualiseren selectie criteria waardevolle bomenlijst, naar aanleiding van opname toekomstbomen;	3	3	1	7	€ -
	Bomen	Boomcontroles uitvoeren middels digitale inspectiemodule;	3	3		6	€ -
	Bomen	Nieuwe boswetgrenzen ter goedkeuring aanbieden aan Provinciale Staten van Provincie Overijssel.	3	3	1	7	€ -
	Bomen	Aanvullen lijst waardevolle en niet-gemeentelijke bomen binnen de bebouwde kom n.a.v. nieuwe boswetgrenzen.	3	3	1	7	€ -
	Afstoten openbaar groen	Kaarten afstoten snippergroen opstellen	3	3	1	7	€ -
	Afstoten openbaar groen	De mogelijkheden met Vechthorst bespreken over overnemen huurovereenkomsten	3	3	1	7	€ -
	Afstoten openbaar groen	Illegale "gevallen" aanschrijven	2	3	1	6	€ -
	Afstoten openbaar groen	Actualiseren huurreglement/koopvoorwaarden	3	3	1	7	€ -
	Omvormingen	Communicatietraject voor omvormingsprojecten opstellen	3	3	1	7	€ -
	Omvormingen	Mogelijkheden voor waterberging bij omvormingsprojecten meenemen	3	3	1	7	€ -
	Speelplaatsen	Actualiseren beleidsplan spelen 2013-2022	3	3	2	8	€ 12.000,00
	Speelplaatsen	Actualiseren beheerplan spelen 2013-2017	3	3	2	8	€ 6.000,00
	Honden	Evaluatie hondenbeleid in de kernen	3	3	2	8	€ -
	Zonering	Zonering doorvoeren in beheerplan	3	3	1	7	€ -
	Zonering	Uitwerken beheergroep per zone in beheerplan	3	3	1	7	€ -
	Duurzaamheid	Continuering barometer duurzaam terreinbeheer "niveau goud"	3	3	3	9	€ -
	Duurzaamheid	De eisen die gesteld worden in duurzaam terreinbeheer "niveau goud" beter borgen binnen de organisatie	3	3	3	9	€ -
	Duurzaamheid	De mogelijkheden onderzoeken om duurzaamheid nog meer toe te passen op gebied van onderhoud en beheer openbare ruimte	2	3	2	7	€ 2.000,00
	Algemeen	Deelname Entente Florale	3	3	3	9	€ 7.500,00

Tabel 15. Overzicht voorstellen algemeen

BEHEERPROJECT DALFSEN			PRIORITERING				Kostenraming
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	
1	Hoek Kostersef/Gruttersef	Dunnen bomen, 4 stuks	1	1	3	5	€ 700,00
2	Trapveld Engberserf	Beplanting omvormen (500m2) naar gras+haag (150m1)	2	2	3	7	€ 4.800,00
3	Voetpad/fietspad Polhaarweg	Fiets/voetpad combineren, één van de twee vervalt(100m2)	1	2	2	5	€ 4.400,00
4	Voetpad/fietspad vijver	Fiets/voetpad combineren, één van de twee vervalt (200m1)	1	2	2	5	€ 8.800,00
5	Polhaarbosje	Plan evalueren en waar nodig aanpassen	3	3	2	8	€ 3.000,00
6	Verdiepte Vechtarm	Plan evalueren en waar nodig aanpassen	3	3	2	8	€ 3.000,00
7	Bosje Gentiaan/ Alb.Schweitzerst	Plan evalueren en waar nodig aanpassen	3	3	2	8	€ 3.000,00
8	Lelilinden centrum	Mogelijkheden bekijken weghalen leiconstructie (150 m1)	2	3	3	8	€ 2.400,00
THEMATISCH PROJECT DALFSEN			PRIORITERING				Kostenraming
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	
1	Stegemanserf-Gruttersef	Beplanting vervangen door gras (500 m2)	2	1	2	5	€ 1.700,00
2	Kostersef	Beplanting omvormen naar gras (400 m2)	2	1	1	4	€ 1.200,00
3	Polhaarweg 25 t/m 33	Beplanting omvormen naar gras (400 m2)	3	3	3	9	€ 1.400,00
4	Spiekermanserf 12 t/m 36	Beplanting omvormen naar gras (350 m2)	2	1	2	5	€ 1.200,00
5	Meesterserf 1 en 3	Beplanting omvormen naar gras(als beplanting slecht wordt) (475 m2)	1	2	1	4	€ 1.600,00
6	Langkamp	Beplanting omvormen naar gras(als beplanting slecht wordt) 2000 m2	1	3	1	5	€ 6.600,00
7	Ruigedoornstraat	Beplanting omvormen naar gras (400 m2)	3	3	2	8	€ 1.400,00
8	Pleyendal	Beplanting omvormen naar gras (150 m2)	2	3	2	7	€ 500,00
VERBETEROORSTEL DALFSEN			PRIORITERING				Kostenraming
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	
1	Hoek Bontekamp-Vossersteeg	Maken herinrichtingsplan	2	2	2	6	€ 3.000,00
2	Vijver Polhaarweg	Onderzoek herinrichting vijver	3	3	1	7	€ 3.000,00
3	Polhaarweg 21-Ankummer Es	Aanplant 5 eiken, maat 18-20/20-25	3	3	2	8	€ 2.400,00
4	Meesterserf	Aanplant 5 bomen 1e/2e grootte, maat 18-20	1	2	2	5	€ 2.200,00
5	Gerner Es	Aanplant 8 eiken, maat 16-18	3	1	3	7	€ 3.300,00
6	Zichtlijn Huize Gerner	Aanleg voetpad om zichtlijn beter te benutten (300 m2)	3	2	3	8	€ 20.100,00
7	Kievitsbloem/Grasklokje	Reconstructieplan openbare ruimte incl. groen	3	1	1	5	€ 3.000,00
8	Henri Dunantstraat	Aanplant 5 bomen 1e/2e grootte, maat 18-20	2	2	2	6	€ 2.200,00
9	Polhaarweg 38-40	Aanplant 6 zilverlinden, maat 20-25	1	3	1	5	€ 2.900,00
10	Westerhof	Reconstructieplan openbare ruimte incl. groen	3	1	1	5	€ 3.000,00
11	Agnietenhof	Reconstructieplan openbare ruimte incl. groen	3	1	1	5	€ 3.000,00
12	Campferbeekstraat	Aanplant van 10 esdoorns, maat 18-20	2	2	2	6	€ 4.400,00
13	Vijver Thomas a kempislaan	Onderzoek herinrichting vijver	3	3	1	7	€ 3.000,00
14	Thomas a Kempislaan	Aanplant 11 1e/2e grootte bomen, maat 18-20	3	3	2	8	€ 4.900,00
15	Henri Dunantstraat thv Trefkoele	Aanplant 5 bomen 1e/2e grootte, maat 18-20	1	3	3	7	€ 2.200,00
16	Bibliotheek/Trefkoele	Herinrichtingsplan	3	3	2	8	€ 3.000,00
17	Ruigedoornstraat	Vervangen bomen, herplant 20 bomen, 1e/2e grootte, maat 18-20/20-25.	3	2	2	7	€ 12.900,00
18	De Vesting	Aanplant 15 stuks Plataan, maat 16-18/18-20	3	2	3	8	€ 6.600,00
19	De Singel	Aanplant 12 stuks Plataan, maat 16-18/18-20	3	2	1	6	€ 5.300,00
20	Resterende deel bedrijventerrein	Aanplant 18 stuks Plataan, maat 16-18/18-20	3		2	5	€ 8.000,00
21	Rondweg	Aanplant 5 eiken, maat 18-20/20-25	1	3	3	7	€ 2.400,00
22	Wilhelminastraat	Aanplant bomen 1e grootte bij reconstructie straat. Eerst reconstructieplan maken.	1	3	2	6	€ 3.000,00
23	Pleyendal	Herinrichtingsplan met behoud van platanen.	2	3	2	7	€ 3.000,00
24	Ruitenborghstraat	Vervangen zuileiken door 8 eiken/beuken, maat 20-25	1	3	1	5	€ 8.200,00
25	Huize Leemcule	Toegankelijkheid vergroten huize Leemcule	1	3	1	5	€ 3.000,00
26	Centrum	Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.	2	3	2	7	€ 2.000,00
27	Vechtdijk	Maken herinrichtingsplan en daarna uitvoering.	3	3	2	8	€ 3.000,00
28	Raadhuisstraat	Aanplant van solitaire boom/boomgroep, maat 20-25.	2	3		5	€ 1.500,00
29	Poppenallee	Vervangen linden door duurzame boomsoort, ± 25 st, maat 14-16/16-18. Overleg hierover met Provincie.	3	3	3	9	€ 14.400,00
30	Diverse straten	Op termijn vervanging of verwijdering van bomen.	2	1	2	5	€ 63.600,00
31	Diverse speelplaatsen	Overzichtelijkheid van sommige speelplaatsen laat te wensen over. Snoei van beplanting of vervanging beplanting door lagere soort of door gras.	3	2	3	8	
32	Vossersteeg Ankum	Bij herinrichting ondergrondse ruimte voor linden verbeteren en indien mogelijk in beplanting zetten.	2	3	3	8	€ 13.700,00
33	Leemculeweg	Aanplant 15 eiken, maat 16-18	2	3	3	8	€ 6.200,00

Tabel 16. Overzicht voorstellen Dalfsen

BEHEERPROJECT NIEUWLEUSEN			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Hulsterplas	Actualiseren beheerplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
2	Noorderpark	Actualiseren beheerplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
3	Kon. Julianalaan (bij sportpark)	Zomereiken binnen 10 jaar uitdunnen. Bestaande bomen evt. verplanten	1	2	3	6	€ 5.000,00
4	Zwaluwlaan	Overlast luis lindebomen bestrijden	1	2	3	6	€ 7.500,00
5	Zuiderpark	Actualiseren beheerplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
6	Palthebos	Actualiseren beheerplan	2	3	2	7	€ 3.000,00
THEMATISCH PROJECT NIEUWLEUSEN			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Marke van Leusen	Beplanting vervangen door gras (152m2) en grondverbetering bomen toepassen	3	1	3	7	€ 1.600,00
2	Weegbree 30/32	Beplanting omvormen naar gras en bomen (127m2) vervangen door bomen 1e of 2e grootte	2	1	3	6	€ 500,00
3	Kalmoes 1 achterzijde	Beplanting omvormen naar gras (241 m2)	2	1	3	6	€ 800,00
4	Hoefblad 12/13	Beplanting omvormen naar gras (als beplanting slecht wordt) (381m2)	2	1	3	6	€ 1.300,00
5	Bosmansweg 18-32 en achterzijde Kalmoes3-11	Beplanting omvormen naar gras.(939 m2) Heg behouden	2	3	3	8	€ 3.100,00
6	Kamperfoelie	Bomengroep vervangen door een solitaire boom in gras 1e grootte en beplanting omvormen naar gras (173 m2)	3	1	3	7	€ 600,00
7	Kon. Julianalaan (nr 143-147)	Beplanting omvormen naar gras (200 m2)	3	1	3	7	€ 700,00
8	Pr. Bernhardlaan	Beplanting omvormen naar gras (100 m2)	1	1	3	5	€ 400,00
9	Kon Julianalaan (terhoogte van 44-74)	acacia's drukken bestrating op: plantvakken groter maken, parkeerplaatsen herverdelen, beplanting vervangen door gras aan beide zijden weg (1125m2)	3	2	2	7	€ 23.800,00
10	Prinses Beatrixlaan (tussen kon. Julianalaan tot Bosmansweg)	Beplanting omvormen naar gras (1644 m2) en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte (aansluiten bij inrichting nieuwe bestemmingsplan)	3	3	3	9	€ 5.500,00
11	Kon. Julianalaan (thv parkeerplaats bij ijsbaan)	Beplanting omvormen naar gras (856m2), bomen 1e grootte herplanten als laanstructuur	3	2	3	8	€ 2.900,00
12	De Wieken 2-8	Beplanting vervangen door gras (als beplanting slecht wordt) (460 m2)	1	3	3	7	€ 1.600,00
13	Zwaluwlaan 24-40	Beplanting vervangen door gras (1415m2)	3	2	3	8	€ 4.700,00
14	Patrijslaan	Bomen vervangen door bomen 1e grootte en beplanting vervangen door gras (807 m2)	3	2	3	8	€ 2.700,00
15	Wethouder Reuverslaan (naast 42.	Beplanting vervangen door gras (1155 m2)	3	2	3	8	€ 3.900,00
16	Magnolialaan 2-20, 29-35, 32-36	Beplanting vervangen door gras (1060 m2)	3	2	3	8	€ 3.500,00
17	Merellaan 1-11	Beplanting vervangen door gras (557 m2)	3	1	3	7	€ 1.900,00
18	Lijsterlaan 3-5	Beplanting vervangen door gras (352 m2)	3	2	3	8	€ 1.200,00
VERBETEROORSTEL NIEUWLEUSEN			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	De Grift	Aanbrengen boomstructuur (plantafstand 15 tot 20 meter) 35 stuks 1e of 2e grootte maat 18-20/20-25	1	3	2	6	€ 30.100,00
2	Evenboersweg	Aanbrengen boomstructuur 1e of 2e grootte maat 16-18/18-20 22 stuks	1	2	2	5	€ 19.000,00
3	Speeltuin Burg. Van de Sandickstraat (thv 24-34)	Opwaarderen groenvlak: nieuwe beplanting en evt. nieuwe bomen (5 bomen 2e grootte maat 16-18 en 100 m2 haag 80-120	2	2	2	6	€ 5.100,00
4	Burg Backxlaan Noord	Versterken boomstructuur 15 stuks 1e of grootte maat 18-20/20-25	2	3	2	7	€ 12.900,00
5	Marke van Leusen	Beplanting vervangen door gras en grondverbetering bomen toepassen 2 bomen 1e of 2e grootte maat 16-18/18-20	3	1	2	6	€ 600,00
6	Berkenpaadje	Herinrichten berkenlaantje waardoor het beter beleefbaar wordt en weer karakter krijgt. (aanname 20 bomen 2e grootte maat 16-18)	2	2	2	6	€ 8.200,00
7	Weegbree 30/32	Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte 3 stuks maat 16/18	2	1	2	5	€ 2.000,00
8	Raiffeisenstraat	Bomen vervangen aan zuidzijde straat 10 stuks 1e/2e grootte maat 16-18/18-20	3	2	2	7	€ 6.600,00
9	Kamperfoelie	Bomengroep vervangen door een solitaire boom in gras 1e grootte maat 16-18 1 stuks en beplanting vervangen door gras	3	1	2	6	€ 1.000,00
10	Kon Julianalaan (thv school nr 96)	Grondverbetering toepassen en nieuwe boom 1e grootte maat 16-18/18-20 planten. Groeiplaatsverbetering toepassen.	3	2	2	7	€ 600,00
11	Beleving watergangen	Herinrichtingsplan maken ivm beleefbaarheid water en uitvoering die erbij hoort	2	3	2	7	€ 4.000,00
12	Burg van Hoekstraat/DS van Diemenstraat	Treurwilgen vervangen door zelfde soort 17 stuks maat 18-20/20-25	3	3	3	9	€ 11.200,00
13	Kon Julianalaan (terhoogte van 44-74)	Acacia's drukken bestrating op: Plantvakken groter maken, parkeerplaatsen herverdelen, beplanting vervangen door gras aan beide zijden weg	3	2	2	7	€ 4.000,00
14	bosmansweg / ijsbaan	Herinrichten met behoud van bestaande bomen	3	3	2	8	€ 2.000,00
15	Prinses Beatrixlaan (tussen kon. Julianalaan tot Bosmansweg)	Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte 21 stuks maat 18-20/20-25 (aansluiten bij inrichting nieuwe bestemmingsplan)	3	3	2	8	€ 14.400,00
16	Prinses Beatrixlaan (thv nr 29)	Herinrichtingsplan voor maken verdwijnen berkenstructuur	2	3	2	7	€ 2.000,00
17	Kon. Julianalaan (thv parkeerplaats bij ijsbaan)	Beplanting omvormen naar gras, bomen 1e grootte herplanten als laanstructuur	2	2	2	6	€ 4.400,00
18	Wethouder Reuverslaan (thv 9-31)	Lijsterbessen vervangen door andere boom 2e of 3e grootte welke past in totale straatbeeld en beplanting renoveren	3	2	2	7	€ 5.000,00
19	Merellaan	Bomen op den duur vervangen	3	1	2	6	€ 4.400,00
20	Goudenregen straat	Bomen vervangen. Daar waar bomen dood gaan grondmonsters nemen en grondverbetering toepassen. Bepalen aan de hand van uitslag onderzoek of er andere boomsoort gekozen moet worden. Indien Goudenregen niet haalbaar is proberen om bij ingang straat groep Goudenregens planten.	2	2	2	6	€ 8.400,00
21	Weth. Zonnebergstraat	Bomen vervangen	3	1	2	6	€ 10.300,00
22	Weth. Van de Berglaan (park)	Herinrichten park (plan en inrichting)	3	2	2	7	€ 5.000,00
23	Schuurmanslaantje	Laanbomen aanplanten	1	1	2	4	€ 4.800,00
24	Centrum	Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.	2	3	3	8	€ 2.000,00

Tabel 17. Overzicht voorstellen Nieuwleusen

BEHEERPROJECT LEMELERVELD							
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Kanalen	Beheerplan voor kanalen in overleg met waterschap	3	3	2	8	€ -
THEMATISCH PROJECT LEMELERVELD							
PRIORITERING							
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Diverse straten	Op termijn omvorming van beplanting naar gras (kleine oppervlakten).Totaal 1000 m2	1	1	1	3	€ 1.400,00
VERBETEROORSTEL LEMELERVELD							
PRIORITERING							
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Aansluiting N348, noord en zuid	Groenplan maken in overleg met Provincie.	3	3	3	9	€ 3.000,00
2	Vilstersestraat	Aanvullen boomstructuur met 8-10 bomen 1e/2e grootte.	2	3	2	7	€ 4.400,00
3	Hoenderweg watergang	Maken groenplan, aanvullen bomen en zichtbaarheid watergang vergroten door onderhouds- of inrichtingsmaatregel.	3	2	2	7	€ 3.000,00
4	Waterinkweg	Bij reconstructie ruimte voor bomen reserveren, daarna bomen planten.	2	2	2	6	€ 11.000,00
5	Kerkstraat	Aanvullen boomstructuur met 8-10 bomen 1e/2e grootte, maat 18-20.	2	3	2	7	€ 4.400,00
6	Kanaal	Beleefbaarheid kanaal vergroten door aanpassen inrichting/ wijziging beheer.	3	3	2	8	€ 10.000,00
7	Kroonplein	Integraal groenplan maken voor hoogwaardige inrichting met bomen.	3	3	2	8	€ 3.000,00
8	Centrum	Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.	2	3	2	7	€ 1.500,00
9	Dorpsstraat	Aanplant 4-5 bomen 1e/2e grootte, maat 20-25.	2	3	2	7	€ 2.400,00
10	Kanaaldijk Noord	Aanplant 6-8 bomen 1e/2e grootte, maat 16-18/18-20	2	2	3	7	€ 3.600,00
11	Moinhoek, achter Nijverheidstraat	Groenplan maken om aanzicht vanaf kanaal te verbeteren.	3	2	2	7	€ 3.000,00
12	Nijverheidstraat	Groenvakken afvlakken en opnieuw inzaaien, aanplant nieuwe bomen 10-12 stuks, maat 18-20.	3	1	2	6	€ 6.000,00
13	Schoolstraat	Aanplant van 4-5 bomen, 1e/2e grootte, maat 20-25.	2	3	2	7	€ 2.000,00
14	Prinses Margrietstraat	Maken integraal groenplan.	3	1	3	7	€ 3.000,00
15	Pr. Margrietstraat/Posthoornweg	Toegankelijkheid verbeteren door aanleg voetpad.	2	2	2	6	€ 26.800,00
16	Centrumaansluiting N348	Herinrichting groen, maken plan.	3	3	3	9	€ 3.000,00
17	Bedrijventerrein	Aanplant 6-8 stuks platanen, maat 16-18/18-20.	2	2	3	7	€ 3.600,00
18	Speelplaatsen	Overzichtelijkheid van sommige speelplaatsen laat te wensen over.Snoei van beplanting of vervanging beplanting door lagere soort of door gras.	3	2	3	8	€ -

Tabel 18. Overzicht voorstellen Lemelerveld

VERBETERVORSTEL HOONHORST			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Koelmansstraat	Aanvullen 4-6 eiken, maat 18-20/20-25	2	3	3	8	€ 5.200,00
2	Esakkers	Mogelijkheden bekijken voor uitbreiding groen, groenplan maken.	1	3	2	6	€ 3.000,00
3	Lage Weide	Solitaire boom/bomengroep aanplanten maat 20-25.	1	3	2	6	€ 2.600,00
		Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.					
4	Centrum		1	3	1	5	€ 1.000,00
5	Tempelhof	Bij herinrichting ruimte reserveren voor bomen.	1	2	2	5	€ 6.600,00
6	Kerkstraat-Lage weide	Aanvullen 4-6 bomen, 1e/2e grootte, maat 18-20/20-25.	2	3	2	7	€ 2.900,00

Tabel 19. Overzicht voorstellen Hoonhorst

VERBETEROORSTEL OUDLEUSEN			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Haverland	Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte, 15 stuks maat 16-18/18-20	2	2	2	6	€ 6.600,00
2	Voetpad tussen Boekweitland en Veldkampje	Beplanting renoveren (betrekken bij inrichting verlengde voetpad langs Boekweitland) 533 m2	3	1	2	6	€ 7.800,00
3	Schoolstraat	Herstellen boomstructuur 1e/2e grootte 15 stuks maat 18-20/20-25	1	3	2	6	€ 6.600,00
4	J. Schaapmanstraat	Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte 5 stuks maat 16-18/18-20 en uniformiteit plantvakken (130 m2)	1	2	2	5	€ 2.200,00
5	Speeltuin Schepersstraat	Speeltuin zichtbaarder maken (60 m2 beplanting aanpassen)	2	2	2	6	€ 1.400,00
6	Mulderstraat (tussen nr 1 en Parallelstraat)	Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte 16 stuks maat 18-20/20-25	2	3	3	8	€ 7.100,00
7	Centrum	In overleg met Plaatselijk Belang meer kleur aanbrengen, door bijvoorbeeld toepassen van bloembak(ken). Overleg over water geven.	2	3	3	8	€ 1.000,00
THEMATISCH VOORSTEL OUDLEUSEN			PRIORITERING				
Projectnr.	Locatie	Maatregel	urgentie	structuur	participatie	score	Kostenraming
1	Veldkampje (naast nr 9)	Beplanting omvormen naar gras (669 m2)	3	1	3	7	€ 2.300,00
2	Parallelstraat 1 en 2	Beplanting omvormen naar gras (328m2)	2	3	3	8	€ 1.100,00
3	Mulderstraat (tussen 1 en 17)	Beplanting omvormen naar gras (682m2)	2	3	3	8	€ 2.300,00

Tabel 20. Overzicht voorstellen Oudleusen

Bijlagen

BIJLAGE 1 INLEIDING

BIJLAGE 1.2 Kaders vanuit wet- en regelgeving en beleid

1.2.1 Kaders vanuit wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De wet richt zich op de bescherming van inheemse planten- en diersoorten binnen- en buiten de beschermde natuurgebieden.

Uitgangspunt is het 'nee, tenzij beginsel'. De flora- en faunawet heeft onder andere gevolgen voor het beheer van groenvoorzieningen, nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en het gebruik van terreinen.

Bij al deze activiteiten moet altijd gekeken worden naar huidige natuurwaarden en de schadelijke gevolgen die soorten ondervinden bij de uitvoering van de activiteiten. Een ieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten (alle soorten, dus ook onbeschermde), alsmede voor hun directe leefomgeving. Deze zogenaamde zorgplicht heeft tot doel nadelige gevolgen voor flora en fauna (zoveel mogelijk) te voorkomen.

Voor uitvoering van de activiteiten die in strijd zijn met de Flora- en faunawet kan ontheffing worden aangevraagd. Uitgezonderd zijn algemeen beschermde soorten die meer algemeen voorkomen. Voor deze soorten geldt meestal een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Monumentenwet

In de monumentenwet kunnen groenobjecten, waaronder bomen en tuinen, worden beschermd wanneer deze in de beschrijving van het object zijn vermeld. De gemeente Dalfsen heeft één object binnen de bebouwde kom die valt onder de monumentenwet en dit is Landgoed de Leemcule.

APV

De gemeente Dalfsen heeft haar kapbeleid vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (Artikel 4.4.2.). Er is onderscheid gemaakt in gemeentelijke bomen en particuliere bomen. De gemeente heeft een vergunning nodig voor alle bomen waarvan de dwarsdoorsnede van de stam meer is dan 30 centimeter.

Voor particuliere bomen binnen de bebouwde kom is een omgevingsvergunning voor kap nodig. Wanneer de bomen voorkomen op de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde lijst van kapvergunningplichtige bomen binnen de bebouwde kom. In 5.1.1. wordt het bomenbeleid uitgebreid behandeld.

1.2.2 Kaders vanuit beleid

Bestaand gemeentelijke beleid is een belangrijke basis voor het groenstructuurplan. Daarnaast speelt ook het provinciaal beleid een belangrijke rol als het gaat om ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. In dit hoofdstuk staat daarmee het meest relevante ruimtelijke beleid centraal.

1.2.2.1 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie provincie Overijssel

In juli 2009 hebben Provinciale Staten met de Omgevingsvisie Overijssel het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel vastgesteld. Deze Omgevingsvisie Overijssel toont het provinciale belang en beleid in de fysieke leefomgeving. De ambitie die de provincie heeft verwoord in de Omgevingsvisie is er op gericht om:

'een vitale samenleving tot ontplooiing te laten komen in een mooi en vitaal landschap. Een samenleving waarin alle Overijsselaars zich thuis voelen en participeren. Met bloeiende steden en dorpen als motoren

voor cultuur en werkgelegenheid, ingebed in een landschap waarin wonen, natuur, landbouw en water elkaar versterken.’

Uitgangspunt van de provincie is een zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik van het landelijk gebied, de zogenaamde SER-ladder voor de groene omgeving. Daarvoor heeft de provincie twee belangrijke dragers benoemd, die ook spreken uit de provinciale ambitie: duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

Duurzaamheid vraagt om een heldere afweging van ecologische, economische en sociaal-culturele aspecten en ambities. Deze driedeling is ook bekend onder de noemer van de 3P's: People, Planet en Profit. Bij alle beleidsdiscussies zoekt de provincie naar een evenwicht tussen deze drie aspecten.

Ruimtelijke kwaliteit is een lastiger begrip, omdat het geen statisch gegeven is. De provincie Overijssel gebruikt hiervoor bestaande gebiedskenmerken en heeft deze kenmerken uiteengezet en verdeeld in vier lagen die elk hun eigen logica hebben: de natuurlijke ondergrond, het agrarische cultuurlandschap, de stedelijke laag en de lust- en leisurelaag.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Het basisprincipe voor de Kwaliteitsimpuls komt uit de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel: 'bestemmingsplannen voor de groene omgeving kunnen voorzien in nieuwvestiging en grootschalige uitbreidingen van bestaande functies in de groene omgeving, uitsluitend indien hier sociaaleconomische en/of maatschappelijke redenen voor zijn én is aangetoond dat het verlies aan ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving’.

1.2.2.2 Gemeentelijk beleid

De gemeente heeft de afgelopen jaren diverse beleidsdocumenten opgesteld voor uiteenlopende beleidsterreinen die van belang zijn voor het groenstructuurplan. In deze § zijn de raakvlakken toegelicht zodat hiermee bij de uitwerking van dit plan rekening gehouden kan worden.

Toekomstvisie ‘Bij uitstek Dalfsen’ Missie en Visie gemeente Dalfsen 2020

De toekomstvisie ‘Bij uitstek Dalfsen’ Missie en Visie gemeente Dalfsen 2020 bevat de strategische koers van de gemeente Dalfsen tot aan 2020. Doel van deze visie is een herkenbaar profiel te ontwikkelen dat richting geeft aan te nemen politiek-bestuurlijke besluiten en aan de inzet van middelen.

De centrale missie van de gemeente Dalfsen luidt: ‘Het ontwikkelen van vitale gemeenschappen in een onderscheidende woonplaats van groene signatuur.’

De toekomstvisie is geconcretiseerd in vier onderdelen: leven en welzijn, wonen, economie en omgeving. De ambities voor het onderdeel omgeving zijn: het behoud en de ontwikkeling van landschappelijke en cultuurhistorische waarden door kwaliteitsverhogende economische ontwikkelingen. Ook wil de gemeente een betere benutting van de potenties van de Vecht.

De volgende schets van accenten is in de toekomstige ontwikkeling van de kernen gegeven:

- Dalfsen basisvoorzieningen, dorps wonen, recreatie & toerisme;
- Hoonhorst landelijk wonen, landschapsontwikkeling en cultuurhistorie;
- Lemelerveld basisvoorzieningen, dorps wonen, bedrijvigheid;
- Nieuwleusen basisvoorzieningen, dorps wonen, bedrijvigheid;
- Oudleusen landelijk wonen, water- en natuurbeleving.

Structuurvisies

In de structuurvisie wordt aangegeven hoe wij denken over de ruimtelijke invulling voor het wonen, werken en recreëren voor de komende 10-15 jaar in de kernen Dalfsen, Nieuwleusen, Lemelerveld, Hoonhorst en Oudleusen. De basis voor deze visie is enerzijds het bestaande beleid van de gemeente en anderzijds

een analyse van de bestaande kwaliteiten van de kernen. Die bestaande kwaliteiten vormen voor onze gemeente het uitgangspunt voor de toekomstige ontwikkeling. De verschillende identiteiten van de kernen moeten behouden blijven en bij voorkeur worden versterkt.

Hierbij wordt onder andere nadrukkelijk de relatie gelegd met de landschappelijke karakteristiek en het behoud hiervan bij nieuwbouw.

Landschapsontwikkelingsplan Dalfsen (LOP) (2010)

Voor het garanderen en verbeteren van de kwaliteit van het landschap heeft de gemeenteraad op 15 februari 2010 een landschapsontwikkelingsplan (LOP) vastgesteld. Het LOP is een gemeentedeekkende sectorale visie, toegespitst op de landschappelijke ontwikkeling van zeven verschillende deelgebieden. In het LOP is deze visie verder uitgewerkt in wensen en concrete en uitvoerbare projecten.

Dit GSP (binnen de kom) heeft een nadrukkelijke relatie met het LOP. De ondergrond (grondsoort: droog/nat, hoog/laag, rijk/arm) en de ligging in het landschap is bepalend geweest voor de ontwikkeling van de kernen en heeft daardoor duidelijk invloed gehad op de groenstructuren. De overgangen tussen de kernen en het buitengebied bieden allerlei mogelijkheden zoals bijvoorbeeld voor ecologie maar ook recreatie. Dit GSP sluit aan bij de structuren en routes die in het LOP zijn voorgesteld en gaat nader in op de aansluiting van het buitengebied op de dorpsranden.

Masterplan Ruimte voor de Vecht

De provincie Overijssel heeft in 2007 het initiatief genomen tot het programma Ruimte voor de Vecht. De provincie Overijssel, gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties werken samen aan de veiligheid van de Vecht en de integrale versterking van het Vechtdal.

De doelstellingen van het programma zijn samengevat:

- zorg dragen voor de waterveiligheid voor mens en dier in het Vechtdal;
- het creëren van een sociaaleconomische impuls;
- integraal realiseren van de natuuropgaven (zowel water- als landnatuur).

Om deze drie doelstellingen te bereiken, heeft de gemeenteraad van Dalfsen (evenals de andere partners) in 2009 het Masterplan Ruimte voor de Vecht vastgesteld.

Het Masterplan Ruimte voor de Vecht vormt een leidraad voor de gezamenlijke planvorming en uitvoering van de gebiedsontwikkeling Ruimte voor de Vecht.

Vijf statements geven richting aan het behalen van de doelstellingen van het programma:

1. Ga voor de volle winst van de levende rivier;
2. Maak en behoud het winterbed als grote open ruimte voor landbouw, natuur, recreatie en landschap;
3. Maak de rivier de voorkant van het Vechtdal;
4. Organiseer bezoekersstromen;
5. Maak de Vecht manifest.

Meerjarenprogramma Duurzaamheid 2011-2012

De gemeente Dalfsen wil een CO₂-neutrale gemeente worden. Het college heeft vastgesteld dat een CO₂-neutraal Dalfsen in 2025, zoals in het Meerjarenprogramma Klimaat en Duurzaamheid 2009-2012 is bepaald, voornamelijk niet haalbaar lijkt te zijn. Echter, de ambitie CO₂-neutraliteit blijft ook in het nieuwe Meerjarenprogramma Duurzaamheid 2012-2013 overeind. Gezamenlijk met bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners zal invulling aan deze ambitie worden gegeven. Vertrekpunt voor het gemeentelijke beleid is: "streven naar een Duurzaam Dalfsen, met balans tussen People, Planet en Profit, menselijk welzijn, natuur, milieu en economie. Niet als aparte items naast of tegenover elkaar, maar integraal als bewuste keuze naar de toekomst.

Het Meerjarenprogramma Duurzaamheid kent vijf speerpunten: Gemeentelijke organisatie, Duurzaam (T) huis, Duurzaam Bedrijf, Duurzame energie en Monitoring. De komende jaren steekt de gemeente Dalfsen hier actief op in met een 30-tal projecten, welke onder deze speerpunten worden uitgevoerd.

In 5.3.1. is het onderwerp duurzaamheid verder uitgewerkt voor de inrichting en het beheer van de (groene) openbare ruimte.

Duurzaam watersysteem

De gemeente heeft samen met het waterschap de wettelijke taak om een duurzaam ingericht watersysteem te realiseren. Dit resulteert o.a. in de een stedelijke wateropgave, waarbij de duurzame inrichting van een gebied wordt vertaald naar een ruimtelijk opgave voor waterberging. Uitgangspunt is dat een neerslagsituatie van eens per 100 jaar binnen het stedelijk gebied geborgen kan worden. Deze ruimte moet gezocht worden binnen of direct naast het bestaande bebouwde gebied. Die ruimte kan niet gevonden worden in bestaande water of groenstructuren. Van belang daarbij is dat de bestaande groene ruimte wordt beschermd en niet mag verminderen, gelet op de functie van groen voor waterberging en infiltratie. Daarnaast is bij alle nieuw ruimtelijke plannen een duurzaam watersysteem een uitgangspunt voor het stedenbouwkundig ontwerp. In 5.1.4. wordt hier dieper op ingegaan.

Gedragscode Flora- en Faunawet gemeente Dalfsen (2010)

De gemeente Dalfsen heeft in het kader van de Flora- en faunawet een gedragscode opgesteld. Het betreft de gedragscode voor Bestendig Beheer, Ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting Bestendig gebruik. Deze gedragscode is geïmplementeerd in de organisatie. Hierdoor hoeven voor alle reguliere onderhoudswerkzaamheden, gebruikersactiviteiten en ontwikkelingen (die geen gevolgen hebben voor duurzame instandhouding van soorten) geen aparte ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. In 5.2.4. wordt de gedragscode voor de gemeente Dalfsen verder toegelicht.

Groenstructuurplan gemeente Dalfsen (2001)

De gemeente heeft in 2001 voor het laatst haar visie op de ontwikkeling van het groen in de kernen Dalfsen, Nieuwleusen, Lemelerveld, Hoonhorst en Oudleusen vastgelegd. In dit plan zijn bestaande (groen)structuren in beeld gebracht. In het nieuwe groenstructuurplan wordt op dezelfde wijze de groenstructuur vastgelegd, worden het mogelijk af te stoten groen in kaart gebracht en worden ook de gewenste (boom)structuren in beeld gebracht. Natuurlijk worden de wijzigingen en de uitbreidingen in de kernen meegenomen in het nieuwe plan.

Het oude groenstructuurplan biedt de uitgangspunten en handvaten voor de ontwikkelingen van diverse onderdelen van de groenstructuur.

Berm- en slotenbeheersplan (actualisatie)

In het berm- en slotenbeheersplan wordt binnen de gestelde kaders invulling geven aan het integraal beheer voor bermen en sloten met een zo groot mogelijk draagvlak. Hierbij staan de functie, verkeersveiligheid en het verhogen van de waarden voor natuur, landschap en recreatie voorop uitgevoerd tegen de laagst maatschappelijk mogelijke kosten.

Integraal Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte (IBOR) (2007)

In dit plan heeft de gemeente het beeld vastgelegd dat zij met het beheer van de openbare ruimte nastreeft.

Dorpsontwikkelingsplan (DOP) Oudleusen en Hoonhorst

Het DOP bevat een ontwikkelingsvisie voor de kernen Oudleusen en Hoonhorst en haar buitengebied. Deze visie is in nauw overleg met de bewoners tot stand gekomen. Naast aspecten als voorzieningen en sociale betrokkenheid is in het plan ook aandacht voor de ontwikkeling van de openbare ruimte en het buitengebied. Behoud van het historische groene karakter en het ontwikkelen van recreatieve verbindingen tussen de kern en het buitengebied zijn zaken die terugkomen in het groenstructuurplan.

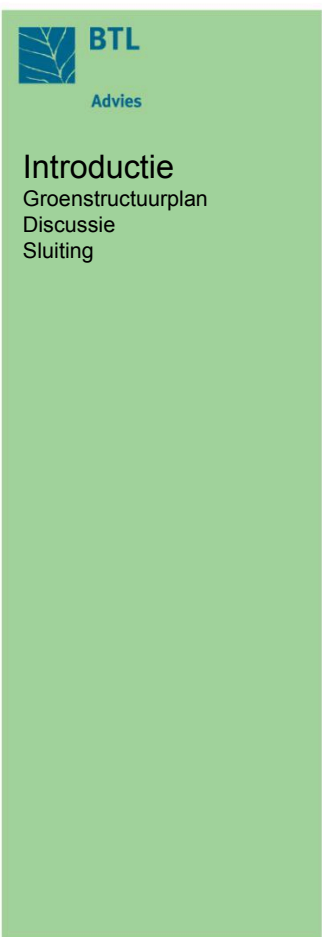
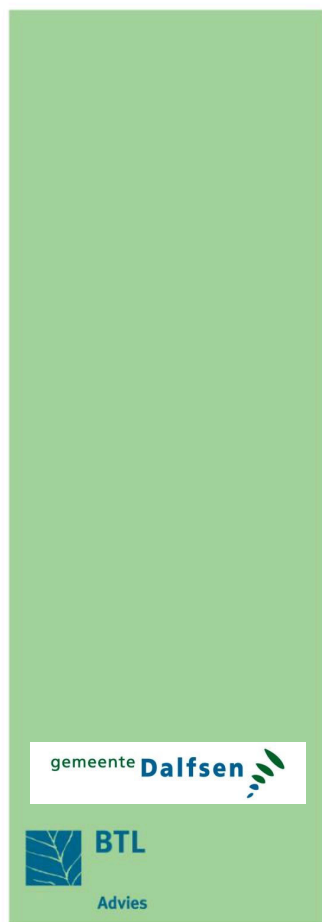
Beleidsplan speelvoorzieningen gemeente Dalfsen

De openbare ruimte heeft een belangrijke functie als speelruimte voor kinderen. De gemeente ondersteunt dit door het realiseren van speelvoorzieningen voor diverse leeftijdscategorieën. Het openbaar groen kleedt deze voorzieningen aan. Daarnaast biedt het openbaar groen allerlei informele mogelijkheden om te spelen.

De uitgangspunten voor het toekomstig speelplaatsenbeleid worden in 5.1.4. uitgebreid besproken.

Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) (2012)

Dit plan geeft aan hoe vanuit verkeer en vervoer integraal ingespeeld gaat worden op toekomstige ontwikkelingen zowel lokaal, regionaal als nationaal niveau. De huidige ontsluitingsstructuren en toekomstige ontwikkelingen zijn hierbij van belang voor de groenstructuur. De ontsluitingsstructuren maken namelijk een belangrijk onderdeel uit van de groenstructuur omdat deze veelal worden begeleid door groen en een eerste indruk van de kern geven aan bezoekers en recreanten. Groen zorgt daarbij tevens voor herkenning en begeleiding, waardoor groen ook voor de eigen inwoners waardevol is in relatie tot verkeer en vervoer. Tevens staan in het GVVP projecten vermeld waarbij het groen kan aansluiten.

Introductie

Groenstructuurplan
Discussie
Sluiting

Introductie

- Klaas Agricola *[gemeente Dalfsen]*
- Wendy Busscher *[gemeente Dalfsen]*
- Petra Nieuwland *[gemeente Dalfsen]*
- Otto Koerhuis *[gemeente Dalfsen]*
- Dik van Pijkeren *[gemeente Dalfsen]*
- Remko Uithol *[gemeente Dalfsen]*
- Willem Wijnen *[BTL Advies B.V.]*

Introductie

Groenstructuurplan
Discussie
Sluiting

Plaatselijk Belangen

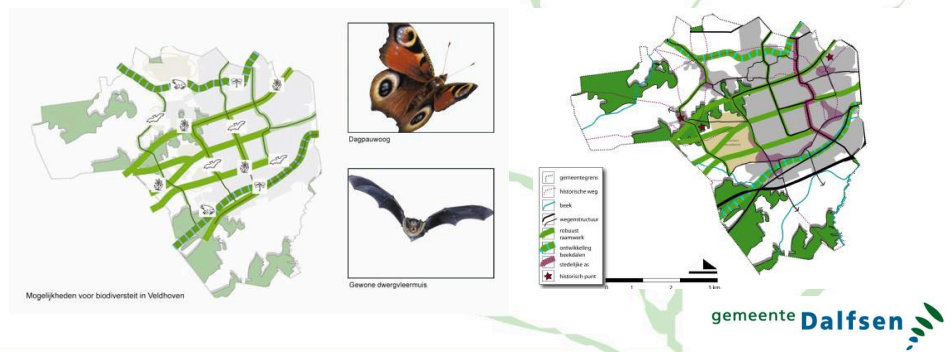
- **Introductie aanwezigen per kern**
De plaatselijk belangen hebben zich voorgesteld. Plaatselijk belang Hoonhorst was helaas verhinderd.
- **Hoe zou u de buitenruimte in de kernen van de gemeente Dalfsen in één zin typeren?**
Elke plaatselijke belang heeft een korte typering gegeven.

Groenstructuurplan

- Beleid en beheer
- Integrale benadering

Het belang van een groenstructuurplan (GSP):

- De visie m.b.t. openbaar groen in de kernen voor een periode van 5 jaar wordt vastgelegd;
- Het plan is een inhoudelijk sturingskader voor de "groene" ontwikkelingen in de kernen;
- Het plan geeft uitgangspunten voor het opstellen en toetsen van andere ruimtelijke plannen (bijvoorbeeld bestemmingsplannen);
- Hierin worden diverse voorstellen gedaan om de groenstructuur te ontwikkelen/te versterken;
- Het ontwikkelen van een visie op groen maakt in een vroeg stadium onderdeel uit van het planproces. Hierdoor kan het groen als volwaardig ontwerpelement meegroeien met de overige planelementen.

2. Groenbeleid

Hierna volgen een aantal stellingen. De stelling waarmee men het eens was is rood gekleurd. Daarnaast staat een toelichting van de plaatselijk belangen op de stelling ook aangegeven in rood.

2.1 Groentype

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

De afwisseling tussen groentypen geeft het mooiste beeld (afwisseling tussen bomen, gazon, bloemrijk gras, heesters en bosplantsoen).

of

Een strak gemaaid gazon met bomen geeft het mooiste beeld.

Hierbij wordt opgemerkt dat de locatie waar wat wordt toegepast wel leidend is. Ook de soortkeus (en soortgrootte) is afhankelijk van de locatie/gebouw. De soort moet passen bij architectuur. Daarnaast wordt wel de voorwaarde gesteld dat het goed moet worden onderhouden. Uitheemse soorten met name toepassen op plaatsen waar veel ruimte is. (bijv. om sfeer te creëren op pleinen). Doel van natuurlijk groen: veel soorten bloemen. Suggestie van PB Lemelerveld: palmbomen op Kroonplein voor een zuidelijke accent op het plein.

2.2 Flora en Fauna

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Natuur is mooi, maar in het buitengebied is er genoeg van. In onze woonwijken en dorpscentra past geen Ecologie.

of

Dalfsen is een mooie groene gemeente met prachtige natuur, dit zou ook meer te zien moeten zijn in de directe leefomgeving.

Op locaties waar het kan, overgangen maken en hier de natuur naar binnen halen. Wel goed kijken naar de locaties, vooral inzetten op locaties die kans van slagen hebben.

Stelling

Extensief groen (soms rommelig beeld) dat van hoge ecologische waarde is, is acceptabel.

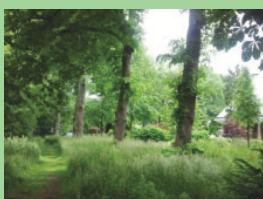
of

Extensief groen (soms rommelig beeld) is alleen in het buitengebied acceptabel.

Voorkeur voor de eerst genoemde stelling.

Idee van PB Nieuwleusen: is de Backxlaan misschien geschikt?

Hoog gras wat direct grenst aan particuliere tuinen kan de indruk wekken bij bewoners dat het overlast geeft van de zaden. Door goede voorlichting kan deze indruk weggenomen worden.

2.3 Duurzaamheid

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Het is goed dat de gemeente Dalfsen daadwerkelijk bijdraagt aan het terugdringen van de milieubelasting en voor duurzaamheid inzet voor op het behalen van niveau "Goud".

of

Op het gebied van groen hoeft niet met nadruk te worden ingezet op duurzaamheid, het is voldoende om binnen de randvoorwaarden en het ontwerp de kansen m.b.t. duurzaamheid te benutten.

PB Lemelerveld noemt de kosten-baten afweging.

Het thema duurzaamheid is wel belangrijk maar geen doel op zich (niet ten koste van alles). Het kan wel ingezet worden als middel om iets te bereiken.

Duurzaamheid is wel belangrijk. Hiervoor mensen inspireren/aanspreken op gedrag (PB Dalfsen).

2.4 Burgerparticipatie

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Bewoners hebben de mogelijkheid te reageren op plannen die de gemeente voorbereidt.

of

Bewoners worden actief betrokken, zowel in werkgroepen bij planvorming als in groepen bij de uitvoering van het groenonderhoud.

Alle PB-en geven aan dat ze het belangrijk vinden om actief betrokken te worden bij de planvorming.

Belangrijk: Terugkoppeling wat er gedaan wordt met de reacties naar de bewoners! Dit gebeurt volgens PB Dalfsen te weinig. Ze hebben soms ook het gevoel dat er pas inspraak is als de plannen al af zijn.

Uitvoering van het groenonderhoud door bewoners is volgens bijna alle PB-en geen lang leven beschoren. Enthousiasme werkt vaak niet lang, zeker niet wanneer de actieve bewoners verhuizen. Wellicht zou er wel gewerkt kunnen worden met aanspreekpunten zoals nu ook gebeurt bij de speelplaatsen.

Zoals de bewoners bij de inrichting van de groenvakken in de Gerner Marke betrokken worden bevalt goed. De gemeente geeft richtlijnen (keuze uit een aantal soorten) en hieruit kunnen bewoners kiezen.

2.5 Afstoten snippergroen

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Het huidige beleid afstoten openbaar groen kan gehandhaafd blijven.

of

Het moet ook mogelijk worden om grotere stukken openbaar groen af te stoten die onderdeel uitmaken van de groenstructuur.

*De spelregels moeten duidelijk zijn .
Iedereen deelt de visie dat algemeen (groen)belang voor individueel belang gaat.
Hierbij wordt opgemerkt dat waarborgen ruimtelijke kwaliteit belangrijk is en dat het algemeen belang voor het persoonlijk belang gaat.*

Stelling

Af te stoten grond wordt per definitie verkocht. Alleen als verkoop niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat er kabels en leidingen liggen of als het een huurwoning betreft, is het mogelijk de grond te huren.

of

De aanvrager heeft de keuzevrijheid in huren of kopen. Bij huur wordt er een minimale huurprijs van € 50,= per jaar gerekend.

De indruk leeft dat huren van tijdelijke aard is en niet bedoeld is voor permanent gebruik.

2.6 Speelplaatsenbeleid

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Speelplekken dienen ingericht te worden volgens de denkwijze van natuurlijk spelen.

of

De huidige speelplekken voldoen, er hoeft niet afgeweken te worden van de traditionele denkwijze. Beide stellingen, dit is afhankelijk van locatie en de wens van bewoners/kinderen. Hierop het materiaalgebruik afstemmen. Voorstel is om bij renovaties de buurt er bij te betrekken. Hierbij staat de wens van de buurt voorop.

Stelling

Het is voor kinderen belangrijk om te mogen spelen in het openbaar groen.

of

Openbaar groen is niet bedoeld voor spelen, hiervoor zijn de gemeentelijke speelplaatsen bedoeld. Niet al het openbaar groen is geschikt. Hiervoor locaties aanwijzen en inrichten. Uitgangspunt hierbij is dat het duidelijk is waar wel en niet gespeeld mag worden. Let op dat het aanzicht rommeliger kan worden. De aan te wijzen plekken zo inrichten dat het uitnodigt om er te spelen.

Stelling

De speelvoorzieningen op de schoolpleinen zijn niet bedoeld om na schooltijd te spelen, hiervoor zijn de speelplaatsen van de gemeente bedoeld.

of

De speelvoorzieningen op de schoolpleinen kunnen in overleg met de scholen ook dienst gaan doen als speelplaats buiten de schooltijden.

Dit is een kans. Wel spelregels maken aan schoolpleinen openstellen, bijvoorbeeld tijden aangeven. Verbinding maken tussen schoolplein en bestaande speelplaatsen. Eventueel openbare speelplaats opheffen bij speelplaats bedoeld voor kinderen boven de 6 jaar. Voorkomen dat er overlast komt van hangjongeren. De spelregels moeten duidelijk zijn. Belangrijk is wel om aan te geven bij wie de verantwoordelijkheid ligt. Sommige pleinen zijn slecht bereikbaar. Hierdoor is het belangrijk om onderscheid te maken tussen toegankelijke en niet toegankelijke pleinen. Traditioneel spelen wel behouden. Bij renovaties evt. aanpassen. De bewoners hierbij betrekken.

2.7 Hondenbeleid

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Hondenpoep is een groot probleem en de gemeente heeft hier voorzieningen voor gerealiseerd om de overlast te verminderen en nu is het de verantwoordelijkheid van de hondenbezitters. Het handhavingsbeleid moet strenger.

of

Niet alle baasjes ruimen de hondenpoep op, daarom moet de gemeente dit opruimen middels een zuigwagen. De kosten hiervoor moeten door de hondenbezitters betaald worden.

Hier zijn de meningen per PB verschillend:

PB Lemelerveld, Nieuwleusen en Hoonhorst geven aan dat er wat hun betreft veel strenger gehandhaafd moet worden. In Oudleusen is er weinig overlast bekend.

PB Dalfsen ziet niets in strenger handhavingsbeleid., maar vindt het beter wanneer er een positieve benadering is voor de goede hondenbezitter (bijvoorbeeld in Kernpunten). Zij willen meer losloopterreinen in Dalfsen (misschien een route). Zij geven aan dat de goede hondenbezitter de overspelige hondenbezitters meer moeten aanspreken.

Algemene opmerking:

Bij aanmelding voor hondenbelasting een brief uitdoen waarin het hondenbeleid in de gemeente Dalfsen uitgelegd wordt.

2.8 Boombeleid

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Bij de keuze van nieuw toe te passen bomen is vooral de verschijningsvorm van de boom van belang. De groeiplaats wordt aangepast aan de 'eisen' van de boom.

of

Bij de keuze van nieuw toe te passen bomen dient de soort afgestemd te worden op de ondergrond. Indien onbekend wordt onderzoek verricht naar de groeiplaats van aan te planten bomen.

Er moet genoeg ruimte zijn voor de boom zodat de boom een toekomst heeft. Zowel onder- als bovengronds.

Historische boom (lijn, vlak of punt) is van belang, ook van belang voor groenstructuur.

Ondergronds, indien nodig, wel aanpassingen doen.

Bij overlast van een boom moet de klacht wel gedragen worden door de buurt en dan is het nog afhankelijk van de soort en het belang van de boom hoe hiermee wordt opgegaan.

2.8 Plaatselijk Belangen

Waar kan de gemeente Dalfsen in de buitenruimte (groen, grijs, speelplaatsen) op bezuinigen?

- Inrichting;
- Beheer/ Onderhoud

Opmerking vanuit PB: duurzaamheid (goud) is mooi, maar niet maatgevend. Afstoten groen en in gebruik geven groen, scheelt onderhoudskosten. Hierbij is communicatie steeds belangrijker.

Hebben jullie als PD nog verbetervoorstellen voor de buitenruimte die meegenomen zouden moeten worden in het groenstructuurplan?

Deze zijn waar mogelijk opgenomen verwerkt in het groenstructuurplan.

3. Groenstructuur

Hierna volgen een aantal stellingen. De stelling waarmee men het eens was is rood gekleurd. Daarnaast staat een toelichting van de plaatselijk belangen op de stelling ook aangegeven in rood.

3.1 Zichtbaar maken ontstaansgeschiedenis / cultuurhistorie

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Historie zichtbaar maken heeft maar sporadisch een meerwaarde. De gemeente dient vooral in te zetten op hedendaags gebruik en beleving van groen.
of

Historisch groen is van grote waarde voor de gemeente Dalfsen, verbeterpunten met aandacht voor historie (met voorsprong) opnemen in groenbeleidsplan.

Alle PB hechten grote waarde aan historisch groen.

3.2 Relatie met landelijk gebied

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

“Groene vingers” landschappelijk inrichten met nadruk op biodiversiteit, waardoor het landschap de kern inkomt.
of

“Groene vingers” als uitloopegebied van de kernen met functies als spelen en ontmoeten in een gecultiveerd (park)landschap.

PB-en vinden beiden belangrijk, zowel van buiten naar binnen als van binnen naar buiten. De groene vingers zijn ideaal voor natte speelplekken. Hier kunnen dus meerdere functies gecombineerd worden. Bijv. in bossingels. Niet in opengebieden zoals langs de wadi langs de rondweg.

Stelling

De entrees van de dorpen moeten versterkt worden door een afwijkende inrichting, zodat de identiteit van de dorpen wordt versterkt.
of

Entrees van dorpen dienen ingepast te worden in de omgeving, afwijkende elementen passen niet in deze omgeving.

PBen vinden de eigenheid /identiteit van hun dorp belangrijk. Accenten/aparte elementen zoals entrees met narcissen of opzet rotondes mag gerust gelijk zijn. Dit geeft ook een herkenbaarheid weer. Het hoeft niet allemaal hetzelfde, maar het moet wel verzorgd zijn.

3.3 Versterken dorpskarakteristiek

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

De kernen binnen de gemeente Dalfsen hebben ieder een andere opbouw en sfeer. De groenstructuur dient deze dorpskarakteristieken afzonderlijk te benadrukken.

of

Voor de inrichting van de kernen hoeft niet gezocht te worden naar onderlinge verschillen (in identiteit en karakteristiek kern). De inrichting kan in elke kern hetzelfde zijn.

Zoals al eerder aangegeven is eigenheid van een dorp belangrijk.

3.4 Ruimtelijke ontwikkeling

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

In nieuwe wijken worden bestaande landschapselementen en structuren behouden of benadrukt.

of

Voor de ontwikkeling van nieuwe wijken is het belangrijk dat de nieuwe structuur bij de nieuwe wijk past.

Nieuwbouw mag er anders uitzien dan de rest van de kern, het is wel belangrijk om belangrijke landschapselementen te respecteren.

Groen is steeds belangrijker. Belangrijk is dat er nagedacht wordt over locaties waar bomen in de toekomst groot kunnen worden.

3.5 Zichtbaar maken van water

Met welke stelling bent u het (meest) eens:

Stelling

Water is karakteristiek voor een aantal kernen in de gemeente Dalfsen en moet bij inrichting en beheer van het groen centraal staan/ zichtbaar worden.

of

Water is functioneel (afvoer, berging e.d.) en hoeft niet zichtbaar/ beleefbaar gemaakt te worden.

In Oudleusen willen ze graag de Vecht meer beleven. In Lemelerveld is de beleving belangrijk

Stelling

Het water heeft vooral een "beleeffunctie".

of

Het water moet vooral gebruikt kunnen worden (bijv. strandje, of waterspeelplaats).

In Nieuwleusen is er veel last van bruin water, is hier nog iets aan te doen? Dit bevroert de beleving niet.

Stelling

Omvorming van het huidige groen naar groen met een waterbergende functie (wadi's, retentievijver) is acceptabel.

of

Waterberging dient in de kernen ondergronds te worden vormgegeven of in de huidige groene waterbergingslocaties. In het buitengebied is omvorming van huidig groen naar groen met een waterbergende functie acceptabel.

Opmerking PB Lemelerveld:

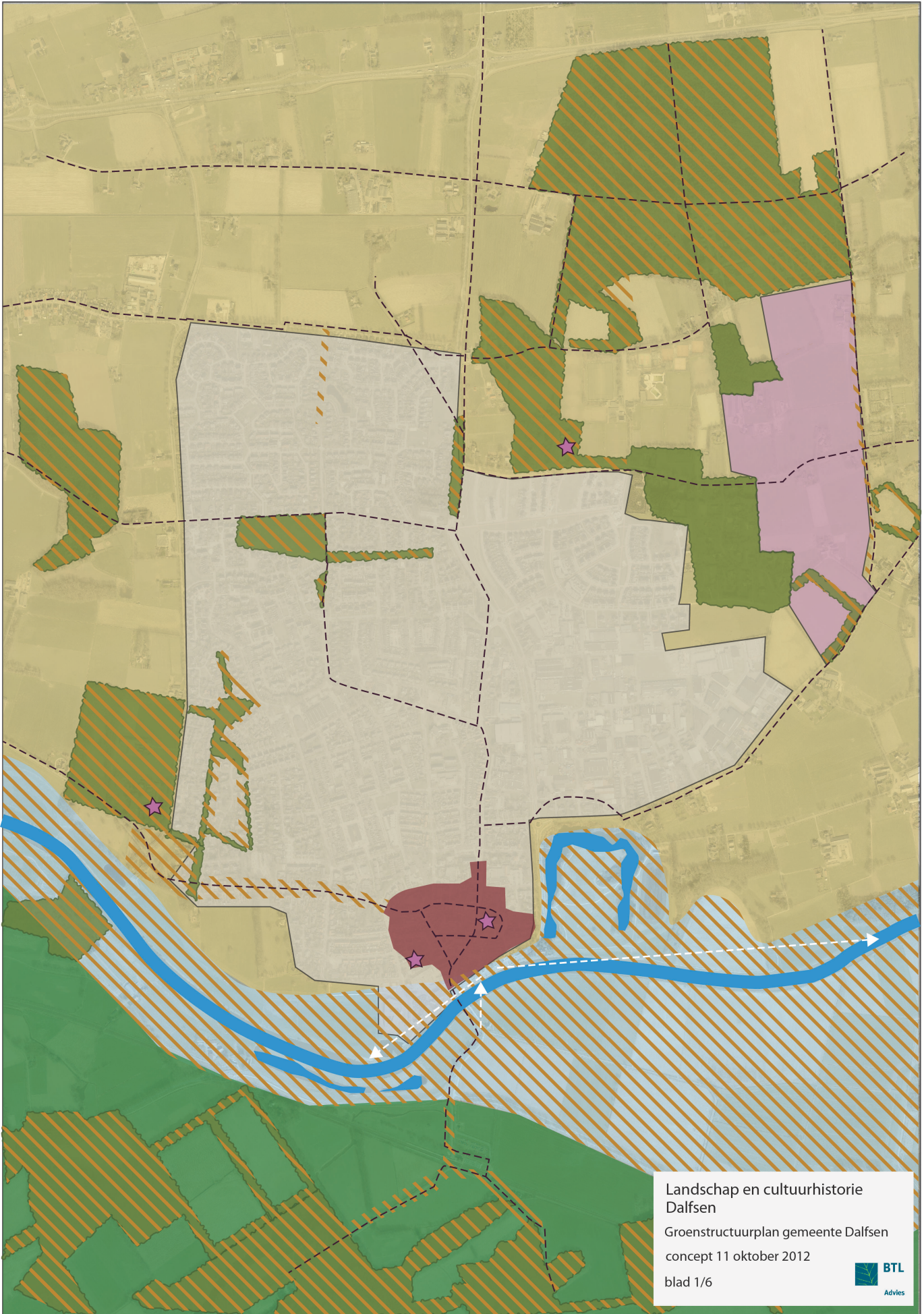
Project Nijverheidsstraat langs kanaal: aanzicht garages verbeteren.

Sluiting

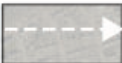
- Afsluiting bijeenkomst
- Rondvraag

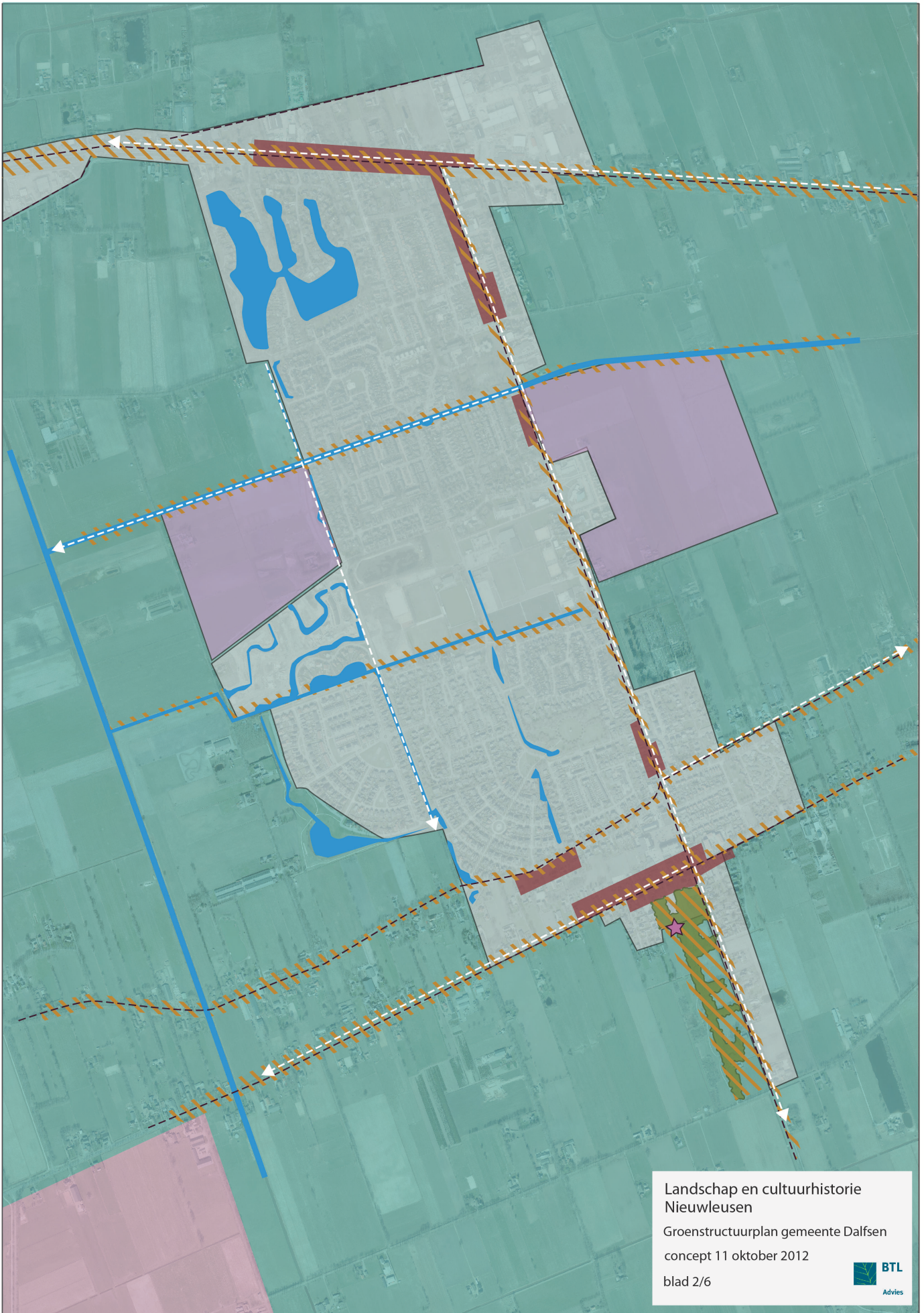
BIJLAGE 2 GEBIEDSANALYSE

BIJLAGE 2.1 Kaarten landschap en cultuurhistorie

Legenda landschap en cultuurhistorie

	Veenontginningen
	Heideontginningen
	Essenlandschap
	Vechtdal
	Bossen en landgoederen
	Kampenlandschap
	Bebouwd gebied
	Nieuwbouwgebied
	Water
	Bos
	Historische dorpskern
	Cultuurhistorisch waardevolle groenstructuur (waterstructuren)
	Beeldbepalende cultuurhistorische elementen
	Historische wegen
	Zichtlijnen

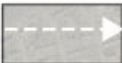
Landschap en cultuurhistorie
Nieuwleusen

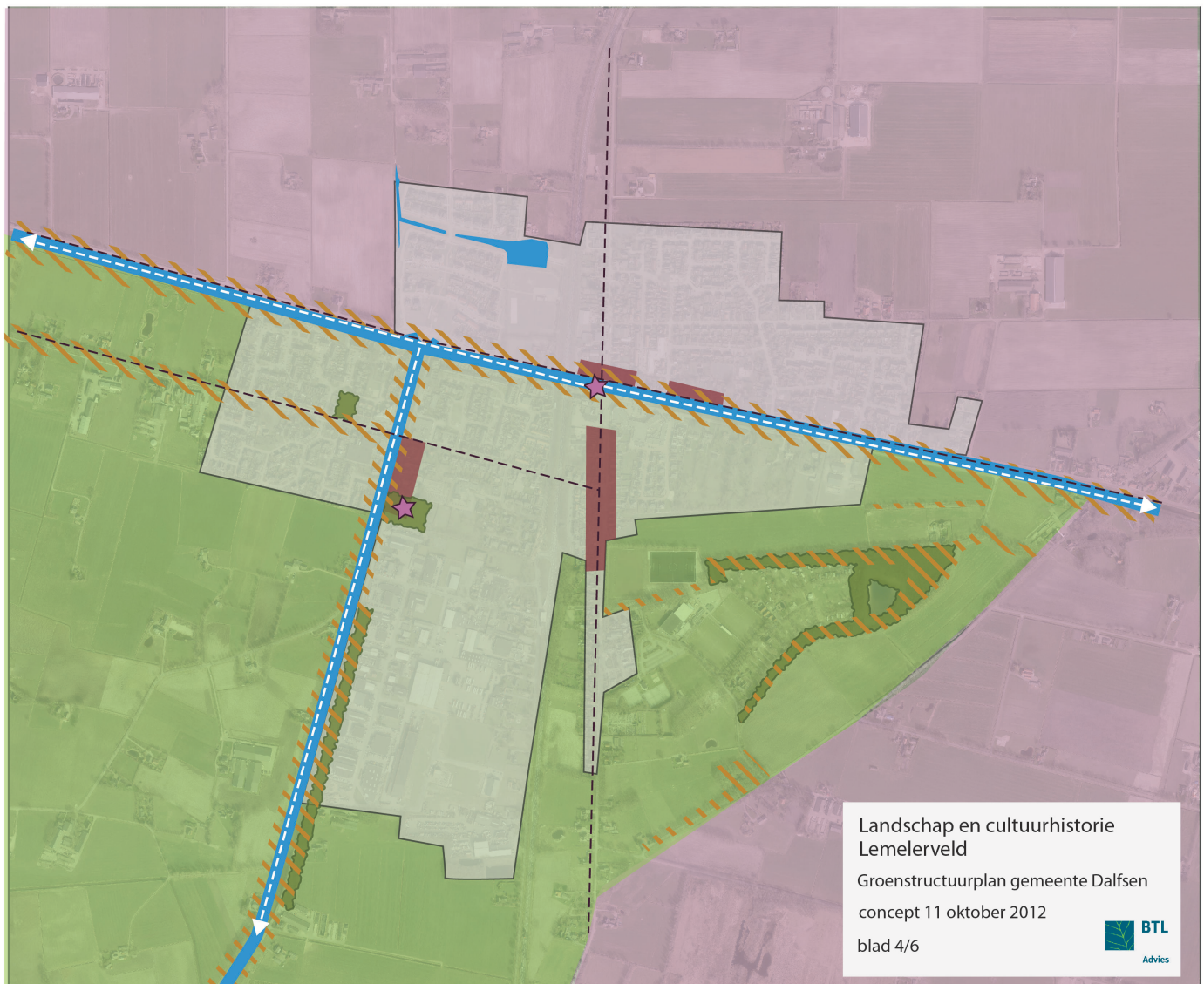
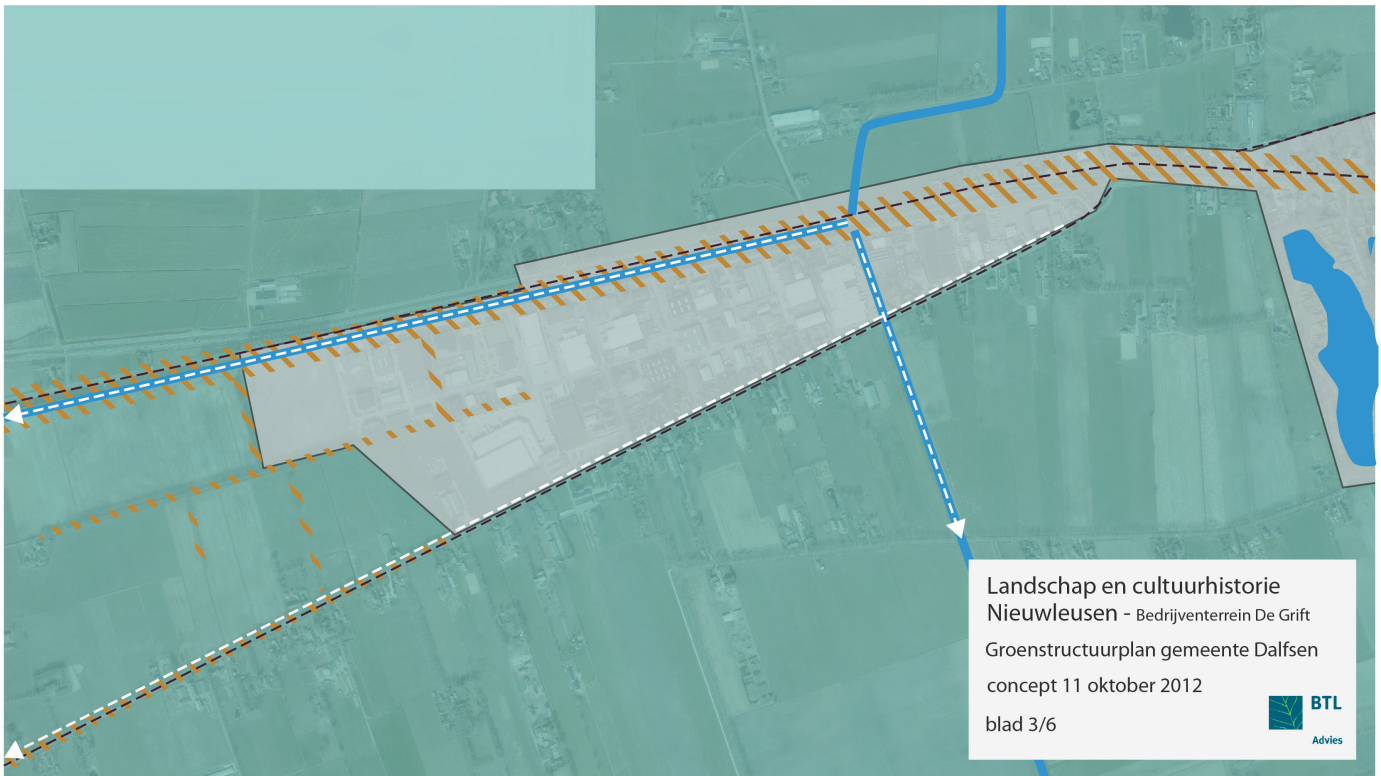
Groenstructuurplan gemeente Dalfsen
concept 11 oktober 2012

blad 2/6

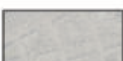

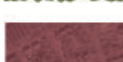

Legenda landschap en cultuurhistorie

	Veenontginningen
	Heideontginningen
	Essenlandschap
	Vechtdal
	Bossen en landgoederen
	Kampenlandschap
	Bebouwd gebied
	Nieuwbouwgebied
	Water
	Bos
	Historische dorpskern
	Cultuurhistorisch waardevolle groenstructuur (waterstructuren)
	Beeldbepalende cultuurhistorische elementen
	Historische wegen
	Zichtlijnen

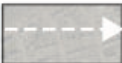

Legenda landschap en cultuurhistorie

	Veenontginningen
	Heideontginningen
	Essenlandschap
	Vechtdal
	Bossen en landgoederen
	Kampenlandschap
	Bebouwd gebied
	Nieuwbouwgebied
	Water
	Bos
	Historische dorpskern
	Cultuurhistorisch waardevolle groenstructuur (waterstructuren)
	Beeldbepalende cultuurhistorische elementen
	Historische wegen
	Zichtlijnen

Legenda landschap en cultuurhistorie

	Veenontginningen
	Heideontginningen
	Essenlandschap
	Vechtdal
	Bossen en landgoederen
	Kampenlandschap
	Bebouwd gebied
	Nieuwbouwgebied
	Water
	Bos
	Historische dorpskern
	Cultuurhistorisch waardevolle groenstructuur (waterstructuren)
	Beeldbepalende cultuurhistorische elementen
	Historische wegen
	Zichtlijnen

BIJLAGE 2.1.1 De kernen in verschillende landschapstypen

De karakteristieken per landschapstypen zijn weergegeven in onderstaande tabel:

Landschapstypen	Ontstaanswijze en karakteristieke kenmerken in landschap	Karakteristieke kenmerken in kernen
Vecht en uiterwaarden	Het landschap rondom rivier de Vecht kenmerkt zich door de aanwezigheid van rivierduinen, oude riviermeanders en dijken.	Dalfsen: Open uitzicht vanaf zuidrand. Dijk en kade. Park Bellingeweer op Vechtarm.
Essenlandschap	In de buurt van de Vecht op de hogere rivierduinen, vestigden zich de eerste mensen. Zij legden gemeenschappelijke akkers aan. Voor het essenlandschap zijn deze hooggelegen essen, omgeven door houtwallen en de aanwezigheid van verspreide boerderijen en dorpen, karakteristiek.	Dalfsen: Oude verbindingswegen Dalfsen. Houtwallen in zuidwest Dalfsen. Open essen. Landgoed Leemcule en Gerner, belangrijke uitloopgebieden.
Bos- en landgoederen-landschap	Dalfsen staat bekend om zijn vele havezaten en landgoederen met laanstructuren en bosgebieden vooral ten zuiden van de Vecht. Voor de ontginning: woeste grond met heide door schaapskudden begraasd. Na ontginning: landbouw en naaldbossen.	Dalfsen: Uitzicht vanaf de Dalfser brug op kasteel Rechteren.
Kampenlandschap rondom Hoonhorst en ten zuiden van Lemelerveld	Wegen en bebouwing volgen nabij Hoonhorst en Lemelerveld de hogere dekzandruggen, waardoor er een afwisselend landschap is ontstaan van bochtige wegen, bebouwing en beplanting.	Hoonhorst Bomen langs slingerende wegen. Landgoed Berkenhorst is een bepalend (groen)element. Lemelerveld Laanbeplanting langs rechte wegen. Houtwallen in de kern.
Broekontginnings-landschap	In de middeleeuwen is ten zuiden van de Vecht de Marshoek ontgonnen en in gebruik genomen als weide.	-
Veenontginning	Ter hoogte van het huidige Nieuwleusen was in vochtige omstandigheden een veenpakket ontstaan. Dit veenpakket was door hoogteverschillen in het onderliggende zanddek niet overal even dik. Op de hogere zandgronden die zich hier bevonden, vestigden zich de eerste mensen.	Nieuwleusen Langs de ontginningsassen staat lintbebouwing (smalle percelen) met de haaks op de weg houtwallen. Doorgaande laanbeplanting langs rechte wegen.
Heideontginning	Met de komst van kunstmest zijn in 19e en 20e eeuw de heidevelden ontgonnen. De ontginningen kenmerken zich door hun openheid en rationele verkaveling.	Lemelerveld Lange rechte wegen met laanbeplanting en brede berm. Open uitzicht aan noordzijde

BIJLAGE 3 ANALYSE GROENSTRUCTUUR

BIJLAGE 3.1 t/m 3.5 Kaarten dorpskarakteristiek

Legenda dorpskarakteristiek

Stroomweg

Gebiedsontsluiting

Wijkontsluiting

Toekomstige weg

Spoorweg

Bebouwd gebied voor 1945

Bebouwd gebied tussen '45 - '60

Bebouwd gebied tussen '60 - '70

Bebouwd gebied tussen '70 - '80

Bebouwd gebied tussen '80 - '90

Bebouwd gebied tussen '90 - '00

Bebouwd gebied tussen '00 - '10

Toekomstige nieuwbouw

Bedrijventerreinen

Ecologisch waardevol groen

Water

Bos

Open natuurgebieden

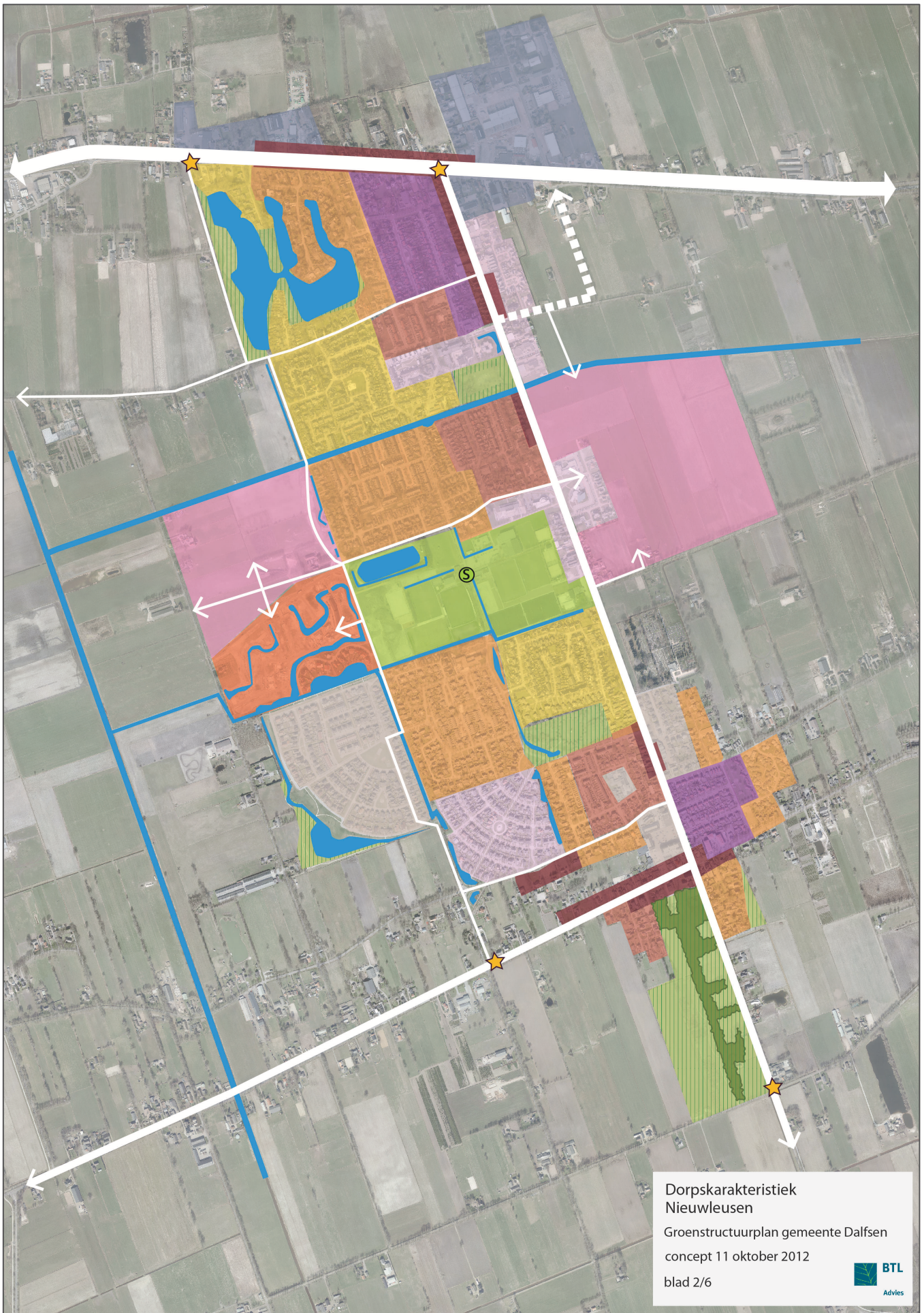
Sportparken

Entrees

Toekomstige entrees

Dorpskarakteristiek
Nieuwleusen
Groenstructuurplan gemeente Dalfsen
concept 11 oktober 2012
blad 2/6

Legenda dorpskarakteristiek

Stroomweg

Gebiedsontsluiting

Wijkontsluiting

Toekomstige weg

Spoorweg

Bebouwd gebied voor 1945

Bebouwd gebied tussen '45 - '60

Bebouwd gebied tussen '60 - '70

Bebouwd gebied tussen '70 - '80

Bebouwd gebied tussen '80 - '90

Bebouwd gebied tussen '90 - '00

Bebouwd gebied tussen '00 - '10

Toekomstige nieuwbouw

Bedrijventerreinen

Ecologisch waardevol groen

Water

Bos

Open natuurgebieden

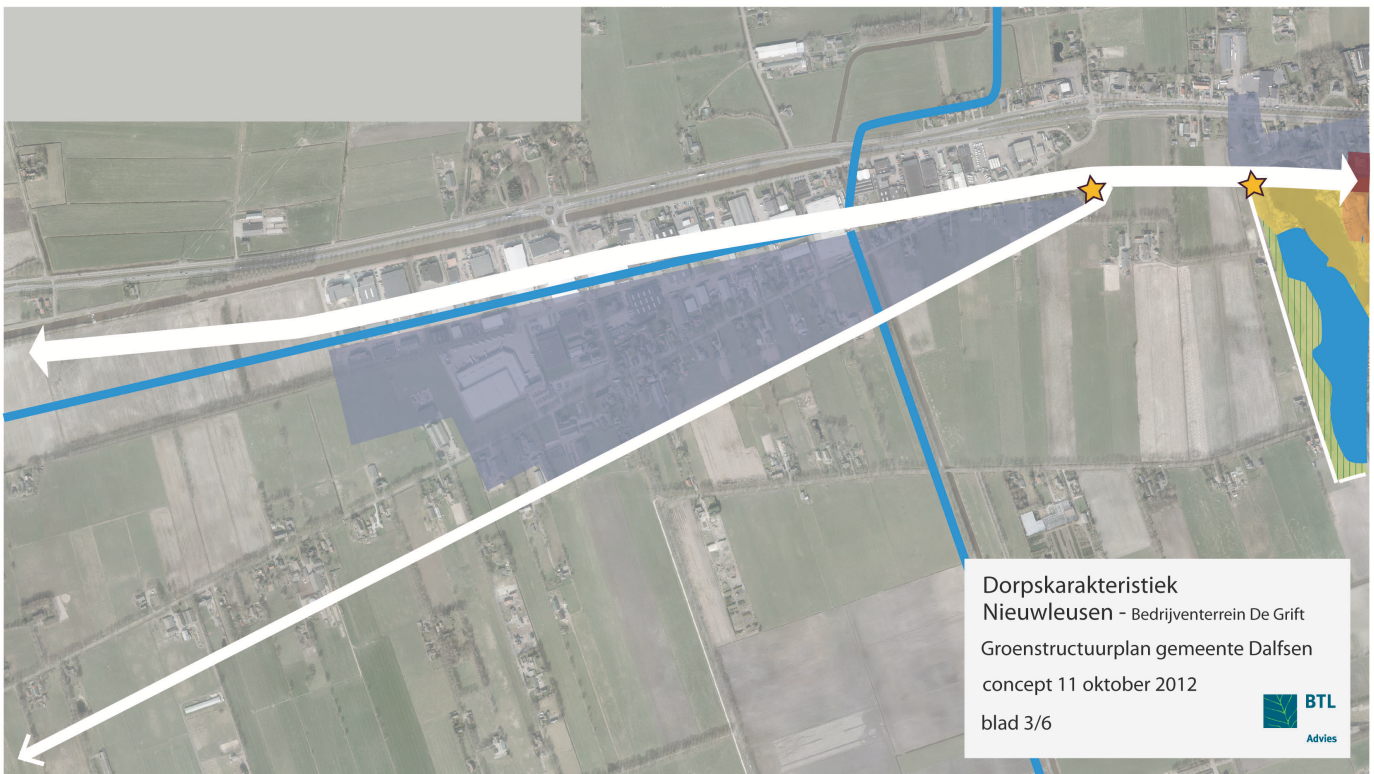
Sportparken

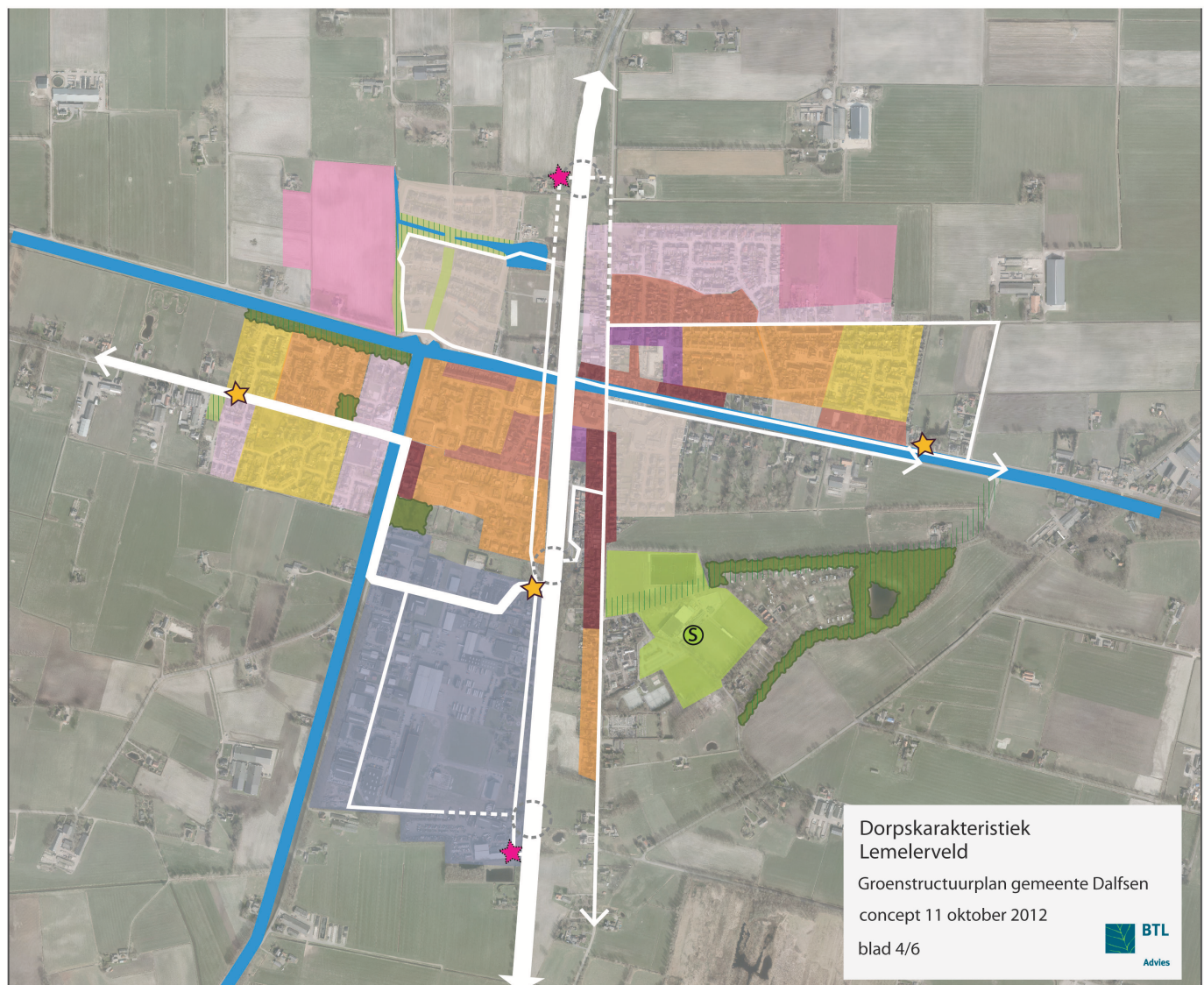
Entrees

Toekomstige entrees

Dorpskarakteristiek
Nieuwleusen - Bedrijventerrein De Grift
Groenstructuurplan gemeente Dalfsen
concept 11 oktober 2012
blad 3/6

Dorpskarakteristiek
Lemelerveld
Groenstructuurplan gemeente Dalfsen
concept 11 oktober 2012
blad 4/6

Legenda dorpskarakteristiek

Stroomweg

Gebiedsontsluiting

Wijkontsluiting

Toekomstige weg

Spoorweg

Bebouwd gebied voor 1945

Bebouwd gebied tussen '45 - '60

Bebouwd gebied tussen '60 - '70

Bebouwd gebied tussen '70 - '80

Bebouwd gebied tussen '80 - '90

Bebouwd gebied tussen '90 - '00

Bebouwd gebied tussen '00 - '10

Toekomstige nieuwbouw

Bedrijventerreinen

Ecologisch waardevol groen

Water

Bos

Open natuurgebieden

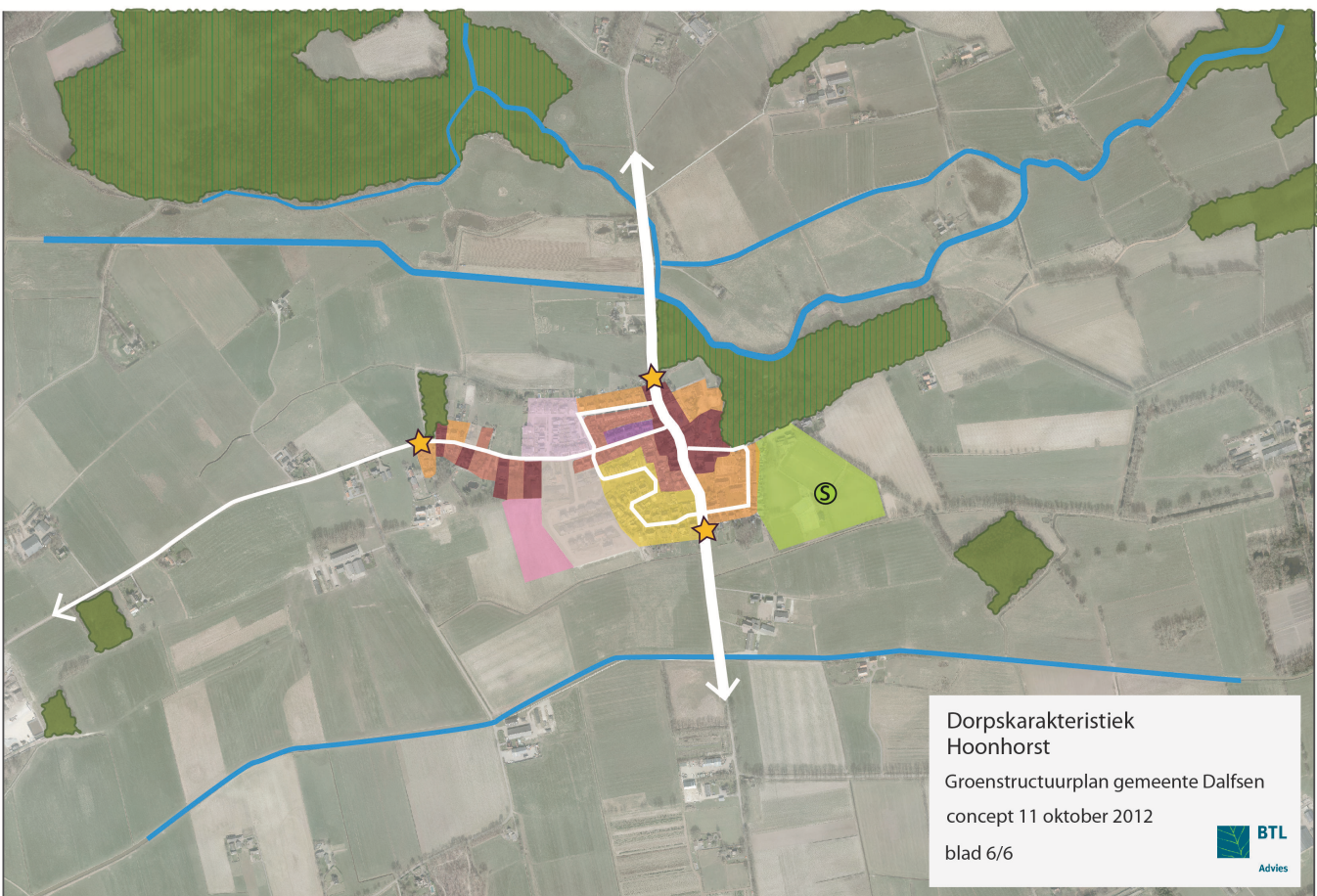
Sportparken

Entrees

Toekomstige entrees

Legenda dorpskarakteristiek

Stroomweg

Gebiedsontsluiting

Wijkontsluiting

Toekomstige weg

Spoorweg

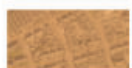
Bebouwd gebied voor 1945

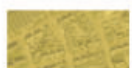
Bebouwd gebied tussen '45 - '60

Bebouwd gebied tussen '60 - '70

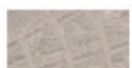
Bebouwd gebied tussen '70 - '80

Bebouwd gebied tussen '80 - '90

Bebouwd gebied tussen '90 - '00

Bebouwd gebied tussen '00 - '10

Toekomstige nieuwbouw

Bedrijventerreinen

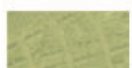
Ecologisch waardevol groen

Water

Bos

Open natuurgebieden

Sportparken

Entrees

Toekomstige entrees

BIJLAGE 3.6 Swot- analyse/conclusie

Onderstaand zijn globaal de sterke/zwakke punten en kansen/bedreigingen van het groen in de gemeente Dalfsen kort en bondig omschreven. Omdat een groot verschil aanwezig is tussen het groen in de grote en kleine kernen, zijn deze apart weergegeven.

Sterke punten:

Gehele gemeente:

- Elk dorp heeft haar eigen identiteit en opbouw van het groen/ groentypen waarmee de karakteristieke structuren (ontstaansgeschiedenis) duidelijk zichtbaar zijn.

Grote kernen:

- In de kernen is een grote hoeveelheid groen aanwezig waarin veel verschillende functies zijn ondergebracht (natuurbeleving, recreatie, oriëntatie e.d.) ;
- In nieuwbouwprojecten is veel ruimte aanwezig voor groen, spelen en zichtlijnen;
- Het groen langs de hoofdwegen is ruim van opzet en ondersteunend aan de functie;
- In bepaalde wijken in Dalfsen hebben omvormingen plaatsgevonden: bijdragen aan een groene en ruimtelijke uitstraling + terugdringen van de beheerkosten;
- In Nieuwleusen zijn relatief veel parken aanwezig.

Kleine kernen:

- De groene uitstraling van de kleine dorpen wordt vooral bepaald door het privé-groen van de bewoners en het buitengebied;
- De relatie tussen de bebouwde kernen en het buitengebied/ landschap is duidelijk aanwezig. Het buitengebied is bijna overal zichtbaar;
- In Lemelerveld zijn enkele oude villa's aanwezig met een grote groene tuin met veel volwassen (monumentale) bomen. Deze zijn beeldbepalend voor het dorp;
- Binnen Hoonhorst wordt veel ingezet op duurzaamheid en ecologisch beheer van het groen.

Zwakke punten:

Grote kernen

- In enkele wijken in Dalfsen hebben geen omvormingen plaats gevonden: hier zijn nog veel (beheertechisch gezien, kostbare) heestervakken aanwezig;
- In de wijken in Dalfsen is wel veel groen aanwezig, maar het aantal speelmogelijkheden is beperkt;
- In de centrumgebieden is de ruimte voor groen beperkt, deze gebieden hebben dan ook vaak een stenige uitstraling;
- De beleving van het aanwezige water in de kernen (kanaal, vijvers e.d.) is minimaal.
- Op het bedrijventerrein van Dalfsen is relatief veel gemeentelijk groen aanwezig. Hierdoor ontbreekt de mogelijkheid om met een groene omgeving een bijdrage te leveren aan een prettig werkklimaat.

Kleine kernen:

- In Lemelerveld hebben enkele wijkontsluitingswegen geen duidelijke groenstructuur.

Kansen

Gehele gemeente

- Verspreidt over de gemeente zijn verschillende gebieden aanwezig die interessant zijn voor ecologie. Deze gebieden zijn nog niet onderling met elkaar verbonden;
- Burgers zijn erg betrokken bij hun dorp of wijk. Door kaders op te stellen voor burgerparticipatie kunnen zij een nuttige bijdrage leveren bij nieuwe ontwikkelingen, groenonderhoud en het vergroten/verbeteren van de sociale samenhang;
- De inrichting van het groen bestaat soms uit veel verschillende plantsoorten in één plantvak of soorten waarvan het onderhoud intensief is op plaatsen waar intensief onderhoud niet gewenst is. Door deze vakken om te vormen ontstaan beter beheerbaar groen;
- De beleving van het aanwezige water versterken. Hierin duidelijk onderscheidt maken in streefbeeld (kijkwater, gebruikswater, natuurwater).

Grote kernen

- In nieuwbouwwijken Dalfsen zijn grote groenvakken aanwezig die de wijk doorkruisen. Dit vormen geschikte vlakken voor ecologisch te ontwikkelen zones omdat ze de wijk met het buitengebied verbinden;
- Dalfsen: aansluitingen van groen in wijken op recreatieve routes in grote groengebieden: landgoederen en Vechtdal;
- In Nieuwleusen zijn een aantal waardevolle waterstructuren aanwezig die aangegrepen kunnen worden voor ecologische en recreatieve ontwikkelingen;
- Door enkele parken te herichten met meer speelgelegenheid worden de parken meer gebruikt. (Ook de speeltuinvereniging en het aanliggende park beter verspreiden/inrichten).

Bedreigingen

Gehele gemeente

- Uitbreidingslocatie, zoals in Oudleusen (aan de rand van de dorpskernen) zijn vaak naar binnen gericht. Hierdoor ontstaat een ongewenst zicht op achterkanten van tuinen aan de buitenzijde van de kernen;
- Groene uitstraling van o.a. Lemelerveld wordt grotendeels bepaald door externe factoren: landschap, kanaal (waterschap), groen langs provinciale weg, grote particuliere tuinen. Hierdoor heeft gemeente relatief weinig invloed.

BIJLAGE 5.1.1 BOOMBELEID

BIJLAGE 5.1.1.3 Selectie Criteria waardevolle bomen:

Basisvoorwaarden:

1. De geschatte leeftijd is minimaal 50 jaar, uitgezonderd gedenkbomen of cultuurhistorisch waardevolle elementen;
2. De boom verkeert niet in onomkeerbare slechte conditie, volledig verval van de boom is niet binnen 10 jaar te verwachten;
3. De boom heeft een dusdanige habitus dat deze karakteristiek is voor de soort. (Dit geldt met name voor bomen die een ruimtelijke betekenis hebben en uitgezonderd bomen met een karakteristieke lei/snoeivorm).

Specifieke voorwaarden

M.b.t. ruimtelijke betekenis:

- A. De boom is medebepalend en onvervangbaar voor het karakter van een omgeving vanaf de openbare ruimte;
- B. De boom is een onderdeel van een geheel intact zijnde boomgroep of uniforme laan beplanting die een karakteristieke structuur in stad of landschap zichtbaar maakt;
- C. De boom is een herkenningspunt.

M.b.t. monumentwaardigheid:

- D. De boom is van een in Dalfsen zeldzame soort, type of hoge leeftijdsklasse;
- E. De boom vormt een onderdeel van een monumentale omgeving of een cultuurhistorisch waardevol element;
- F. De boom is een gedenkboom.

M.b.t. een meer dan normale ecologische betekenis:

- G. de boom vormt een (onmisbaar onderdeel) van een biotoop van in de omgeving van Dalfsen schaars voorkomende planten- of diersoorten;
- H. De boom is onderdeel van een reeks elementen die een ecologische infrastructuur vormen.

M.b.t. vermelding op monumentale bomenlijst bomenstichting:

- I. De boom staat vermeld op de monumentale bomenlijst van de bomenstichting.

M.b.t. toekomstbomen:

- J. De boom is een toekomstboom.

BIJLAGE 5.1.1.7. Afhandelingen meldingen

Klacht / Melding	Actie
Overlast door bladval	Bladkorven plaatsen in bepaalde periodes en op bepaalde locaties
Vallende vruchten (bomen/beplanting in verharding)	Bij gevaar extra schoonmaak verhardingen
Vallende vruchten (bomen/beplanting in gras / beplanting)	Niets
Allergieklachten	Enkel bij eikenprocessierups deze bestrijden. Bij andere allergieklachten wordt geen actie ondernomen
Schadelijke insecten voor de boom/ beplanting	Passende maatregelen treffen
Niet schadelijke insecten voor de boom (m.u.v. eikenprocessierups en luis)	Niets
Overlast door eikenprocessierups	Behandeling volgens beheerplan eikenprocessierups
Overlast door luis	Eventueel luisbestrijding (wanneer nuttig en verantwoord)
Beperkte toetreding zon/ licht	Eventueel snoeimaatregelen (wanneer nuttig en verantwoord)
Belemmering uitzicht (verkeerstechnisch)	Snoeien
Belemmering uitzicht (niet verkeerstechnisch)	Eventueel snoeimaatregelen (wanneer nuttig en verantwoord)
Schade door wortels (bijv. opdruk)	Herstraten en boomtechnische maatregelen treffen (bijvoorbeeld groeiplaatsverbetering). Enkel in noodzaak wortelkap toepassen
Laaghangende takken	Eventueel snoeimaatregelen (wanneer nuttig en verantwoord)
Vallende takken	Snoeien
Bomen/beplanting groeien tegen gebouwen	Eventueel snoeimaatregelen (wanneer nuttig en verantwoord)
Achterstallig onderhoud	Eventueel maatregelen (indien daadwerkelijk sprake is van achterstallig onderhoud)

Tabel A. Richtlijnen afhandeling klachten

BIJLAGE 5.1.2 Snippergroen- en uitgiftebeleid

BIJLAGE 5.1.2.1 Toetsing

Uitgangspunten beleid

- Grond die de gemeente nodig heeft voor uitoefening van haar taak komt niet in aanmerking voor verkoop of verhuur (zie ook toetscriteria). Voor haar taak in de openbare ruimte voor nu en/of in de toekomst zijn ondermeer de groene hoofd- en nevenstructuur en de parels van groot belang. Deze worden dus niet afgestoten;
- De gemeente handhaaft haar rechtspositie met betrekking tot eigendom en gebruik van groenstroken (illegaal gebruik), ongeacht de maatregelen en/of middelen die daar voor nodig zijn;
- het aan particulieren verhuren of verkopen van openbaar groen moet bijdragen aan goed beheer van de openbare ruimte en de middelen die hierbij vrijkomen moeten ten goede komen aan de kwaliteit van de openbare ruimte;
- de verhuur of verkoop van openbaar groen mag het belang van derden niet nadelig treffen (beoordeling vindt plaats door gemeente);
- alleen eigenaren van aanliggende percelen kunnen stroken in eigendom of huur krijgen en er mogen geen onlogische grenzen ontstaan.;
- de verkoop/verhuur van gronden vindt plaats tegen reëel geachte marktprijzen en gebruikelijke voorwaarden. In gevallen waarin vanwege het algemene belang vereist is dat een specifieke voorwaarde wordt opgenomen, kunnen andere voorwaarden worden gesteld;
- alle kosten die samenhangen met de verkoop, verhuur of in gebruik geven van gronden, met uitzondering van de kosten van het gemeentelijke apparaat, komen voor rekening van de koper;
- de koop- en huurprijzen worden vastgesteld, er wordt niet onderhandeld over deze prijzen;
- groenstroken die zodanig van omvang zijn of gesitueerd zijn dat er een bouwkvavel van kan worden gemaakt, worden niet uitgegeven onder het snippergroen beleid.

BIJLAGE 5.1.2.5 Verjaring

Hier wordt een uitgebreide toelichting gegeven op verjaring.

Verkrijging door verjaring

Verkrijging door verjaring kan ontstaan door in bezitneming gedurende een bepaalde tijd:

- 10 jaar te goeder trouw;
- 20 jaar te kwader trouw.

Kan verkregen worden door:

- bewijzen dat er 10-20 jaar bezit is;
- nalatigheid van de rechtsgeldige eigenaar;
- als de eigenaar aangeeft de bezitstoestand te beëindigen dan hoeft er geen sprake te zijn van 20 jaar bezit).

De overheid heeft hierin geen bijzondere positie.

Waar de overheid optreedt als behartiger van het publieke domein dient primair het bestuursrecht te gelden (ivm de doorkruisleer). Om de openbaarheid van een (bijvoorbeeld) weg te beschermen moet je gebruik maken van het bestuursrecht. Dit betekent niet dat dit leidt tot het einde van het bezit door verjaring. Het opeisen van het eigendom dient plaats te vinden via het civiele recht.

Verkrijging door verjaring kan enkel door bezitneming

Bezit kan verkregen worden door:

- in bezitneming;
- door overdracht;
- door opvolging onder algemene titel (erfgenaam) à als vorige te goeder trouw was dan is de erfgenaam ook te goeder trouw (ook al weet hij beter). Er is een duidelijk verschil tussen eigendomsoverdracht (via notariële akte) en bezitsoverdracht.

Bezit van de één sluit het bezit van de ander uit

Bezit moet waarneembaar (openbaar) zijn

Er mag geen redelijke twijfel bestaan dat er sprake is van houden voor zichzelf

Daden van zuivere willekeur leiden niet tot bezit

Bezit van een onroerende zaak kun je niet prijsgeven

Wie het recht van een ander erkent is geen bezitter maar houder

Gedogen leidt niet tot bezit maar tot houderschap (recht van een ander wordt erkend (art. 3:113 lid 2 & 117 lid 2)).

Door als gemeente een brief te sturen waarin het gebruik wordt gedoogd voorkom je verjaring (bijvoorbeeld: "wij gaan er vanuit dat u hiermee akkoord gaat, tenzij u mij binnen één maand bericht").

Wanneer bezit

- maatstaf: de verkeersopvattingen op basis van de uiterlijke feiten (art. 3: 108 e.v.)
- maatgevend is hoe in de maatschappelijk verkeer de feitelijke situatie wordt beoordeeld
- de wil van wie de macht uitoefent is niet beslissend en dus onvoldoende voor bezit.

Degene die in de openbare registers staat ingeschreven is bezitter à een ander moet aantonen dat deze niet het bezit heeft door bewijs.

Dit kan door:

- foto's/luchtfoto's (het kadaster heeft een grote collectie);
- getuigenverklaringen;
- verklaring van partijen.

Het doel hierbij is aantonen dat men bezitshandelingen heeft verricht, in het bijzonder de macht heeft uitgeoefend met uitsluiting van anderen en in het bijzonder voor de eigenaar duidelijk is dat de bezitter de pretentie heeft de rechthebbende te zijn.

Stuiting van verjaring (= afbreken van lopende verjaring)

Dit kan d.m.v. een eis of d.m.v. een schriftelijke aanmaning. Na erkenning moet binnen 6 maanden na de schriftelijke aanmaning rechtsvordering plaats vinden. Na stuiting begint de nieuwe verjaringstermijn (max. 5 jaar). Dus toewijzing van een rechtsvordering tot beëindigen van het bezit stuit de lopende verjaring. Daarentegen start de dag na de uitspraak de extinctieve verjaring van de bevoegdheid tot ten uitvoerlegging. Wordt het vonnis niet ten uitvoer gelegd, dan al na 20 jaar alsnog het recht door de bezitter door verjaring gekregen worden (art. 3:104 lid 2).

Verjaring: inschrijving

- verjaring heeft werking zonder inschrijving (3:24 lid 2 sub e);
- maar tenaamstelling in kadaster blijft onveranderd;
- mogelijkheid tot inschrijving via notariële verklaring, art. 34 Kadasterwet.

Dus: Vastgesteld wordt dat eigendomsverkrijging door verjaring heeft plaats gevonden. Inschrijving in de openbare registers zorgt enkel voor dat de kadastrale tenaamstelling wordt aangegeven. Dit komt praktisch alleen voor als verjaring wordt erkend. Als e.e.a. niet is ingeschreven in de openbare registers wil dat niet zeggen dat er geen verkrijging door verjaring is opgetreden.

Voortzetten lopende verjaring bij verkrijgende verjaring

- Verkrijging onder algemen titel: rechtsopvolger zet lopende verjaring voort (art. 3:102, lid 1, zie ook 3:116);
- Overige gevallen: voortzetting indien de rechtsopvolger te goeder trouw is en het bezit is verkregen van voorganger (art 3:102 lid 2);
- Een eenmaal begonnen extinctieve verjaring ex-3:105 blijft doorlopen vanaf het moment dat de eerste persoon het bezit kreeg.

Geldt ook als de in bezit genomen zaak inmiddels een andere eigenaar heeft verkregen. Ratio verjaring: rechtszekerheid.

BIJLAGE 5.1.2.6 Ontruiming

Door inventarisaties worden alle gevallen van gebruik van gemeentegrond in kaart gebracht. Gronden die in gebruik zijn, waar geen overeenkomst gesloten is en die niet voldoen aan de toetsingscriteria komen niet in aanmerking voor verkoop of verhuur. De gemeente vordert ten aanzien van deze gronden ontruiming, zodat deze percelen weer onderdeel uitmaken van de openbare ruimte. Ook kan de situatie zich voordoen dat de gebruiker van de grond niet instemt met koop of huur. In dat geval is er geen zicht meer op totstandkoming van een overeenkomst en is ontruiming de enige optie. In geval van ontruiming verzoekt de gemeente de gebruiker schriftelijk om de desbetreffende grond binnen een redelijke termijn weer in oude staat terug te brengen. Wanneer de "oude staat" niet valt te achterhalen, bepaalt de gemeente op welke wijze de gebruiker de grond moet opleveren. Meestal houdt dit in dat de grond vrij van alle bouwwerken, verharding en beplanting moet worden opgeleverd.

BIJLAGE 5.2 Groenbeleidsprojecten m.b.t. inrichting en beheer

BIJLAGE 5.2.1 Zoneringskaarten

BIJLAGE 5.2.2 Kwaliteitshandboek Groen

5.2.2.1. Bomen

De openbare ruimte herbergt veel verschillende functies en wordt voor veel verschillende doeleinden gebruikt. Hierdoor is de ruimte voor bomen vaak beperkt. Het toepassen van bomen moet dan ook afgestemd zijn op de omstandigheden in de omgeving. Het grote scala aan boomsoorten met elk hun specifieke eigenschappen biedt kansen om de esthetische eigenschappen slim te combineren met de gebruikskwaliteit. Hierdoor is het mogelijk een boom duurzaam toe te passen en daarmee de gewenste functie van de boom te bereiken. Eventuele problemen met bomen worden hierdoor verminderd of voorkomen. Onderstaande richtlijnen zijn gericht op het ontwikkelen van een duurzaam boombestand.

A: Algemeen

Voor het toepassen van bomen worden verschillende algemene uitgangspunten en aanbevelingen gehanteerd. Door alle plannen hieraan te toetsen wordt structureel gewerkt aan een duurzaam boombestand.

Streven naar optimale vitaliteit

De vitaliteit van bomen moet gegarandeerd worden. Een gezonde boom is over het algemeen veilig en duurzaam. Naast externe omstandigheden (bijv. stambeschadigingen) zijn standplaats, groeiruimte, bodem, waterhuishouding en juiste soortkeuze essentieel voor de vitaliteit. Hierbinnen zijn mogelijkheden om de situatie te verbeteren, zoals verankering, beluchting maaibescherping en watergeven.

Mogelijkheid tot groei naar soorteigen habitus

De boom moet kunnen uitgroeien tot de soorteigen habitus. Dat wil zeggen dat de boom bovengronds en ondergronds voldoende ruimte moet hebben om uit te groeien tot de vorm die de boom van nature ontwikkelt. Hierdoor ontstaat een fraaie verschijningsvorm van de boom.

Minder onderhoud door correcte toepassing

Het nastreven van een vitaal bomenbestand vindt de gemeente Dalfsen belangrijk. Een op maat gemaakte toepassing van bomen resulteert in lagere onderhoudskosten als snoeien, boomcontroles en ziektebestrijding. Door eenmalig te investeren in een voor de boom perfecte groeiplaats kunnen de meer structurele onderhoudskosten worden beperkt of zelfs worden voorkomen.

Overlast beperken

Eventuele overlast voor omwonenden moet zoveel mogelijk worden beperkt om draagvlak voor instandhouding van de boom te kunnen garanderen. Hierbij is het van belang om bij nieuwe aanplant de natuurlijke habitus van de beoogde boomsoort in relatie met de standplaats in acht te houden. Aspecten als vruchtdracht, schaduwwerking en bladoverlast zijn ook van belang bij de soortkeuze in relatie tot de standplaats.

Soms geen boom planten versterkt de ervaring van de bomen die er wel staan

De beleving van het open landschap of een stenige omgeving kan een contrast geven met een besloten bos en groene woonstraten. Deze contrasten kunnen voor de beleving een waardevolle toevoeging zijn.

Beter één grote boom dan meerdere kleine

Bomen van de eerste grootte kunnen, wanneer ze op de juiste plek zijn toegepast uitgroeien tot imposante, grote en waardevolle bomen. Kleinere bomen hebben over het algemeen een snellere omlooptijd en moeten eerder vervangen worden. De meest waardevolle bomen in de openbare ruimte zijn dan ook de oudere bomen. Plant daarom op plaatsen waar ruimte is bomen die uit kunnen groeien tot dergelijke exemplaren.

Bomen bij voorkeur in beplanting of gras

Ongeacht de groeiplaatsverbetering bij bomen in verharding, blijft het beter een boom in beplanting of gras aan te planten. De beter vochthuishouding, beluchting van de wortels en het ontbreken van grote druk op de ondergrond zorgt voor betere groeiomstandigheden.

Bewuste toepassing vormbomen

Leibomen, knotbomen en gekandelaberde bomen vragen gedurende het gehele leven van de boom extra onderhoud. Dit onderhoud vormt een extra kostenpost. Het toepassen van vormbomen dient dan ook alleen te geschieden op locaties waar deze extra kosten verantwoord zijn, zoals centrumgebieden of nabij monumenten.

B: Technische richtlijnen

De technische richtlijnen hebben betrekking op de noodzakelijke hoeveelheid ruimte om een boom een goede groeiplaats te bieden. Bovengronds dienen richtlijnen met betrekking tot plantafstand, afstand tot bebouwing en obstakels etc. in acht genomen te worden. Ondergronds is voldoende doorwortelbare ruimte noodzakelijk. De benodigde ruimte is afhankelijk van de uiteindelijke boomgrootte. Hierbij worden drie groottes onderscheiden, deze worden in de tabel hieronder omschreven.

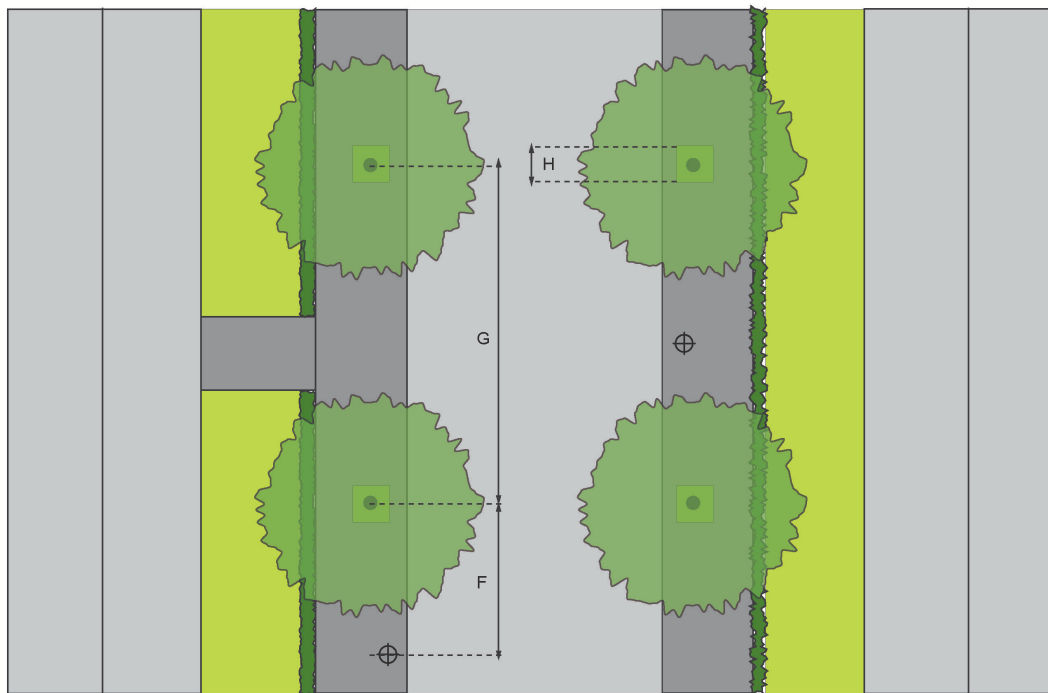
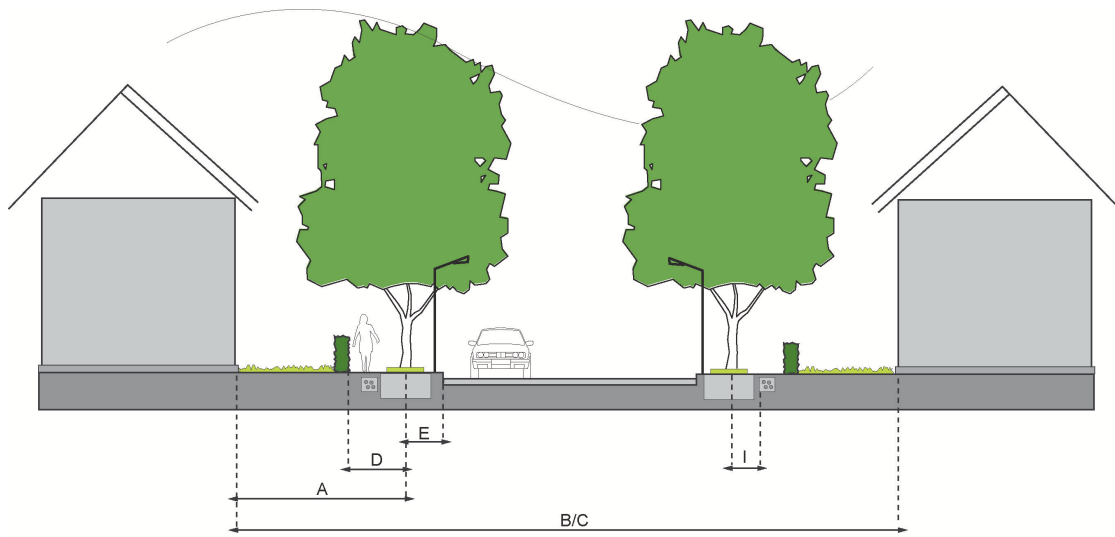
Boomgrootte	Beschrijving	Inheemse boomsoorten ter voorbeeld
1e grootte	Bomen die bij uitgroeï tot hun natuurlijke habitus groter worden dan 15 meter	Eik, beuk, linde, es, iep
2e grootte	Bomen met een natuurlijke habitus tussen 8 en 15 meter	Berk, lijsterbes, zoete kers
3de grootte en vormbomen	Bomen met een natuurlijk habitus tot 8 meter	Meidoorn, leilinde, knotwilg

Tabel B. Omschrijving boomgroottes

		Boomgrootte			
		1e	2e	3e / vorm	
A	Minimale afstand tot gebouw/gevel	8	6	4	m1
B	Minimale breedte straatprofiel voor een rij <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitgaande van bovengrondse maat van gevel tot gevel; ▪ De afstand is twee maal de minimale afstand van boom tot gevel. 	16	12	8	m1
C	Minimale breedte straatprofiel voor twee rijen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitgaande van bovengrondse maat van gevel tot gevel ▪ Maat is berekend op basis van twee maal de afstand tot gevel en minimale tussenmaat (bij driehoeksverband) 	25	18	14	m1
D	Minimale afstand tot kavelgrens <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wettelijke minimale maat is voor gemeentelijke bomen niet gedefinieerd. De gegeven maat is een richtlijn 	3	2,5	1	m1
E	Minimale afstand tot rijbaan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tevens afhankelijk van opkroonhoogte 	2,5	2,5	1	m1
F	Minimale afstand tot openbare verlichting <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitgezonderd situaties waarbij de onderzijde van de kronen zich boven de armatuur bevindt 	6	4	3	m1
G	Minimale onderlinge afstand <ul style="list-style-type: none"> ▪ Afstand in de rij, gebaseerd op uitgroei tot natuurlijke habitus 	>12	>8	>6	m1
H	Minimale open boomspiegel standplaats in verharding	6	2	1	m2
I	Minimale afstand tot kabels en leidingen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Richtlijn is gebaseerd op behoud van een acceptabel en veilig wortelgestel wanneer een sleuf gegraven wordt ten behoeve van kabels en leidingen; ▪ Geldt niet voor bijzondere kabels en leidingen zoals hoogspanningstracés en transportleidingen 	4,5	3	2	m1
J	Minimale afstand tot wortelgeleidingssystemen	3	2,5	1,5	m1
K	Minimale ondergrondse ruimte (algemeen) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bij bomen in verharding wordt minimaal rekening gehouden met een plantplaats die voorzien is van gecertificeerd bomenzand met een inhoud van: 	15	7	5	m2
		9	4	2,25	m3

Tabel C. Technische richtlijnen bomen

* Deze tabel gaat uit van bomen met een standaard kroonvorm. Kronen met bijvoorbeeld een zuilvorm of brede waaivorm vallen hier niet onder. De punten A t/m H komen overeen met de aanduidingen in figuur C.

Figuur A. Aanduidingen tabel C

5.2.2.2 Beplanting

Door beplanting op de juiste wijze toe te passen wordt het gewenste eindresultaat bereikt en worden onnodige kosten door uitval of een intensief beheer voorkomen. Middels onderstaande algemene en technische richtlijnen is aangegeven waar de groeninrichting aan moet voldoen.

A: Algemene richtlijnen

Zowel bij nieuwbouw als herinrichting is het van belang een goede afweging te maken over de groene inrichting. Enerzijds om de gewenste, karaktervolle uitstraling te realiseren of te behouden. Anderzijds met het oog op de organisatie en uitvoering van het beheer. Hieronder zijn enkele algemene richtlijnen opgenomen.

Goede start: Aanplanten onder de juiste condities

Voor het realiseren van een vitale beplanting zijn de volgende punten van belang;

- Het bieden van goede groeiomstandigheden waardoor de beplanting beter in staat is zich te ontwikkelen/ herstellen waardoor plantvakken eerder gesloten zijn;
- Het toepassen van plantmateriaal dat voldoet aan de kwaliteitsnormen die gelden binnen de EU;
- Een op maat georganiseerde nazorg direct aansluitend op de plantwerkzaamheden.

Gesloten beplanting: open plekken in beplanting beperken

Door het toepassen van beplanting met een hoge groeisnelheid en herstellingsvermogen wordt de kans op open plekken in de beplanting verminderd. Uitgangspunten hiervoor zijn:

- Beplanting met een compacte groei beperkt de hoeveelheid zwerfvuil die erin blijft hangen;
- Beplanting in pollen is praktischer voor het beheer dan beplanting met uitlopers. Deze uitlopers kunnen tijdens het schoffelen worden afgekapt waardoor sluiting van het plantvak wordt vertraagd.

Gazon in plaats van beplanting

Het toepassen van gazon heeft de voorkeur boven beplanting, mits daarbij de gewenste groenstructuur niet wordt verstoord. In gazons heeft de aanwezigheid van onkruiden een minder storend effect op het beeld. Daarnaast liggen de onderhoudskosten voor gazons vaak lager.

Grote plantvakken in plaats van meerdere kleine

Het toepassen van grote plantvakken in plaats van meerdere kleine plantvakken heeft als voordeel dat de beplanting robuuster is en sneller sluit. Bovendien zijn grotere vakken sneller en daardoor goedkoper te beheren. Kleinere plantvakken daarentegen zijn gevoeliger voor doorlopen, vernieling of uitval van beplanting en zijn duurder in onderhoud.

Eenheid in beplanting

Het toepassen van verschillende plantsoorten naast elkaar, levert specifieke knelpunten op bij het beheer. Doordat elk plantvak een ander onderhoud vraagt kunnen werkzaamheden niet aaneengesloten uitgevoerd worden, wat ten koste gaat van de productiviteit. Door het toepassen van 'slimme combinaties' is het mogelijk hier een beheervoordeel te behalen. Bijvoorbeeld door het toepassen van beplanting met dezelfde snoeiwijze. Daarnaast vergroot een herhaling van beheergroep en/of soorten binnen een wijk of woonstraat de eenheid en ontstaat een eenduidigere groenstructuur.

Afplanten van randen/boomspiegels

Door randen van opgaande beplanting af te planten met vaste planten of bodembedekkers wordt de verstoring van het beeld door onkruidgroei tegengegaan. Het aanbrengen van vaste planten of bodembedekkers in de boomspiegel (verharding) kan een verbetering in het beeld en verlaging van beheerkosten tot gevolg hebben.

B: Technische richtlijnen

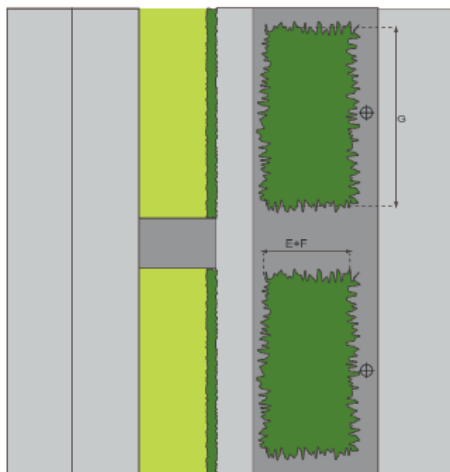
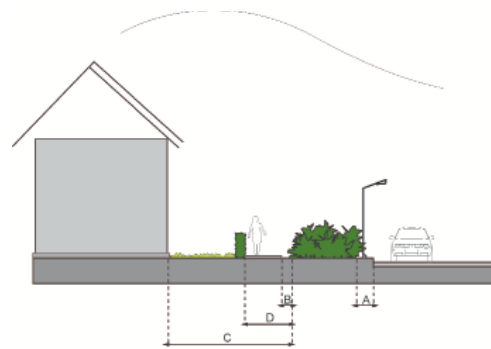
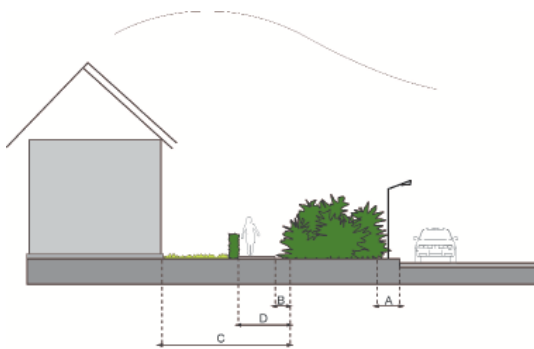
Hiernaast zijn richtlijnen opgenomen die bedoeld zijn voor gebruik tijdens het ontwerptraject. Hiermee wordt voorkomen dat beplanting in een later stadium voor overlast zorgt.

		Bosplantsoen	Heesters / cultuurrozen	Bodembedekkers	(Blok) hagen	Kruidachtigen	Gazon / extensief	
A	Minimale afstand tot rijbaan <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeten vanaf de rand van het plantvak ▪ Om beschadiging en overlast door overhangende takken te beperken 	2	2	0.3	0.3	n.v.t.	n.v.t.	m1
B	Minimale afstand tot fiets/voetpad <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeten vanaf de rand van het plantvak ▪ Om beschadiging en overlast door overhangende takken te beperken 	2	2	0.3	0.3	n.v.t.	n.v.t.	m1
C	Minimale afstand tot gevel <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeten vanaf de rand van het plantvak ▪ In verband met het onderhoud van hagen is het niet wenselijk een haag tot aan de gevel te planten ▪ In verband met opdruk van fundering door grove beplanting is het niet wenselijk deze aan te brengen dicht langs een gevel 	1	1	n.v.t.	0.5	n.v.t.	n.v.t.	m1
D	Minimale afstand tot kavelgrens <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeten vanaf de rand van het plantvak ▪ In verband met het onderhoud van hagen is het niet wenselijk een haag tot aan de gevel te planten 	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0.5	n.v.t.	n.v.t.	m1
E/ F	Minimale vakbreedte/lengte <ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor een kwalitatief goed plantvak is het noodzakelijk een minimale vakbreedte aan te houden waardoor de beplanting voldoende ruimte heeft om zich te ontwikkelen 	3	2	2	1.00	2	2	m1
G	Maximale vakbreedte/lengte <ul style="list-style-type: none"> ▪ Om het plantvak beheerbaar te houden is een minimale vakbreedte bepaald ▪ Daarnaast wordt op deze manier voorkomen dat een uniform geheel ontstaat 	n.v.t.	20	20	10	10	n.v.t.	m1
H	Minimale oppervlakte <ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor een kwalitatief goed plantvak is het noodzakelijk een minimale vakbreedte aan te houden waardoor de beplanting voldoende ruimte heeft om zich te ontwikkelen 	50	20	10	n.v.t.	5	50	m2

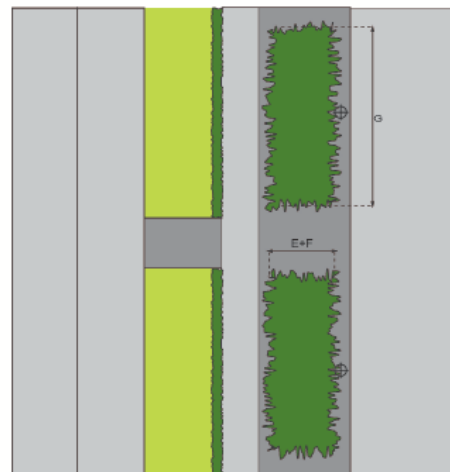
I	Maximale oppervlakte <ul style="list-style-type: none"> Om het plantvak beheerbaar te houden is een maximale oppervlakte bepaald. Wanneer toch een groter plantvak gewenst is moet afgewogen worden of dit beheertype daar wel het juiste voor is 	n.v.t.	200	200	n.v.t.	50		m2
J	Minimale doorwortelbare ruimte <ul style="list-style-type: none"> Onder deze doorwortelbare ruimte moet wel een waterdoorlatende laag aanwezig zijn, om overtollig water af te voeren 	1	0.5	0.5	0.5	0.5	0.1	m1

Tabel D. Technische richtlijnen beplantingen

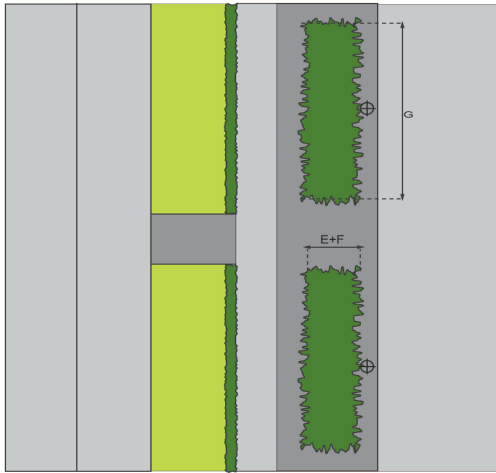
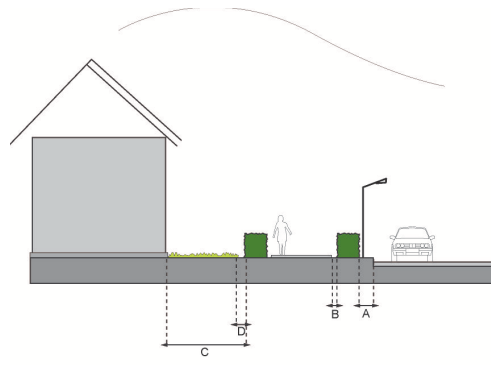
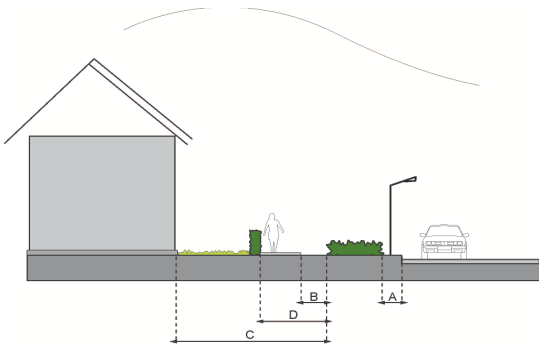
* De punten A t/m G komen overeen met de aanduidingen in figuur B t/m E.

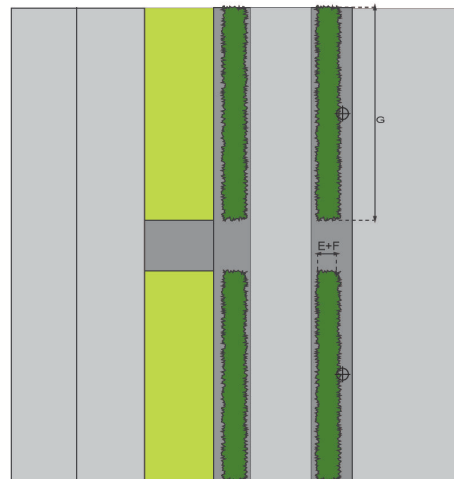
Figuur B. Aanduidingen tabel D, bosplantsoen

Figuur C. Aanduidingen tabel D, heesters

Figuur D. Aanduidingen tabel D, bodembedekkers

Figuur E. Aanduidingen tabel D, hagen

5.2.2.3. Leveringseisen

De gemeente heeft belang bij een goed functionerende en kwalitatieve beplanting. Om dit te kunnen garanderen wordt voorafgaand aan de aankoop van nieuw plantmateriaal de gewenste kwaliteit omschreven middels concrete leveringseisen. Zo worden algemene eisen gesteld aan plantmateriaal zoals wijze van aflevering en het vrij zijn van ziekte en plagen, of de meer soort specifieke eisen als maatvoering en omschrijving. Hieronder zijn de twee aspecten behandeld die van belang zijn in de inkoopfase, hierbij is de soortkeuze dus al gemaakt.

Kwaliteit plantmateriaal

Om uitval te voorkomen is het belangrijk plantmateriaal te gebruiken van een goede kwaliteit. Daarnaast wordt voor een bepaalde kwaliteit gekozen om uniformiteit te kunnen garanderen voor bijvoorbeeld laanbeplantingen. Het plantmateriaal is van een hogere kwaliteit als het direct van de kweker komt, omdat kwekers vaak gespecialiseerd zijn in enkel bomen of enkel heester. De gemeente hanteert bij voorkeur tijdens de gunning van inkoop een indeling tussen bomen en struiken. Welke leverancier het materiaal ook levert, een kwaliteitscontrole bij aflevering blijft belangrijk.

Duurzaam inkopen

Het beleid binnen de gemeente Dalfsen is gericht op duurzaamheid. Het duurzaam inkopen van plantmateriaal is dan een belangrijk streven. Hieronder worden de voor beplanting belangrijke duurzaamheidsaspecten besproken.

A: Kwaliteitsnormen

Naast het bieden van goede groeiomstandigheden is het van belang dat beplantingen worden toegepast die voldoen aan de algemeen geaccepteerde en gebruikte kwaliteitsnormen zoals deze worden gehanteerd binnen de Europese Unie. Deze kwaliteitsnormen zijn opgenomen in de uitgave '*Kwaliteitsnormen en omschrijvingen van boomkwekerijproducten*' opgesteld door de Raad voor de Boomkwekerij.

B: Milieuvriendelijke teelt

De teelt van plantmateriaal kan het milieu aanzienlijk belasten, met name door bemesting en gewasbeschermingsmiddelen. Kwekerijen kunnen middels hun certificeringssystemen aan tonen dat het product duurzaam is gekweekt. Bij de verschillende certificeringssystemen moet wel worden opgelet dat het product- en niet bedrijfsgericht is. De gemeente Dalfsen hanteert de onderstaande productgerichte certificeringssystemen:

- EKO; gecertificeerd door SKAL en ook wel vaak zo genoemd. Dit zijn biologisch geteelde producten. Dit is de hoogst mogelijke certificering. De voorkeur van de gemeente Dalfsen gaat uit naar EKO gecertificeerd materiaal;
- Milieukeur; dit keurmerk richt zich op de koplopers in de gangbare teeltmethode. Ook dit keurmerk stelt bovenwettelijke eisen aan o.a. bemesting en gewasbescherming en garandeert zo een duurzaam geteeld product.

Middels een gestandaardiseerde plantlijst worden de gewenste kwaliteits- en leveringseisen kenbaar gemaakt.

BIJLAGE 5.3 OVERIGE THEMA'S

BIJLAGE 5.3.1 BEDRIJFSVOERING

BIJLAGE 5.3.1.2 Overzicht toepassingen op gebied van duurzaamheid voor de afdeling Onderhoud en Beheer

Fasen	Methoden/normen	Toepassingen O&B bij People	Toepassingen O&B bij Planet	Toepassingen O&B bij Profit	
Ontwerpfase inrichting openbare ruimte	Duurzaam ontwerp/ normering en toetsing van plannen op :	Duurzaam (groen)ontwerp, hierbij houden we rekening met:	Duurzaam (groen)ontwerp, hierbij houden we rekening met:	Duurzaam (groen)ontwerp, hierbij houden we rekening met:	
	hoeveelheid groen/bestrating	Belang en waarde van groen voor gezondheid, veiligheid, luchtkwaliteit etc.	Hoeveelheid groen ondermeer van belang voor de identiteit en oriëntatie van het groen, biodiversiteit etc.	Waardevermeerdering woningen/bedrijven door groene openbare ruimte	
	milieueffect	Inkoop materialen en materieel op basis van schone benzine tbv gezondheid	Energieverbruik bij gebruik: Inkoop materialen en materieel op basis van duurzame brandstof		
	meervoudig gebruik		Gebruik groen voor groenfunctie en waterberging		
	biodiversiteit		Behoud van bestaande landschaps-elementen tbv ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit		
			Inrichting openbare ruimte keuze voor natuurlijke groencategorieën		
Ontwerpfase inrichting openbare ruimte	Ontwerp, inrichting en beheer afwegen en toetsen vanuit levensduurverwachting (LCA). Dit beoordelen vanuit:				
	milieubelasting		Inkoop beplanting en bemesting op basis van duurzaamheid, beplanting heeft langere levensduur/minder inboet		
	kosten aanleg en beheer		Juiste plant op de juiste plaats	Wijze van inrichting heeft consequenties voor beheer (eerdere inbreng van Beheer Openbare Ruimte in projectfase)	
			Groeiplaatsverbetering	Clusteren grootschalige werkzaamheden gemeentebreed	
	functies		Door de veelheid van functies heeft groen een langere levensduur, in ieder geval voor één van de functies	Bij ontwerp van bestrating toepassing voegvulling -> minder onkruid op bestrating-> besparing	
	cradle tot cradle		Duurzame inkoop van materialen en grondstoffen (incl. recycling)	Duurzame inkoop van materialen en grondstoffen (incl. recycling), minder afval->kostenbesparing	
	creatieve innovatieve oplossingen	Verjonging personeelsbestand (vernieuwende ideeën) Aanbieden stageplaatsen (vernieuwende ideeën)		Clusteren grootschalige (beheer)werkzaamheden gemeentebreed	
		Samenwerken (netwerken en kennis delen) in DSZ verband, Vechtdalgemeenten en Provincie en Zwolle.	Bij ontwerp van bestrating toepassing voegvulling -> minder onkruid op bestrating-> geen onkruidbestrijding nodig		
	draagvlak	Burgerparticipatie bij planopzet			
	Realisatiefase inrichting openbare ruimte	Bij inkoop en uitvoeringsprocessen aanreiken van duurzaamheidscriteria op gebied van:			
	materialen	Toepassing van duurzame materialen die niet schadelijk zijn voor gezondheid	Duurzaam gebruik materiaal en grondstoffen en hergebruik: Inkoop bestratingmaterialen	Total cost of ownership: Inkoop materialen en materieel op basis van prijs	
			Inkoop beplanting en bemesting op basis van prijs en kwaliteit		
				Waterverbruik: alleen grond- of oppervlaktewater tbv kosten	
	vakkennis	Veiligheid/vakmanschap: Algemene borging duurzaamheid in certificaat Goud (incl werkoverleg)	Werkwijze afgestemd op lokale omstandigheden		
		VCA certificaat			
		Ontwikkelen en inzetten personeel/educatie: Persoonlijke Ontwikkeling en Scholing (POP)			
	bedrijfsvoering	Uitbesteden van werkzaamheden aan Sw bedrijf	Uitbesteden van activiteiten: aannemer wordt geselecteerd op duurzaamheid (Pianoo)		
			Uitstoot: afstand tot gebruiklocatie, bijv. bij uitbesteding werk aan (lokale) aannemer.		
	cradle tot cradle (ketensluiting materialen)		Duurzame inkoop van materialen en grondstoffen (incl. recycling) op gebied van grijs, groen en spelen	Verwerking groene restproducten voor energie en bodemverbetering uit kostenbesparing	
			Toepassing van bodemverbetering uit groene restproducten		
			Aanbieden voorzieningen tbv afvalreductie: Bijv. aankoop blikvanger		
Beheer openbare ruimte	Duurzame projectuitvoering	Gebruikersparticipatie: Bijv. Bewoners helpen mee met het onderhoud van de openbare ruimte	Uitbesteden van activiteiten: aannemer wordt geselecteerd op duurzaamheid (Pianoo)	Terugverdientijd: Handmatig werk--> materieel. Bijvoorbeeld verharding vegen handmatig --> bioveegmachine	
		Uitbesteden van werkzaamheden aan Sw bedrijf	Inboet van duurzaam plantmateriaal en hergebruik (bestrating)materialen	Burgermeldingen clusteren	
			inzet duurzaam materieel, gebruik smeemiddel/hydraulische olie	Gebruikersparticipatie: Verwijderen zwerfuit door gemeenschappelijke acties, ook financieel voordeel	
			Ketensluiting materialen: bijv.: verwerking groene restproducten voor energie en bodemverbetering		
		Vakmanschap	Veiligheid/vakmanschap: Algemene borging duurzaamheid in certificaat Goud	Waterverbruik: gebruik (indien mogelijk)alleen grond- of oppervlaktewater voor jonge aanplant en op sportvelden	Afalscheiding en transport
			VCA certificaat	Niet chemische onkruidbestrijding op bestrating, toepassing Wave en hete lucht	Scheiding van (afval)water
			Persoonlijke Ontwikkeling en Scholing (POP)		Terugverdientijd: Bijv. Verschralen bermen tbv kostenreductie op langere termijn
		Creëren draagvlak bij medewerkers (bv in toolbox)		Afalscheiding en transport	Wateropvang in groen op basis van kosten
				Wateropvang gebiedseigen water <--> scheiding van (afval)water	Gebiedseigen water <--> gescheiden systeem, kostenbesparing
				Verschralen bermen tbv biodiversiteit	

Milieubeleidsverklaring

Gemeente Dalfsen beschouwt het zoveel mogelijk ontzien van het milieu als een belangrijke doelstelling. De beheersing van de milieubelasting en het beperken van de milieurisico's zijn een primaire verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. De zorg voor het milieu is een structureel onderdeel van de bedrijfsdoelstellingen.

Gemeente Dalfsen heeft zichzelf een hoog ambitieniveau opgelegd wat betreft het ontwikkelen van een klimaat- en duurzaamheidsbeleid. De gemeenteraad heeft in december 2008 ingestemd met een omvangrijk meerjarenprogramma met als uiteindelijk doel om in 2025 een CO² neutrale gemeente te zijn.

Voor het beheer van de openbare ruimte is gekozen voor de hoogst mogelijke graad van duurzaam beheer. Om dit te realiseren is er gekozen om te werken volgens de eisen die gesteld worden voor het certificaat barometer duurzaam terreinbeheer op niveau goud.

Het certificaat barometer duurzaam terreinbeheer "niveau goud" zorgt voor een beheer van de openbare ruimte met aandacht voor bescherming van het milieu en waarborging van de veiligheid en gezondheid van haar werknemers, klanten en burgers.

Om dit beleid te realiseren neemt de gemeente Dalfsen de volgende regels in acht:

- Erkenning van het belang van het milieu.
- Voldoen aan de wettelijk vastgelegde milieuvoorschriften.
- De werkzaamheden worden in overeenstemming met het ondernemingsbeleid en vastgestelde procedures uitgevoerd.
- Het bevorderen van de betrokkenheid en deskundigheid van de betrokken werknemers.
- Aan deze medewerkers wordt de benodigde ruimte gegeven om de vastgestelde doelstellingen in de praktijk waar te maken.
- Alle relevante informatie betreffende het certificaat wordt aan de medewerkers verstrekt.
- De medewerkers worden verantwoordelijk gesteld voor het nakomen van het beleid.
- De resultaten van het gevoerde beleid zal breed onder de bevolking worden uitgedragen.
- De effecten van het gevoerde beleid zal om de vier jaar worden vastgelegd en de geformuleerde doelstellingen worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De eerste keer in 2014.

Voor de milieucoördinator van de afdeling Onderhoud en Beheer betekent dit:

- Hij zich zal verdiepen in alle facetten die een gouden certificering met zich mee brengt en deze zal gaan uitdragen naar de ander medewerkers.
- Hij zich volledig in gaat zetten om de milieubelasting zo beperkt mogelijk te houden.
- Hij zich mede in gaat zetten voor inkoop van duurzame materialen en materieel.
- Hij veel waarde hecht aan het vastleggen van procedures, een goed gegevensbeheer en actualiteit van het milieuarchief.

Voor alle betrokken werknemers betekent dit:

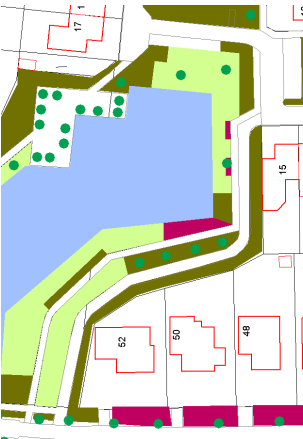
- Dat de werkzaamheden uitgevoerd worden in overeenstemming met de geformuleerde doelstellingen en de opgestelde beleidsregels.
- Dat er een zodanige positieve houding wordt ontwikkeld waarbij het milieu en duurzaamheid alle benodigde aandacht krijgt in alle besluitvorming en handelen.
- Dat de waarde van een duurzaam onderhoud van de openbare ruimte wordt beschouwd als een vanzelfsprekende wijze van handelen bij de uitvoering van werkzaamheden.

Henk Nijkamp,
Hoofd van de afdeling Onderhoud en Beheer

Dalfsen, September 2012

BIJLAGE 6 REALISATIE VAN DE VISIE EN GROENBELEIDSTHEMA'S

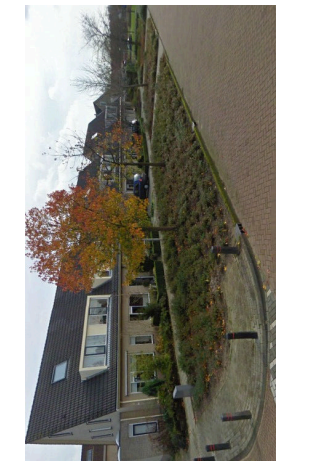

Beheervoorstellen kern Dalfsen

<p>1. Hoek Kostersef/Gruttersef</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>2. Trapveld Engberserf</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomen staan dicht op elkaar.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Wanneer onderbepanting omgevormd wordt naar gras, dan bomen dunnen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Bepanting met doorns rondom trapveld.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bepantingstrook omvormen naar gras en haag.</p>
<p>3. Voet-/fietspad vanaf Polhaarweg</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>4. Voet-/fietspad bij vijver</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Gescheiden ligging van paden, lastig met onderhoud.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Fiets-voetpad combineren, één van de twee laten vervallen of naast elkaar leggen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Gescheiden ligging van paden, lastig met onderhoud.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Fiets-voetpad combineren, één van de twee laten vervallen of naast elkaar leggen.</p>

Beheervoorstellen kern Dalftsen

<p>5. Polhaarbosje</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>6. Verdiepte Vechtarm</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Visie en inrichtingsplan dateert uit 2003.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Plan evalueren en waar nodig aanpassen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Visie en inrichtingsplan dateert uit 2004.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Plan evalueren en waar nodig aanpassen.</p>
<p>7. Bosje Alb. Schweizerstr.-Gentiaan</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>8. Leilinden centrum</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Visie en inrichtingsplan dateert uit 2003.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Plan evalueren en waar nodig aanpassen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Leiconstructie bemoeijkt het onderhoud</p>	<p>Maatregel</p> <p>Mogelijkheden bekijken voor het weghalen van de leiconstructie.</p>

Thematische voorstellen kern Dalfsen

<p>1. Stegemanserf-Grutterserf</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>2. Kosterserf</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft beperkte meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras.</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting doet het slecht en heeft nauwelijks meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>
<p>3. Polhaarweg 25 t/m 33</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>4. Spiekermanserf 12 t/m 36</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft nauwelijks meerwaarde voor omgeving -> meer openheid.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras.</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft beperkte meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras.</p>

Thematische voorstellen kern Dalisen

<p>5. Meesterserf 1 en 3</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>6. Langkamp</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft beperkte meerwaarde voor omgeving. Beplanting is echter nog van goede kwaliteit. Wanneer beplanting slechter wordt dan aanpakken.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras.</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft beperkte meerwaarde voor omgeving. Beplanting is echter nog van goede kwaliteit. Wanneer beplanting slechter wordt dan aanpakken.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>
<p>7. Ruigedoornstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>8. Pleyendal</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft beperkte meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras.</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft nauwelijks meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>1. Hoek Bontekamp-Vossersteeg</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>2. Vijver Polhaarweg</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Waterschapsgebouw is opgeheven en verkocht als woning en daardoor hebben de parkeerplaatsen geen functie meer.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichtingsplan maken en meer toegankelijk maken als openbare ruimte. Daarna plan uitvoeren.</p>	<p>Constatering</p> <p>Folievijver is lek. Daarnaast heel snel dichtgroeien van vijver met riet en waterplanten.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Onderzoek naar mogelijkheden om vijver anders in te richten.</p>
<p>3. Polhaarweg 21-Ankummer Es</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>4. Meesterserf</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Ontbreken boomstructuur</p>	<p>Maatregel</p> <p>Doortrekken eiken, 5 stuks maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Geen duurzame boomsoort aanwezig vanaf Ribberserf tot Meesterserf 21.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant duurzame boomsoort 1e of 2e grootte, 5 stuks maat 18-20.</p>

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>5. Gerner Es</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>6. Zichtlijn Huize Gerner</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Eikenrij mist op Gerner Es, vanaf huize Gerner tot sportpark Gerner.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Planten van ongeveer 8 eiken, maat 16-18</p>	<p>Constatering</p> <p>Huize Gerner is nauwelijks betrokken bij Gerner Marke.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Het historisch gebouw en groenplek meer betrekken bij Gerner Marke door aanleg voetpad, zichtlijn op Huize Gerner herstellen.</p>
<p>7. Kievitsbloem/Grasklokje</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>8. Henri Dunantstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Inrichting buurtwegen laat te wensen over.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichting/reconstructie gehele openbare ruimte Kievitsbloem/ Grasklokje. Hierover overleg met Vechthorst.</p>	<p>Constatering</p> <p>Een klein deel van de bomenrij mist, ter hoogte van Boterbloem 19 t/m 22.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van ongeveer 5 bomen, maat 18-20, 1e /2e grootte.</p>

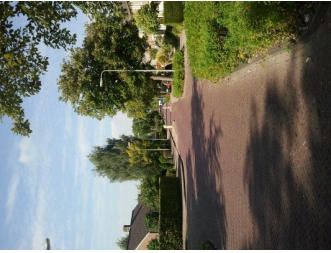

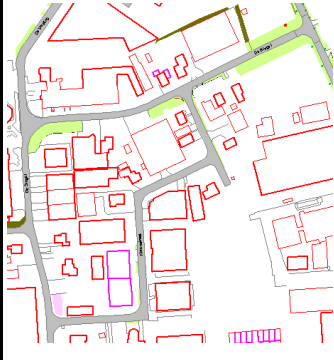

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>9. Polhaarweg 38 t/m 40</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>10. Westerhof</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Huidige esdoorns hebben een verminderde conditie.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Vervangen huidige bomen voor bomen 1e grootte. Nieuwe bomen (zilverlinden) langs de Polhaarweg planten, ongeveer 6 stuks, maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Inrichting hofje laat te wensen over.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichting/reconstructie Westerhof.</p>
<p>11. Agnietenhof</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>12. Campferbeekstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Inrichting hofje noordzijde laat te wensen over.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichting/reconstructie Agnietenhof.</p>	<p>Constatering</p> <p>Deel bomenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van ongeveer 10 esdoorns , maat 20-25.</p>

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>13. Vijver Thomas a Kempislaan</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Vijverfolie is lek, vijver loopt deels leeg.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Onderzoek naar mogelijkheden om vijver anders in te richten.</p>	<p>Constatering</p> <p>Meidoorns langs Thomas a Kempislaan zijn in slechte conditie.</p> <p>Bomen bij parkeerplaats missen.</p>
<p>15. Henri Dunantstraat thv Trefkoele</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van ongeveer 5 bomen 1e grootte</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichtingsplan maken wanneer Kulturhus klaar is.</p>

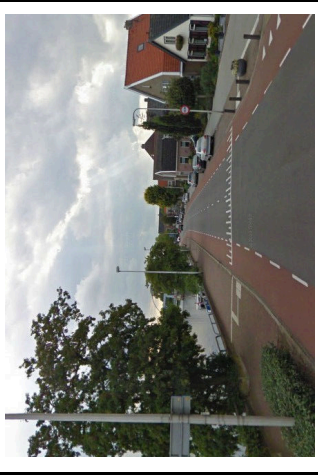

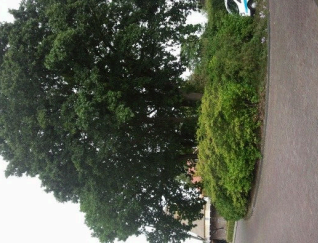

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>17. Ruigedoornstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>18. De Vesting</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomen hebben een verminderde/ slechte conditie.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Vervangen lijsterbessen voor bomen 1e/2e grootte in combinatie met herinrichting straat (ongeveer 20 bomen, maat 18-20/20-25).</p>	<p>Constatering</p> <p>Deel bomenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant Plataan, maat 18-20, ongeveer 15 stuks.</p>
<p>19. De Singel</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>20. Resterend op bedrijventerrein</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant Plataan, maat 18-20, ongeveer 12 stuks. Overleg met bedrijven over aanplant boom i.v.m. bruikleenovereenkomst.</p>	<p>Constatering</p> <p>Bomenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant Plataan, maat 18-20, ongeveer 6 stuks.</p>

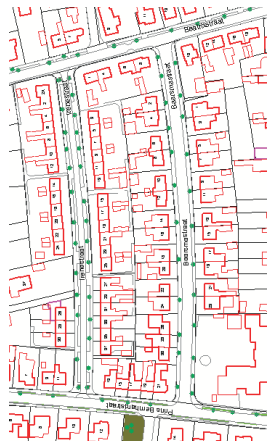

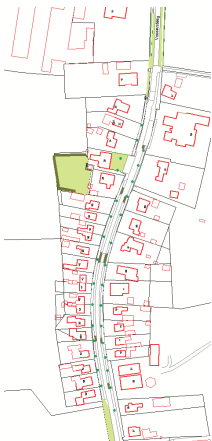
Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>21. Rondweg</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>22. Wilhelminastraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel van boomstructuur mist van melkfabriek tot rotonde centrum.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van ongeveer 5 eiken maat 18-20</p>	<p>Constatering</p> <p>Ontbreken boomstructuur.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant bomen 1e grootte bij een mogelijke toekomstige herinrichting/reconstructie.</p>
<p>23. Pleyendal</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>24. Ruitenborghstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Platanen langs parkeerplaats drukken bestrating op.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichting parkeerterrein, bij voorkeur met behoud van Platanen Maken herinrichtingsplan.</p>	<p>Constatering</p> <p>Zuilek is niet passend op deze locatie.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Vervangen zuilek door duurzame 1e grootte boomsoort, bijvoorbeeld eik of beuk (aantal 8 stuks, maat 20-25). Maatregel pas toepassen wanneer conditie bomen achteruitgaat.</p>

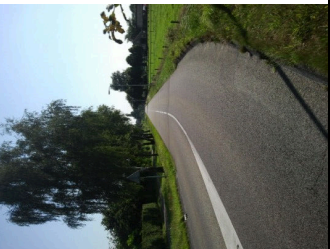
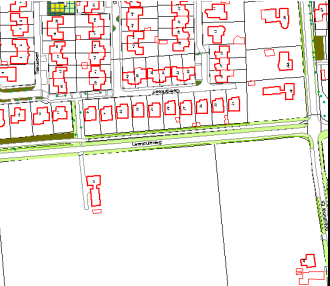
Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>25. Huize Leemcule</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>26. Centrum</p> 	<p>Parels</p>
<p>Constatering</p> <p>Landgoed Leemcule maar beperkt toegankelijk.</p>	<p>Maatregel</p> <p>In overleg met eigenaren de toegankelijkheid van landgoed Leemcule nog meer verbeteren.</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig kleurgebruik in het groen in centrum.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.</p>
<p>27. Vechtdijk</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>28. Raadhuisstraat</p> 	<p>Parels</p>
<p>Constatering</p> <p>Boomstructuur langs de Vechtdijk mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Maken herinrichtingsplan met bomen, meer boulevardinrichting.</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig groen en/of bomen,</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bij herinrichting Waterfront bestaande bomen als parels laten opvallen en indien mogelijk aanplanten.</p>

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>29. Poppenallee</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>30. Diverse straten</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Linden hebben een zeer slechte conditie en een deel van de boomstructuur ontbreekt.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Overleg plegen met de Provincie over vervangen huidige linden door duurzame boomsoort. Dit wordt meegenomen in het project Rotonde Poppenallee.</p>	<p>Constatering</p> <p>Conditie en groeiomstandigheden van bomen langs diverse buurtstraten is niet optimaal o.a.: Baarsmastraat/Irenestraat/ Badinckstraat/Ter Culenstraat/Esschingstraat/ v. Iltersumstraat, Grutterserf.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Op termijn vervanging of weghalen bomen.</p>
<p>31. Diverse speelplaatsen</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>32. Vossiersteeg Ankum</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Overzichtelijkheid van sommige speelplaatsen laat te wensen over.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Snoei van beplanting of vervanging beplanting door lagere soort of door gras.</p>	<p>Constatering</p> <p>Te kleine plantvakken voor de bomen, bomen drukken de verharding op.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bij herinrichting de ondergrondse ruimte voor de bomen en dan ook de plantvakken vergroten.</p>

Verbetervoorstellen kern Dalfsen

<p>33. Leemculeweg</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 		
<p>Constatering</p> <p>Deel van boomstructuur langs Leemculeweg mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van 15 eiken, maat 16-18.</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

BIJLAGE 6.2 Voorstellen Nieuwleusen

Beheervoorstellen kern Nieuwleusen		1. Huissterplas 	Hoofdstuur 	2. Noorderpark 	Hoofdstuur
		Constatering Visie en inrichtingsplan dateert uit 2004	Constatering Visie en inrichtingsplan dateert uit 2004	Maatregel Plan evalueren en waar nodig aanpassen	Maatregel Plan evalueren en waar nodig aanpassen
3. Kon. Julianalaan (bij sportpark) 		Nevenstuur 	4. Zwaluwlaan 	Nevenstuur 	
		Constatering Zomereiken staan dicht op elkaar	Constatering Veel klachten over overlast linden	Maatregel Binnen 10 jaar uitdunnen. Bestaande bomen evt. verplanten	Maatregel Overlast bestrijden

Beheervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>5. Zuiderpark</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>Maatregel</p> <p>Plan evalueren en waar nodig aanpassen</p>	<p>6. Palthebos</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Visie en inrichtingsplan dateert uit 2004</p>			<p>Constatering</p> <p>Beheerplan is verouderd</p>	<p>Maatregel</p> <p>Actualiseren beheerplan</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>		<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

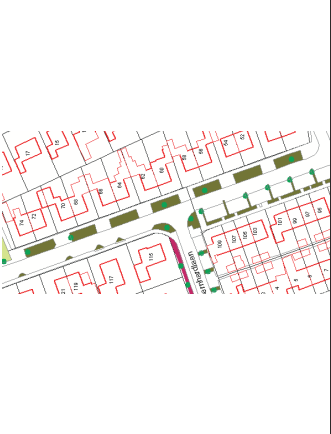

Thematische voorstellen kern Nieuwleusen

<p>1. Marke van Leusen</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>2. Weegbree 30/32</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting slechte kwaliteit , bomen groeien slecht, evt. pleintje opheffen</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras en grondverbetering bomen toepassen</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting is van slechte kwaliteit en lijsterbessen zijn slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte</p>
<p>3. Kalmoes 1 achterzijde</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>4. Hoefblad 12/13</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>	<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras(als beplanting slecht wordt)</p>

Thematische voorstellen kern Nieuwleusen

<p>5. Bosmansweg 18-32; Kalmoes3-11az</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>6. Kamperfoelie</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting in gras geeft een rommelige aanblik.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras. Heg behouden</p>	<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomengroep vervangen door een solitaire boom in gras 1e grootte en beplanting omvormen naar gras</p>
<p>7. Kon. Julianalaan (nr 143-147)</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>8. Pr. Bernhardlaan</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Onderhoud is arbeidsintensief</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>	<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras</p>

Thematische voorstellen kern Nieuwleusen

<p>9. Kon Julianaalaan (thv 44-74)</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>10. Pr. Beatrixlaan (Kon. Jul./Bosmweg)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Acacia's in de parkeerplaatsen drukken de straat op en beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Plantvakken groter maken, parkeerplaatsen herverdelen, beplanting vervangen door gras aan beide zijden weg</p>	<p>Constatering</p> <p>Bomen passen niet in nieuwe wegstructuren de beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte (aansluiten bij inrichting nieuwe bestemmingsplan)</p>
<p>11 Kon. Julianaalaan (thv pp ijsbaan)</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>De Wieken 2-8</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting is slecht, bomen groeien niet</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras, bomen 1e grootte herplanten als laanstructuur</p>	<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras (als beplanting slecht wordt)</p>

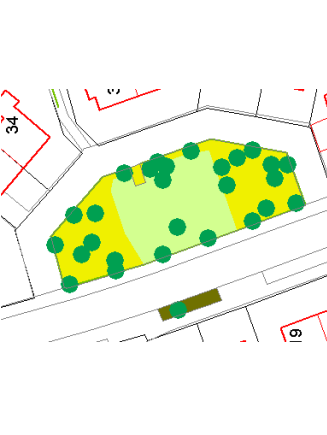
Thematische voorstellen kern Nieuwleusen

<p>13. Zwaluwlaan 24-40</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>14. Patrijslaan</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting groeit slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras</p>	<p>Constatering</p> <p>Bomen passen niet in het straatbeeld en beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen door bomen 1e grootte en beplanting vervangen door gras</p>
<p>15 Weth.Reuverslaan nst 42 33/51 1/7</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>16. Magnolialaan 2-20, 29-35, 32-36</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bezuinigingsmogelijkheid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting is toe aan vervangen. Bezuinigingsmogelijkheid.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras</p>

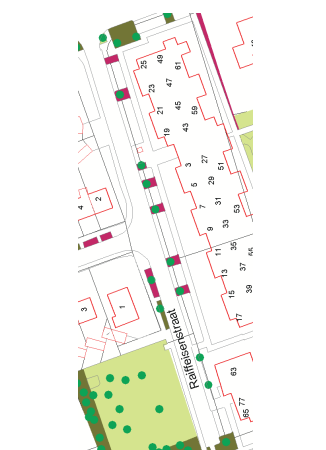
Thematische voorstellen kern Nieuwleusen

<p>17. Merellaan 1-11</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>18. Lijsterlaan 3-5</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering Beplanting is aan vervanging toe</p>	<p>Maatregel Beplanting vervangen door gras</p>	<p>Constatering De beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel Beplanting vervangen door gras</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>1. De Grift</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>2. Evenboersweg</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Ontbreken boomstructuur</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanbrengen boomstructuur (plantafstand 15 tot 20 meter)</p>	<p>Constatering</p> <p>Ontbreken boomstructuur</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanbrengen boomstructuur 1e of 2e grootte</p>
<p>3. Speeluin Burg.vd Sandickstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>4. Burg Backxlaan Noord</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Het ziet er wat vervallen uit</p>	<p>Maatregel</p> <p>Opwaarderen groenvlakte: nieuwe beplanting en evt. nieuwe bomen</p>	<p>Constatering</p> <p>Boomstructuur gaat verloren</p>	<p>Maatregel</p> <p>Versterken boomstructuur</p>

Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>5. Marke van Leusen</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>6. Berkenpaadje</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting slechte kwaliteit , bomen groeien slecht, evt. pleintje opheffen</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting vervangen door gras en grondverbetering bomen toepassen</p>	<p>Constatering</p> <p>De beleving van het berkenpaadje is minimaal</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichten berkenlaantje waardoor het beter beleefbaar wordt en weer karakter krijgt.</p>
<p>7. Weegbree 30/32</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>8. Raiffeisenstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting is van slechte kwaliteit en iijsterbessen zijn slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte</p>	<p>Constatering</p> <p>De linkerkant is door de renovatie van de straat hard achteruitgegaan</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen</p>

Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>9. Kamperfoelie</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>10. Kon Julianalaan (thv school nr 96)</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomen hebben slechte groeiplaats</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomengroep vervangen door een solitaire boom in gras 1e grootte en beplanting vervangen door gras</p>	<p>Constatering</p> <p>Bomen hebben slechte groeiplaats</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomengroep vervangen door een solitaire boom in gras 1e grootte en beplanting vervangen door gras</p>
<p>11. Beleving watergangen</p> 	<p>Hoofdstructuur/Nevenstructuur</p> 	<p>12 Burg vHoekstra/DS vDiemenstr</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>De watergangen zijn niet altijd goed beleefbaar</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichtingsplan maken</p>	<p>Constatering</p> <p>Treunwilgen zijn al verlicht (als nood-greep). Ze worden elk jaar slechter</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen door zelfde soort</p>

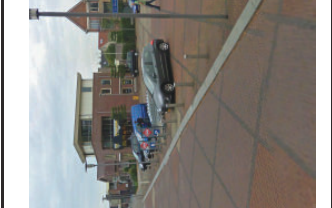
Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>13. Kon Julianalaan (thv 44-74)</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>14. bosmansweg / ijsbaan</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Treurwilgen zijn al verlicht (als nood-greep). Ze worden elk jaar slechter</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen door zelfde soort</p>	<p>Constatering</p> <p>Dit hoekje geeft rommelige indruk</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichten met behoud van bestaande bomen</p>
<p>15. Pr. Beatrixlaan (Kon. Jul/Bosmweg)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>16. Prinses Beatrixlaan (thv nr 29)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Bomen passen niet in nieuwe wegstructuren de beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras en bomen vervangen door bomen 1e of 2e grootte (aansluiten bij inrichting nieuwe bestemmingsplan)</p>	<p>Constatering</p> <p>De berken verdwijnen langzamerhand</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichtingsplan voor maken</p>

Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>17 Kon.Julianalaan (thv pp ijsbaan)</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>18. Wethouder Reuverslaan (thv 9-31)</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Beplanting is slecht, bomen groeien niet</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beplanting omvormen naar gras, bomen 1e grootte herplanten als laanstructuur</p>	<p>Constatering</p> <p>De lijsterbessen zijn er slecht aan toe</p>	<p>Maatregel</p> <p>Vervangen door andere boom 2e of 3e grootte welke past in totale straatbeeld en beplanting renoveren</p>
<p>19. Merellaan</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>20. Goudenregen straat</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Lijsterbessen worden slecht zakken scheef</p>	<p>Maatregel</p> <p>Op den duur vervangen</p>	<p>Constatering</p> <p>Bomen groeien nagenoeg niet zijn niet vitaal</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen. Grondmonsters nemen en grondverbetering toepassen. Evt. andere boomsoort toepassen. Wel proberen om bij ingang straat groep Goudenregens planten.</p>

Verbetervoorstellen kern Nieuwleusen

<p>21. Weth. Zonnebergstraat</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>22. Weth. Van de Berglaan (park)</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>De prunussen worden slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bomen vervangen</p>	<p>Constatering</p> <p>Park is in verval geraken</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichten park</p>
<p>23. Schuurmanslaantje</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>24. Centrum</p> 	<p>Hoofstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Boomstructuur ontbreekt</p>	<p>Maatregel</p> <p>Boomstructuur aanbrengen</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig kleurgebruik in het groen in centrum in Nieuwleusen-Noord en Nieuwleusen-Zuid</p>	<p>Maatregel</p> <p>Toepassen staande of hangende bloembakken in combinatie met nieuwe lichtmasten. Onderhoud/water geven in overleg met winkeliersvereniging.</p>

BIJLAGE 6.3 Voorstellen Hoonhorst

Verbetervoorstellen kern Hoonhorst

<p>1. Koelmansstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>2. Esakkers</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel groenstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanvullen bomenrij, 4-6 eiken, maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig ruimte voor groen.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Mogelijkheden bekijken voor aanvullen groen en hiervoor groenplan maken.</p>
<p>3. Lage Weide</p> 	<p>Parels</p> 	<p>4. Centrum</p> 	<p>Parels</p>
<p>Constatering</p> <p>Stenig plein met weinig groen.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Solitaire boom/boomgroep aanplanten, maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig kleur in centrum.</p>	<p>Maatregel</p> <p>In overleg met Plaatselijk Belang meer kleur aanbrengen, door bijvoorbeeld toepassen van bloembak(ken). Overleg over water geven.</p>

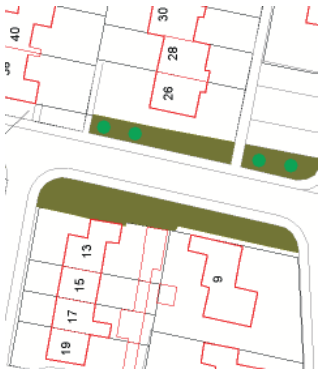
Verbetervoorstellen kern Hoonhorst

<p>5. Tempelhof</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>6. Kerkstraat-Lage Weide</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel van bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bij herinrichting straat ruimte reserveren voor bomen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Waar mogelijk aanvullen bomen 1e/2e grootte, 4-6 stuks, maat 18-20/20-25.</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

Beheervoorstellen kern Lemelerveld

<p>1. Kanalen.</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 		
<p>Constatering</p> <p>Kanalen in bepaalde perioden van het jaar nauwelijks zichtbaar. Duidelijk onderhoudsplan ontbreekt.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beheerplan voor kanaal opstellen in overleg met Waterschap Groot Salland.</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

Thematische voorstellen kern Lemelerveld

<p>1. Diverse straten</p> 	<p>Buurtgroen</p> 		
<p>Constatering</p> <p>Beplanting heeft geen meerwaarde voor omgeving.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Op termijn omvormen naar lage beplanting of gras (het betreft kleine omvormingen).</p>		

Verbetervoorstellen kern Lemelerveld

<p>1. Nieuwe noord en zuid aansluiting N348</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>2. Vilstersestraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Er komen twee nieuwe aansluitingen op N348 aan de noord- en zuidkant.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Groenplan maken, in overleg met Provincie.</p>	<p>Constatering</p> <p>Vilstersestraat wordt hoofdstructuur, deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanvullen boomstructuur, 8-10 bomen 1e/2e grootte.</p>
<p>3. Hoenderweg watergang</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>4. Waterinkweg</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Conditie bomen langs Hoenderweg twijfelachtig en deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Maken groenplan: vervangen/ aanvullen bomenrij.</p>	<p>Constatering</p> <p>Stenige straat, bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Bij reconstructie ruimte voor bomen maken. Groenplan maken en bomen planten.</p>

Verbetervoorstellen kern Lemelerveld

<p>5. Kerkstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>6. Kanaal</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanvullen bomenrij, bomen 1e/2e grootte, ongeveer 6-8 stuks, maat 18-20.</p>	<p>Constatering</p> <p>Kanaal, maar ook andere watergangen nauwelijks zichtbaar.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Beleefbaarheid water vergroten door aanpassen inrichting/wijziging beheer.</p>
<p>7. Kroonplein</p> 	<p>Parels</p> 	<p>8. Centrum</p> 	<p>Parels</p>
<p>Constatering</p> <p>Herontwikkeling Kroonplein.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Groenplan maken voor hoogwaardige inrichting met bomen.</p>	<p>Constatering</p> <p>Weinig kleur in centrum.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Toepassing staande/hangende bloembakken. Geschikte lichtmasten toepassen.</p>

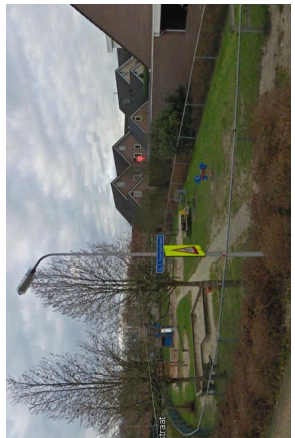

Verbetervoorstellen kern Lemelerveld

<p>9. Dorpsstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>10. Kanaaldijk Noord</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant bomen 1e/2e grootte, 4-5 stuks, maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant 6-8 bomen 1e/2e grootte, maat 18-20.</p>
<p>11. Molnhoek, achter Nijverheidstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>12. Nijverheidstraat</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Achterzijde Nijverheidstraat, langs kanaal is kwalitatief slecht.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Groenplan maken om aanzicht vanaf kanaal te verbeteren. Daarna groenplan uitvoeren.</p>	<p>Constatering</p> <p>Conditie bomen langs Nijverheidstraat is slecht.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Groenstroken aanpakken, opnieuw inzaaien en aanplant van 10-12 nieuwe bomen, maat 18-20.</p>

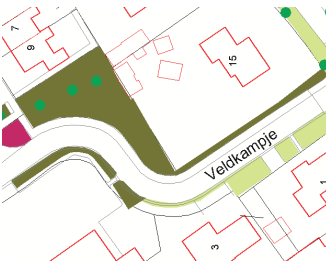

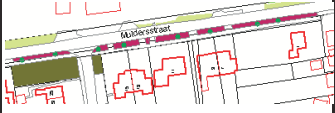
Verbetervoorstellen kern Lemelerveld

<p>13. Schoolstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>14. Prinses Margrietstraat</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel bomenrij mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant van 4 of 5 nieuwe 1e/2e grootte bomen, maat 20-25.</p>	<p>Constatering</p> <p>Herinrichting terrein rond oude gymzaal.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Maken integraal groenplan.</p>
<p>15. Pr. Margrietstraat/Posthoornweg</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>16. Centruumaansluiting N348</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Groen van de kerk wordt hier nauwelijks beleefd.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Toegankelijkheid verbeteren door aanleg wandelpad. Wandelpad kan gebruikt worden voor rondje Lemelerveld.</p>	<p>Constatering</p> <p>Centruumaansluiting N348 aan westzijde wordt opgeheven.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herinrichting groen, aansluiten op plan van Provincie.</p>

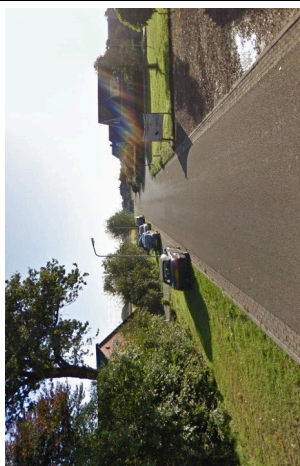

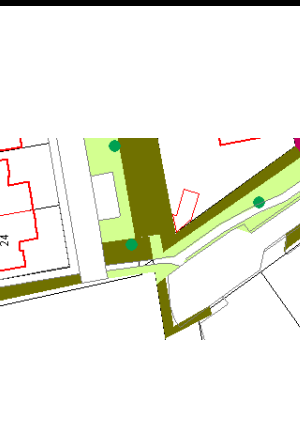

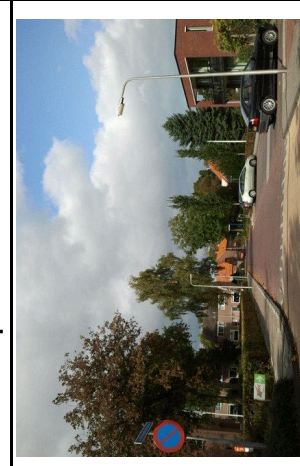

Verbetervoorstellen kern Lemelerveld

<p>17. Bedrijventerrein</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>18. Speelplaatsen</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Deel boomstructuur mist.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanplant 6-8 stuks, plataan, maat 16-18/18-20.</p>	<p>Constatering</p> <p>Overzichtelijkheid van sommige speelplaatsen laat te wensen over.</p>	<p>Maatregel</p> <p>Snoei van beplanting of vervanging beplanting door lagere soort of door gras.</p>
<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

Thematische voorstellen kern Oudleusen

<p>1. Veldkampje (naast nr 9)</p> 	<p>Buurtgroen</p> 	<p>2. Parallelstraat 1 en 2</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering Beplanting heeft geen meerwaarde voor omgeving</p>	<p>Maatregel Beplanting omvormen naar gras</p>	<p>Constatering Beplanting heeft geen meerwaarde voor omgeving</p>	<p>Maatregel Beplanting omvormen naar gras</p>
<p>3. Mulderstraat (tussen 1 en 17)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Constatering Beplanting heeft geen meerwaarde voor omgeving</p>	<p>Maatregel Beplanting omvormen naar gras</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

Verbetervoorstellen kern Oudleusen

<p>1. Haverland</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>2. Voetpad Boekweitland/Veldkampje</p> 	<p>Buurtgroen</p>
<p>Constatering</p> <p>Boomstructuur ontbreekt</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte</p>	<p>Constatering</p> <p>Beplanting is slecht</p>	<p>Maatregel</p> <p>Betrekken bij inrichting verlengde voetpad langs Boekweitland</p>
<p>3. Schoolstraat</p> 	<p>Hoofdstructuur</p> 	<p>4. J. Schaapmanstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Er vallen gaten in de boomstructuur</p>	<p>Maatregel</p> <p>Herstellen boomstructuur</p>	<p>Constatering</p> <p>Boomstructuur en groene aankleding centrum ontbreekt</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte en uniformiteit plantvakken</p>

Verbetervoorstellen kern Oudleusen

<p>5. Speeltuin Scheperstraat</p> 	<p>Nevenstructuur</p> 	<p>6. Mulderstraat (nr 1/ Parallelstraat)</p> 	<p>Hoofdstructuur</p>
<p>Constatering</p> <p>Speeltuin is weggestopt</p>	<p>Maatregel</p> <p>Speeltuin zichtbaarder maken</p>	<p>Constatering</p> <p>Begin boomstructuur ontbreekt</p>	<p>Maatregel</p> <p>Aanbrengen boomstructuur 1e/2e grootte</p>
<p>7. Centrum</p>	<p>Hoofdstructuur</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>
<p>Constatering</p> <p>Ontbreken kleur in het centrum</p>	<p>Maatregel</p> <p>In overleg met Plaatselijk Belang meer kleur aanbrengen, door bijvoorbeeld toevoegen van bloembak(ken). Overleg over water geven.</p>	<p>Constatering</p>	<p>Maatregel</p>

